D2.7 Lokaal stedenbouwkundig plan voor een "gezondheiscorridor" in Brussel

Partner « lead »	CES
Type	Demonstrator
Verspreidingsniveau	PU - Public
Werkgroep	WP2
Boek	D2.7
Leveringsdatum	maand 57 (28 Feb 2023)
Versie	1.0

Project	Welzijnskernen als drijvende kracht achter sociale, milieu- en commercieel haalbare NBS in sociale huisvestingswijken door co-creatie.
Acroniem	URBiNAT - Urban inclusive and innovative nature
	Dit project is gefinancierd door het Horizon 2020 onderzoeks- en innovatieprogramma van de Europese Unie, onder subsidieovereenkomst nr. 776783.

De inhoud van dit rapport weerspiegelt alleen de mening van de auteurs en de Europese Commissie is niet verantwoordelijk voor het gebruik dat kan worden gemaakt van de informatie die het bevat.

Lijst van auteurs, bijdragers en revisoren

Auteurs	
Laetitia Boon	
Bijdragers	
Bazile Oriol *(kaarten)*	Jérôme Loxhay *(kaarten)*
Nanna Ostergaard *(kaarten, SLA schema's)*	Nabil Zacharias Ben Chabaane *(Kaarten, SLA schema's)*
Revisoren	
Juliette Collard	Lionel Francou
Nabil Zacharias Ben Chabaane	Gonçalo Canto Moniz

Documenthistoriek

Datum	Versie	Auteurs	Samenvatting van wijzigingen
14.10.2022	01	Moniz, G. C. and Leite, V.	Model goedgekeurd door volgende steden
2.03.2023	02	Boon, L.	Voorgestelde definitieve versie ter goedkeuring voorgelegd aan het

Lettertypen

Montserrat	Julieta Ulanovsky
Source Sans Pro	Paul D. Hunt

Inhoudstafel

1. Introductie 5

1.1 Criteria voor het definiëren van de onderzoeksomvang. 7

1.2 Geïdentificeerde interventiegebieden 8

2. Het co-creatieve proces van URBiNAT 11

2.1. Het lokale werkgroep, betrokkenheid van burgers en de "Raad van belanghebbenden" 13

2.2. Chronologie van co-creatie 15

2.3. Van gedeelde territoriale diagnose tot participatief ontwerp van "NBS"-projecten 20

3. Het GezondheidsCorridor en zijn "NBS" projecten. 30

3.1. NBS-projecten in de corridor van gezondheid en in samenwerking met de bewoners. 30

3.2. Validatieproces van "NBS"-projecten 34

4. Algemene strategie voor Neder-Over-Heembeek 36

4.1. Ambities voor de studiezone: URBiNAT en de gemeente 37

4.2. Het Well-being Corridor als territoriale strategie 39

4.3. De studiezone en de netwerken van "NBS" -projecten 41

5. Een "lokaal stadsplan" voor het gezondheidscorridor 46

5.1. Doelstellingen en interventieprincipes 46

5.2. De gezondheidscorridor als cluster van "NBS" 50

5.3. De belangrijkste gebieden van het gezondheidscorridor 51

6. Uitvoeringsstrategie voor de "gezondheidscorridor" in Neder-Over-Heembeek (intentieverklaring) 53

7. Conclusie 66

8. Bijlagen - "NBS" projectbladen & Verslag van het participatieve proces 68

8.1. "NBS" projectbladen 68

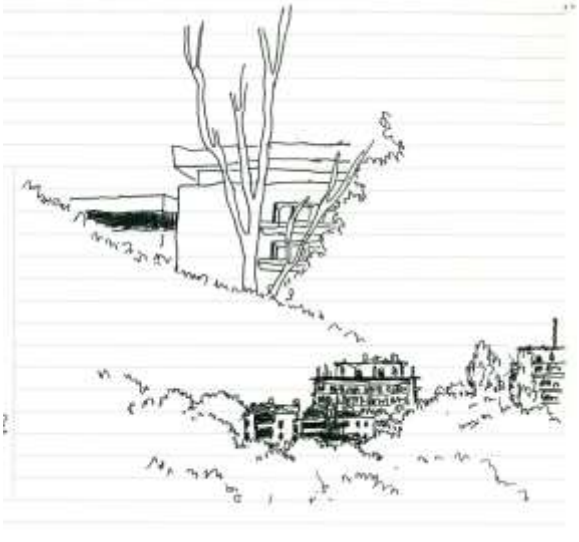
8.2. Verslag van het participatieve en co-creatieproces: 119

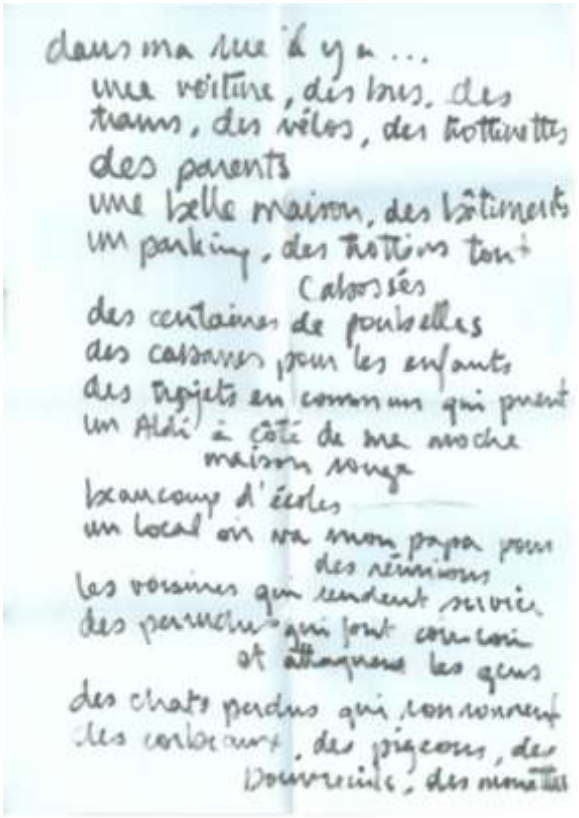
1. Introductie

Brussel is een van de vier volgende steden van het URBiNAT-project. Het werd gekozen vanwege zijn groene karakter, zijn betrokkenheid bij Europese en internationale overeenkomsten en samenwerkingen, en zijn huidige praktijk rond burgerparticipatie in politieke en territoriale processen.
Het URBiNAT-project, dat in Brussel wordt uitgevoerd via een "levend laboratorium" in de wijk Neder-Over-Heembeek, heeft tot doel de sociale huisvestingswijken met elkaar, met de rest van de wijk en met de rest van de stad te verbinden. Dit om de sociaal-ruimtelijke breuken te verminderen die verband houden met de perifere kenmerken en de bijzondere geschiedenis van sociaal-demografische ontwikkelingen.

Figuur X. Luchtfoto van de stad Brussel (in grijs), met Neder-Over-Heembeek geïdentificeerd (in oranje) en de sociale huisvestingswijken Versailles, Val Maria en Craetbos (in wit), en het interventiegebied (gemarkeerde cirkel).

Neder-Over-Heembeek wordt gekenmerkt door een sterke buurtidentiteit en hechte gemeenschappen, en heeft veel gedecentraliseerde openbare diensten en infrastructuren en een actief netwerk van verenigingen.. Het is een van de groenste delen van de stad Brussel, dankzij zijn agrarisch erfgoed, zijn ligging aan de rand van Brussel en in dialoog met Vlaanderen, en zijn relatief late opname in de Brusselse agglomeratie (geannexeerd in 1921 door de stad Brussel). Sindsdien is het het toneel geweest van controversiële stedelijke ontwikkelingen, maar het is veerkrachtig gebleken met behoud van een zelfbenoemde "dorpsidentiteit".

Neder-Over-Heembeek (zie de oranje omtrek in figuur X), en meer specifiek de sociale huisvestingswijken Versailles, Val Maria en Craetbos (zie de witte omtrek in figuur X), zijn gekozen als studiegebied vanwege hun perifere ligging in Brussel. Gelegen in de meest noordelijke hoek van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is Neder-Over-Heembeek ingeklemd tussen het kanaal, het koninklijk domein en de ringweg: barrières die een gevoel van isolatie hebben gecreëerd voor de bewoners van deze wijk.

Deze wijken verschijnen in regionale sociaaleconomische indicatoren als bijzonder getroffen door ongelijkheid en armoedecijfers (zie de discussie over stedelijke revitaliseringsgebieden in punt 3.3), wat deels kan worden verklaard door de stedelijke typologieën die hen kenmerken: Versailles is een "Cité" in een modernist stijl van Le Corbusier, en Val Maria volgde de populaire "tuinstad" principes ten tijde van de bouw. Deze sociale huisvestingsgebieden worden beheerd door twee instanties, het Brusselse Woningbureau (Versailles) en Comensia (Craetbos en Val Maria), zowel gesubsidieerd als onder toezicht van leden van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM).

De uitvoering van de gezondheidscorridor zal de kwaliteit en samenhang van de openbare ruimte langs de corridor verbeteren, mobiliteitsbarrières herstellen door "zachte mobiliteit" te verbeteren naar de Van Praet-brug, en de sociale cohesie en gezelligheid in de buurt verbeteren.

1.1 Criteria voor het definiëren van de onderzoeksomvang.

Figuur X. Kaart die de koppeling in Neder-Over-Heembeek toont van de masterplannen (ZIR4), operationele renovatieprogramma's (CQD Versailles), het initiële onderzoeksgebied van URBiNAT en de potentiële interventielocaties geïdentificeerd in de lokale diagnose van URBiNAT, evenals de bedoelingen van de Well-being Corridor (Fase 1: "groene stroom").

Een voorlopige lijst van sites werd opgesteld op basis van de resultaten van de lokale diagnose (zie D2.6). De concrete opportuniteiten van deze sites werden vervolgens tijdens de gemeenschappelijke ontwerpfase gekruist met de interne projecten die reeds lopende waren (waarbij synergieën, investeringsmogelijkheden en eigendomsrechten werden vastgesteld) en met de prioriteiten die voortvloeiden uit het werk op het terrein in Neder-Over-Heembeek. Dit was (en zal blijven) een iteratief proces, waarbij het huidige interventiegebied wordt gebruikt als centraal punt voor de ontwikkeling van NBS in Neder-Over-Heembeek.

De ontwikkeling van de Healthy Corridor in Neder-Over-Heembeek richt zich daarom in de eerste plaats op de "coulée verte", een intern project dat al vele jaren een benoemde ambitie was, maar zonder concrete operationele opportuniteiten tot zijn opname in het URBiNAT cocreatieproces.

De "coulée verte" (Nexus 1 Neder-Over-Heembeek) zal dienen als voorlopige structurerende as, als projectas, voor de ontwikkeling van het concept van de Healthy Corridor in zijn eerste fase.

In latere fasen van de Healthy Corridor zal meer nadruk worden gelegd op de ontwikkeling van blauw-groene corridors gericht op netwerken en de implementatie van ontwerpprincipes (beschreven in de volgende hoofdstukken). Dit zijn gebieden die nog niet specifiek zijn genoemd, maar eerder dienen als assen of richtlijnen voor latere projecten die passen in de geest van het gezondheidscorridor.

1.2 Geïdentificeerde interventiegebieden

Neder-Over-Heembeek is minder dicht bebouwd dan andere delen van de Stad Brussel, met enkele ruimtes die heringericht kunnen worden om beter te integreren in het stedelijk en sociaal weefsel, en veel groene ruimtes. Neder-Over-Heembeek is ruimtelijk geschieden van de rest van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vanwege de barrières gecreëerd door het ondoordringbare kanaal en het Koninklijk Domein, die een knelpunt vormen in de Van Praet-zone. Deze zone deelt een lange grens met Vlaanderen, waardoor ze op de grens van twee verschillende regio's ligt en een administratieve barrière vormt die een ervaring van gelegen zijn in de modder van Brussel creëert. De ecologische corridors die deze grens overschrijden, zoals geïdentificeerd in de Open Ruimte studie, bieden echter mogelijkheden voor interregionale interacties. Bovendien bieden het Balcon Park, de BKP en het ZIR4 masterplan (Zone Van Praet) mogelijkheden voor de kustlijn.

Figuur X. Groene ruimtes in Neder-Over-Heembeek. Credit: Bazile Oriol / Jérôme Loxhay

Naast de analyse van leegstaande gebouwen en terreinen (zie onderstaande figuur X) werden een aantal potentiële interventielocaties (openbare ruimtes, groene ruimtes), aanvankelijk geïdentificeerd in het lokale diagnoseverslag, geïntegreerd in het ontwerp van het welzijnskanaalconcept.

Figuur X. Potentiële interventielocaties in de ontwikkeling van het welzijnskanaal. De kleurgradaties komen overeen met de initiële fasering van de projecten. Credit: Bazile Oriol

2. Het co-creatieve proces van URBiNAT

Het co-creatieve proces in Brussel werd geleid door de URBiNAT-methodologie, die gedurende het hele project het Living Lab voedde. Het was ook verankerd in lokale dynamieken, synergieën met lokale actoren en interne projecten en de affiniteiten van de lokale task force (werkgroep).

Na de lokale diagnose, beschreven in detail in deliverable D2.6, werden een aantal centrale thema's geïdentificeerd om de projectco-creatie te oriënteren in het licht van de geïdentificeerde behoeften en kansen. Deze thema's werden gepresenteerd aan de gemeenschapsleden, gemeentelijke collega's en gebruikt als tools om de dialoog voort te zetten via artistieke synthese en publieke activiteiten (zie bijlage 8.2).

Als noodzakelijk gevolg van de afstemming tussen de ambities van het URBiNAT-project en de realiteit op het terrein, ontwikkelde de lokale werkgroep gedurende het hele project een iteratief experimenteel proces. Dit creëerde ruimtes en momenten van experimentatie binnen een lokale administratie die kan neigen naar een verstijving van processen met siloeffecten. Het gesprek met alle actoren - interne technici, politici, lokale actoren en verenigingen, actieve bewoners en "onverwachte verdachten" - werd gestimuleerd door een gezamenlijke verkenning per geval, resulterend in een mycelium van projecten en netwerken van actoren die samen het concept van het welzijnskanaal vormen, maar ook los daarvan blijven bestaan.

De belangrijkste aanpak van de lokale werkgroep was het creëren van sleutelmomenten van interactie in de openbare ruimte, open voor iedereen, maar met specifieke doelgroepen in gedachten, voor vrolijke en ludieke interacties, gebruikmakend van een scala aan creatieve en bekende tools en participatieve NBS uit de URBiNAT-catalogus.

Transformatie	presentatie van de lokale diagnose: bilaterale vergaderingen, presentatie en distributie van de artistieke synthese aan gerichte actoren en bij openbare bijeenkomsten.
Auto-Projectie	Scharnieractiviteiten tussen de fasen: van co-diagnose naar co-creatie gaan door het bedenken van gemeenschappelijke toekomsten. • "Artistieke synthese" • Urbo • Micro-trottoir • Terrein aanwezigheid met de "ludomobile". De lokale diagnose en andere parallelle diagnoses hebben bijgedragen aan het identificeren van uitvoerbare behoeften (behoeften waar de gemeente realistisch gezien op zou kunnen reageren).
Ideeën	Veel projectideeën waren al rechtstreeks voorgesteld door de lokale bewoners en actoren gedurende de lokale diagnosefase, en werden verzameld door de lokale task force voor haalbaarheids-/kansanalyse. Om extra ideeën en dromen naar voren te brengen, zijn openbare workshops en feestelijke momenten georganiseerd (zie bijlage 8.2) om een voortdurende dialoog te stimuleren. Dit gebeurde samen met lokale verenigingen en tijdens

	gemeentelijke vergaderingen over aangrenzende projecten zoals ZIR4 of CQD Versailles, om elkaars projectverbeelding te voeden.
Design (concept)	Pilotprojecten (kleinschalige experimenten): Ontwikkeling van projectontwerp in samenwerking met lokale partners. Verbinding met gemeentelijke projecten (strategieën, operationele programma's). • Projecten van FASE 1: Ontmoetingen met burgers en technici om projecten op basis van de locatie operationeel te maken (iteratief, coördinatie of deelname van een lokale werkgroep). • Projecten van FASE 2: Workshops met doelgroepen om extra mogelijkheden te verkennen, via feestelijke momenten (zie bijlage 8.2).
Validatie (voorlopig)	Informele voorlopige validatie met belanghebbenden die betrokken zijn bij het iteratieve pilootexperiment, via werkgroepen of bilaterale vergaderingen. Presentatie van het concept van de Well-being Corridor aan het stuurgroep en interne hiërarchie.
Argumentatie	Na de initiële presentatie van het project en de presentatie van het concept van de Well-being Corridor, worden reacties en opmerkingen van belanghebbenden, interne actoren en de hiërarchie opgenomen.
Systeem	Vanwege de iteratieve aard van de projectontwikkeling en het ontwerpproces, zijn de materialen van het concept van gemeenschapsgezondheid geleidelijk gestructureerd en met elkaar geconfronteerd om tot een redelijk consistent projectconcept te komen dat vervolgens door belanghebbenden kon worden uitgedaagd. Deze heen-en-weerbeweging heeft geleid tot voortdurende verbetering van de NBS-catalogus voor Brussel, evenals het HC-concept.
Validatie(finaal)	Na het systematiseren van het concept van het Welzijnsstraat en de lijst van NBS-projecten (catalogus), vond er nog een laatste ronde van politieke validatie plaats om ervoor te zorgen dat er voldoende steun was van de politieke meerderheid. Er is een moment van terugkoppeling gepland voor de wijk in het voorjaar van 2023.
Ontwikkeling (operationele uitvoering van projecten)	Het werk dat is ondernomen door de lokale taskforce in samenwerking met alle belanghebbenden, heeft geleid tot de productie van deze deliverable (D2.7) en ook tot een aantal parallelle producties die het concept vertalen, de projecten verdiepen en communicatie mogelijk maken met belanghebbenden via terugkoppeling tijdens momenten van presentatie.

2.1. Het lokale werkgroep, betrokkenheid van burgers en de "Raad van belanghebbenden"

De lokale werkgroep in Brussel bestond voornamelijk uit een projectcoördinator die was geïntegreerd in de "Klimaat- en stadsvernieuwings" afdeling van de gemeente en als schakel fungeerde tussen de verschillende actoren en niveaus van het project: aanwezig zijn in het Living Lab van Neder-Over-Heembeek en regelmatig contact hebben met lokale actoren en bewoners; afstemmen met collega's binnen de gemeente om de samenhang van het URBiNAT-project met andere gemeentelijke plannen en projecten en beleidsdoelstellingen te waarborgen; en tot slot afstemmen met de Europese partners binnen het consortium om methodologische samenhang in het project te waarborgen.

De projectcoördinator was dus het belangrijkste aanspreekpunt voor burgers, ook al werd ze regelmatig bijgestaan door collega's van andere projecten - zoals het team van het duurzaam wijkcontract - en door externe actoren in het kader van evenementen - zoals in het geval van het evenement "Val Maria on Fire" of het project "Mobile Islands".

De regelmatige aanwezigheid van de coördinator in de wijk zorgde voor continuïteit in het creëren van synergieën en actieve betrokkenheid van actoren en bewoners van Neder-Over-Heembeek, wat heeft bijgedragen aan de iteratieve en evoluerende co-creatie van de welzijnsroute.

Het co-creatieproces werd ook gevoed door specifieke momenten van publieke evenementen (deelname of organisatie). Deze momenten waren de gelegenheid om de "artistieke synthese" van de lokale diagnose te gebruiken (een kleurplaat ontwikkeld door Claire Allard (kunstenaar en dienstverlener ingehuurd door de gemeente) waarin de resultaten van de lokale diagnose werden samengevat), die hieronder te vinden is, evenals andere participatieve tools en methoden zoals theater-actie.

Figuur X. De "kunstzinnige synthese" van de lokale diagnose, gebruikt om te communiceren over de resultaten van de diagnose en om de discussie te bevorderen voor de transformatiefasen, zelfprojectie en ideevorming van de co-creatie (credit: Claire Allard (Klar Graphics)).

Het stadsbestuur van Brussel heeft sinds 2020 buurtcomités opgezet om de lokale democratie en de ontwikkeling van lokale beleidsmaatregelen en projecten te ondersteunen, waarbij het eerste comité in Neder-Over-Heembeek werd opgezet. Het formaat en de functie van dit comité vertonen veel overeenkomsten met de "Adviesraad voor belanghebbenden" (CCPP) voorgesteld door het URBiNAT-consortium. Er werd dus besloten dat er in het geval van Brussel geen nieuwe CCPP zou worden opgericht, maar dat het comité van de NOH-M-wijk eerder zou fungeren als een democratisch orgaan voor het URBiNAT-project, via regelmatige updates en workshops georganiseerd met de leden van het comité.

Belangrijke stappen van "co-design" (proces van cocreatie van projecten)		
	Volwassenen (burgers en lokale verenigingen)	Kinderen van schoolleeftijd
Transformatie	Tijdens validatiemomenten van de "artistieke synthese kaart" konden volwassenen, verenigingen en kinderen het resultaat van de lokale diagnose zien en actief nadenken over wat er is weergegeven.	
Auto-projectie	Tijdens feestelijke evenementen (zie bijlage 8.1 / tabel X) en groepsdiscussies (bijvoorbeeld met de NOH-M wijkraad) werden volwassenen uitgenodigd om zich voor te stellen hoe ze in de "toekomstige" NOH kaart zouden willen leven.	Tijdens feestelijke evenementen (zie bijlage 8.1 / tabel X) werden kinderen uitgenodigd om te praten over hoe ze in de wijk willen leven, inclusief dingen of praktijken die ze al leuk vinden in het dagelijks leven.
Ideeën	De diagnoseactiviteiten hadden al een lange "verlanglijst" van ideeën voor projecten en behoeften gegenereerd, die vervolgens voortdurend werden gevoed door alle Living Lab-interacties, en vooral door de dagelijkse "nabijheidsparticipatie".	Tijdens feestelijke evenementen (zie bijlage 8.1, onderstaande afbeeldingen) werden kinderen uitgenodigd om te praten over hoe ze in de wijk willen leven, inclusief dingen of praktijken die ze al leuk vinden in het dagelijks leven. Theaterforum en andere momenten van speelse interactie (met behulp van tools zoals "Urbo" en de "ludomobiel") werden opgenomen als momenten waarop kinderen hun wensen, dromen en ideeën voor de wijk konden uiten.
Design	Actieve samenwerking met lokale actoren, met name verenigingen, voedde ook deze "verlanglijst" voor de wijk en leidde tot de opkomst van pilotprojecten. De "verlanglijst" van projecten kon op zijn eigen tempo rijpen, met nauw contact tussen de lokale werkgroep en wijkactoren of gemeentelijke technici die de ideeën hadden gelanceerd.	Pilotprojecten zoals de "mobiele eilanden" en de door jongeren gedragen gemeenschappelijke tuin werden actief samen ontwikkeld met de kinderen uit de wijk.
Argumentatie	Interne proces van de lokale werkgroep, waarbij de gegevens en informatie van het participatieproces worden herschikt tot een samenhangend verhaal.	
Systeem		
Validatie	Het voortdurende contact met lokale actoren en de gezamenlijke opbouw van de lijst met projecten en projectintenties hebben een stilzwijgende validatie mogelijk gemaakt.	De herstel van het concept van de welzijnsstraat en de lijst van projecten zal plaatsvinden tijdens een feestelijk evenement in de zomer/herfst van 2023, waarbij een "lokale" versie van deze deliverable beschikbaar zal zijn voor interactie met kinderen (een educatief en speels instrument dat momenteel in ontwikkeling is).

	De formele validatie zal worden verzekerd door het restitueren van de inhoud van dit document in het voorjaar en de zomer van 2023.	
Ontwikkeling	Het opstellen van de lijst van NBS (Nature-Based Solutions) die voortkomt uit het ontwerpproces, zal blijven betrekken bij belanghebbenden via participatieve tools en interacties die intern zijn ontwikkeld door de gemeente, inclusief die welke worden gevoed door het URBiNAT-proces.	De kinderen zullen worden uitgenodigd om hun mening te blijven geven over de projecten en zullen actief betrokken worden als "experts van het dagelijks leven" om hun mening te geven over de ontwikkeling van de projecten: via samenwerking met gemeentelijke eenheden en andere partners die betrokken zijn bij de jeugd (Jeugdhuis, Kinderhuis, BRAVVO, Huis van Creatie, GC Nohva, AMO van NOH).

Tabel X. De stappen van co-creatie in de "Living Lab" in Neder-Over-Heembeek.

Figuur X en X. Foto's genomen tijdens "Val Maria on Fire" (links) en "Fête de la place" (rechts), die de aanpak van de lokale werkgroep tonen: het creëren van feestelijke en speelse ontmoetingsmomenten in de openbare ruimte. Credit: Naïm Lfahem (links), Bazile Oriol (rechts).

2.2. Chronologie van co-creatie

De co-creatie van het concept van het welzijnskanaal werd georganiseerd volgens de methodologie gedefinieerd door URBiNAT (zie co-creatie diagram) aangepast aan de lokale context, in twee fasen: co-diagnose en co-creatie.

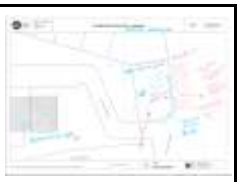
De co-diagnosefase in Brussel had al een lange lijst van projectideeën en behoeften opgeleverd die werden gesynthetiseerd in een tabel ter analyse. Formele en informele momenten van interactie en ontmoeting in de openbare ruimte in 2022 werden toegevoegd aan deze lijst. Deze werden vervolgens geanalyseerd binnen de gemeente om hun potentieel voor integratie in bestaande projecten en financiering (bijvoorbeeld het Duurzame Wijkcontract Versailles), hun relevantie binnen het kader van URBiNAT (bijvoorbeeld de renovatie van huisvestingsparken, hoewel het een constante zorg was, viel buiten de scope) en hun potentieel om lacunes op te vullen in de bestaande activiteiten van de gemeente te beoordelen. Sommige van de voorgestelde projectideeën werden tijdens deze co-creatiefase gepiloteerd om hun potentieel te prefigureren door middel van actieve co-creatie. Deze constante co-evolutie van de co-creatie van NBS-projecten en het gezonde corridorconcept heeft het proces iteratief en circulair gemaakt in plaats van lineair.

Hieronder vindt u een aantal specifieke momenten van interactie om de co-creatie van NBS-projecten te voeden. Dit is echter geen uitputtend overzicht van het co-creatieproces, omdat veel micro-interacties, discussies, vergaderingen (technisch of anderszins), ad hoc ontmoetingen even relevant waren bij de ontwikkeling van de NBS-catalogus en het welzijnskanaalconcept voor Brussel.

Sessie	Datum	Deelnemers	Objectief	Methodologie	Foto
		Activiteiten in de buurt			
01	30/04/2022	Presentatie van de "artistieke synthese" van de lokale diagnose aan de buurtraad NOH 20 deelnemers, volwassenen.	Formuleren van wensen Openbare bijeenkomst > Presentatie van de BuurtRaad (2p) Terugblik op de bijeenkomst (7p aanwezig) Bepalen van acties die de BuurtRaad in 2023 zal uitvoeren, per thema. Meer dan alleen verzoeken uitdrukken, om behoeften te formuleren.	Discussiegroep met leden van de buurtraad	
02	28/05/2022	**Interactie -** Feest op het plein @ Huis van de Creatie NOH: Open en feestelijk evenement, met URBiNAT stand. Verschillend publiek aanwezig (10 volwassenen, 20 kinderen)	Gebruik van de "ludomobile" als instrument voor publiek engagement, samen met verschillende tools die ontwikkeld zijn voor burgerparticipatie (subjectieve kaart/artistieke synthese, Urbo) Identificeren van specifieke spanningspunten en projectideeën die verband houden met de 3 thematische assen Identificeren van	Gemeenschapsatelier en nabijheidsparticipatie met de bewoners.	

			concrete projecten op kleine schaal die de levenskwaliteit in de openbare ruimte verbeteren. Mikken op een breder publiek, de bewoners van NOH in het algemeen in plaats van zich exclusief te concentreren op Versailles/Val Maria, om meer algemene vragen en projecten te identificeren (ontgrenzen van projecten, concentreren op de mens-natuur-ecologie van de wijk). Meer zichtbaarheid en aandacht genereren voor het project		
03	25/06/2022	10 kwalitatieve interacties op de buurtfeest Versailles, bij de stand van URBiNAT (4 volwassenen, 6 kinderen)	Gebruik de "ludomobile" als middel voor publieksbetrokkenheid, samen met de verschillende tools die zijn ontwikkeld voor burgerparticipatie (subjectieve kaart/kunstsynthese, Urbo). Identificeer specifieke spanningpunten en projectideeën gerelateerd aan de 3 thematische assen. Identificeer concrete projecten op kleine schaal die de kwaliteit van het leven in de openbare ruimte zouden verbeteren, in samenwerking met de CQD Versailles (samenwerking op het gebied van	Gemeenschapsatelier en nabijheidsparticipatie met de bewoners.	

			ruimtelijke organisatie en activiteiten).		
04	29/06/2022	Interactie - "Val Maria on Fire", mede-georganiseerd door URBiNAT. Een dozijn kwalitatieve interacties, enkele ouders, lokale actoren en enkele kinderen.	Creëer een moment van gezelligheid en ontmoeting; geef ruimte voor het uiten van behoeften en vertaal deze naar publieke problemen via vrije en kritische discussie. Creëer een inclusief, gastronomisch, feestelijk en muzikaal moment voor de bewoners van NOH en in het bijzonder de jongeren van Val Maria en de MENA's van Fedasil. Verzamel de "verbeelding" van de bewoners (jong en oud) met betrekking tot de behoeften/wensen/ dromen van NOH die zij hebben geïdentificeerd. Collectif 1984 neemt deel aan de organisatie van deze discussie, omdat zij op briljante wijze artistieke benadering combineren met sociale kritiek.	Gemeenschapsatelier en nabijheidsparticipatie met de bewoners.	
		Doelgerichte workshops met experts.			
01	27/09/2022	Ideeën-/ontwerpworksho p Workshop met leden van het URBiNAT-consortium en uitgenodigde experts om de ontwikkeling van	Het belangrijkste doel is om het interne "projectblad" te voeden om interne budgetten te mobiliseren voor de ontwikkeling van een project in 2023	Workshop met ontwerpmethoden, een veldbezoek, het gebruik van "personas", collages en kaarten..	

		een inclusieve en intersectionele openbare ruimte te ondersteunen.	of 2024. Het belangrijkste doel is om kennis te delen en nieuwe perspectieven te openen met beoefenaars uit andere steden over hoe inclusief ontwerp van openbare/groene ruimtes "gemaakt" kan worden. Het secundaire doel is om een werkmethodologie te ontwikkelen die de verschillende fasen van de administratieve processen voedt bij het ontwikkelen van projecten, rekening houdend met de bijdragen en perspectieven van burgers, inclusief degenen die het meest gemarginaliseerd zijn of zich aan de rand van deze processen bevinden. Het secundaire doel is om de werkplanning van de Gender Task Force te voeden: Onderwerp 8. Genderbalans en genderperspectief in stedelijke plannen en ontwerp van openbare ruimtes.		

Tabel X: Participatiemomenten georganiseerd tijdens de co-ontwerp fase in Brussel.

2.3. Van gedeelde territoriale diagnose tot participatief ontwerp van "NBS"-projecten

De lokale diagnose die in Brussel is uitgevoerd, omvatte een grondige analyse van bestaande en nieuwe gegevens en ervaringen die werden verzameld via participatieve methodologieën en andere methoden die in deze fase door het URBiNAT-consortium werden ontwikkeld (voor meer details over de methodologieën en gegevens, zie punt D2.6). Na deze diagnosefase werden drie belangrijke thema's geïdentificeerd om te reageren op de algemene bezorgdheid over de sociaal-ruimtelijke en sociaaleconomische breuken die aanwezig zijn in Neder-Over-Heembeek en in de sociale woonwijken van Versailles, Val Maria en Craetbos, als gevolg van snelle verstedelijking in de afgelopen jaren, die op enigszins ongeordende wijze landbouwgrond heeft opgevuld.

De noodzaak om groene ruimtes en netwerken te behouden is ook een aandachtspunt, met name met het oog op het behoud van "koele zones" (om de effecten van het stedelijke hitte-eiland tegen te gaan), de permeabiliteit van de bodem en de biodiversiteitsgebieden. Sommige collectieve voorzieningen ontbreken, zoals ontmoetingsruimtes, sportfaciliteiten die voor iedereen meer toegankelijk zijn, en basisdiensten zoals geldautomaten, post- en bankkantoren.

Het eerste opkomende thema van de diagnose en de richtinggevende ontwerp concentreert zich op de verbinding tussen de gefragmenteerde ruimtes, wat betekent dat gerichte interventies de vloeibaarheid en interconnectiviteit tussen de geïdentificeerde sites kunnen vergroten, wat leidt tot territoriale voorstellen van NBS. Het tweede thema richt zich op de gebruiksvriendelijkheid in de openbare ruimte als een middel voor sociale cohesie, en dus op de creatie van potentiële ruimtes (her)generatieve ruimtes), wat leidt tot voorstellen voor participatieve ESS en NBS. Het derde en laatste thema richt zich op het behoud van wat al als positief of het waard behouden wordt beschouwd, en daarom op het cultureel en milieuerfgoed (bijvoorbeeld landbouw) Het versterken van bestaande netwerken - voornamelijk de groen-blauw-bruine lagen - en het actief behouden van gebieden met hoge biodiversiteit of sterke sociale cohesie, maken ook deel uit van dit thema.

Tabel X. De drie thema's van de gedeelde territoriale diagnose (gezelligheid, valorisatie en behoud van erfgoed, connectiviteit) gevisualiseerd in pictogrammen voor betere communicatie in participatieve ontwerpprocessen (Credit: Claire Allard (Klar Graphics)).

In de onderstaande tabel worden de drie thema's van de lokale diagnose en hun gerelateerde doelstellingen (specificatie van de behoefte) gepresenteerd in relatie tot de Eklipse-uitdagingen waaraan ze tegemoetkomen. Ook worden mogelijke indicatoren (voorgesteld in het Eklipse-rapport) voor de evaluatie van de impact van de voorgestelde projectintenties vermeld. Ten slotte

zien we in de laatste twee kolommen de methoden die gebruikt worden in het participatieve ontwerpproces dat het werk aan deze uitdagingen en de reactie op de geïdentificeerde behoeften heeft gestuurd, en de projecten die worden ingezet om aan deze behoeften te voldoen. Deze projecten zullen worden ontwikkeld en gepresenteerd in de hoofdstukken 4 en 5.

Behoeften (diagnostische thema's)	**Doelstellingen waaraan NBS voldoen**	**Eklipse-uitdagingen**	**Eklipse-indicatoren Methoden**	**Methoden**	**Het resultaat van het gezamenlijke ontwerpproces van NBS-projecten**
Connectiviteit tussen gefragmenteerde gebieden.	Identiteit / praktijken van het "dorp": de overgang en onderbrekingen in stedelijke typologie en coëxistentiemodi verzachten.	Challenge 6: Urban Regeneration	Challenge 6 - Urban green indicators Urban green: Index of biodiversity, provision and demand of ecosystem services Ecological connectivity (Pino and Marull, 2012). Accessibility (Schipperijn et al., 2010): distribution, configuration, and diversity of green space and land use changes (multi-scale; Goddard et al., 2010).	Feestelijke gemeenschaps activiteiten / workshops in verschillende delen van NOH Verkennende wandelingen Nabije deelname aan verschillende werkgroepen en projecten (sociale coördinatie, Burgercafé)	Project 32, 35, 36, 27, 28, 22, 19, 20
	Ingewikkelde reputaties van jongeren; dagelijkse realiteiten, kwetsbaarheid, spanningen met de politie, verveling.	Challenge 8: Social Justice and Social Cohesion	Challenge 8 - Social justice Bodily integrity: being able to move freely from place to place; to be secure against violent	Discussiegroepen met jongeren en kinderen Feestelijke momenten in de buurt met de nadruk op jongeren (Val	Project 11, 13, 36

			assault, including indicators of crime by time of day (Felson and Poulsen, 2003). <u>Challenge 8 - Social cohesion</u> Structural aspects: indicators of family and friendship ties; participation in organised associations; integration into the wider community (Cozens and Love, 2015; Stafford et al., 2003).	Maria on Fire) Verkennende wandelingen met vrouwen.	
Gezelligheid in de openbare ruimte als een factor voor sociale cohesie, en dus de creatie van ruimtes van potentieel (regeneratieve ruimtes).	(Gender)gebruik van de openbare ruimte.	Challenge 6: Urban Regeneration Challenge 8: Social Justice and Social Cohesion	<u>Challenge 6 - Socio-cultural indicators</u> Access to open space: average journey time for residents/employees by foot or average distance to sports centre, recreation area, or green space. Level of devices contributing to the safety of users in the neighbourhood: lighting of common areas, access control,	Verkennende wandelingen met vrouwen Nabije deelname: buurtactiviteiten zoals georganiseerd door "Lieu de Liens" (ontbijten) of "C'est nous les chef.fe.s" (kookworkshops in het cultureel centrum).	Project 32, 27, 24, 19, 20, 16

			presence of technical, or specialised staff, etc. Challenge 8 - Social justice indicators Bodily integrity: being able to move freely from place to place; to be secure against violent assault, including indicators of crime by time of day (Felson and Poulsen, 2003).		
	Ingewikkelde reputaties van jongeren; dagelijkse realiteiten, kwetsbaarheid, spanningen met de politie, verveling.	Challenge 8: Social Justice and Social Cohesion	Challenge 8 - Social justice Emotions: being able to have attachments to things and people outside ourselves; to love those who love and care for us, including indicators of place attachment, empathy and love (Lawrence et al., 2004; Manzo and Devine-Wright, 2014; Perkins et al., 2010; Raymond et al., 2010) Challenge 8 - Social	Gebruik van een spelletjesbus om aanwezig te zijn in de openbare ruimte, in samenwerking met de AMO van NOH Momenten van co-creatie in de openbare ruimte voor het project "mobiele eilanden". Informele en regelmatige contacten met actoren in de buurt die nauw in contact staan met jongeren (Versailles-projecten, VLM-vereniging,	Project 36

			cohesion Structural aspects: indicators of family and friendship ties; participation in organised associations; integration into the wider community (Cozens and Love, 2015; Stafford et al., 2003). Cognitive aspects: indicators of trust, attachment to neighbourhood, practical help, tolerance and respect (Mihaylov and Perkins, 2014; Uzzell et al., 2002).	AMO van NOH).	
	Oudere mensen: isolement, verlies van zingeving, segregatie, onaangepaste omgeving (alles is moeilijker).	Challenge 8: Social Justice and Social Cohesion	Challenge 8 - Social cohesion Cognitive aspects: indicators of trust, attachment to neighbourhood, practical help, tolerance and respect (Mihaylov and Perkins, 2014; Uzzell et al., 2002).	Interviews met actoren die met ouderen werken (bijv. Versailles Seniors). Samenwerkingen met actoren die met ouderen werken (bijv. Eglantines/Wil de Rozen tijdens de bouw van de "mobiele eilanden").	Project 34, 13, 10

Het erfgoed van de wijk behouden: zowel cultureel als milieuerfgoed.	Identiteit / praktijken van het "dorp": de overgang verzachten als gevolg van de recente integratie van het "dorp in de stad".	Challenge 6: Urban Regeneration Challenge 7: Participatory Planning and Governance	<u>Challenge 6 - Urban green</u> Accessibility (Schipperijn et al., 2010): distribution, configuration, and diversity of green space and land use changes (multi-scale; Goddard et al., 2010). <u>Challenge 6 - Socio-cultural indicators</u> Conservation of built heritage resources: percentage of built form retained for culture Public transport links: walking distance to nearest facilities Access to open space: average journey time for residents/employees by foot or average distance to sports centre, recreation area, or green space Access to cultural facilities: average journey time for residents on foot or	Exploratiewandelingen over verschillende thema's, met lokale actoren en bewoners (bv. PV-GW vzw/asbl voor landbouwpraktijken in NOH en historische waterbronnen). Samenwerking met langdurig actieve burgers en verenigingen: ad-hoc projecten (ondersteuning) en langdurige samenwerking en (bijvoorbeeld pilootprojecten zoals "Balades NOH"). Kruisbestuiving van gemeenteprojecten door de lokale task force te integreren in werkgroepen voor andere projecten, zoals de "Petit Chemin Vert" masterplan of de CQD Versailles.	Project : 13, 25, 22, 21, 12

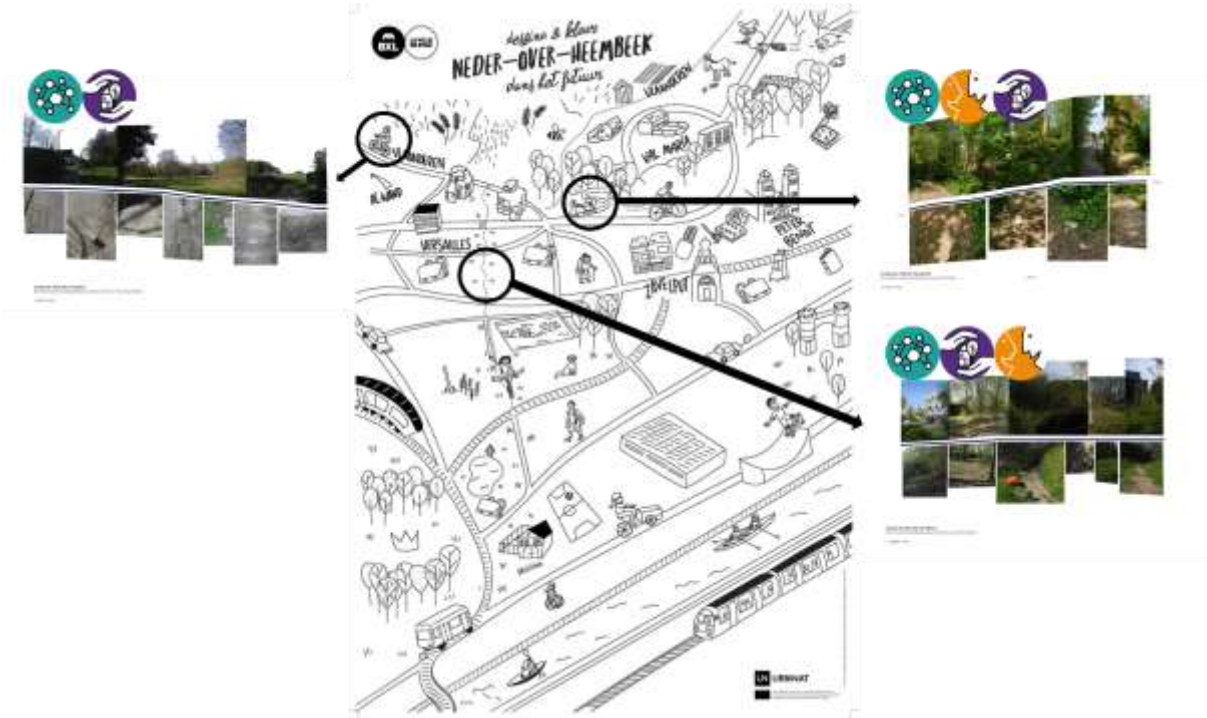
			average distance to cultural centre. Challenge 7 - Perceptions of citizens on urban nature (Buchel and Frantzeskaki, 2015; Colding and Barthel, 2013; Gerstenberg and Hofmann, 2016; Scholte et al., 2015; Vierikko and Niemelä, 2016). Social values for urban ecosystems and biodiversity (Brown and Fagerholm, 2014; Kenter et al., 2015; Polat and Akay, 2015; Raymond et al., 2014, 2009; Scholte et al., 2015).		
	Groene ruimtes als bron van identificatie met de wijk en welzijn, trots en dagelijkse praktijk	Challenge 1: Contribution of NBS to Climate Resilience Challenge 2: Water Management Challenge 4: Green Space Management (including enhancing/conserving urban biodiversity)	Challenge 1 - Carbon storage and sequestration in vegetation and soil (Davies et al., 2011; Demuzere et al., 2014). Temperature reduction Challenge 2 - Absorption capacity of green surfaces,	De uitwisseling van ideeën tussen gemeentelijke projecten door het lokale task force team te integreren in werkgroepen voor andere projecten, zoals het "Petit Chemin Vert" masterplan of het CQD Versailles. Interne	Project : 14, 15, 25, 26, 23, 24, 29, 30, 31, 38

		Challenge 5: Air Quality	bioretention structures and single trees (Armson et al., 2013; Davis et al., 2009). <u>Challenge 4 -</u> Distribution of public green space – total surface or per capita (Badiu et al., 2016; Gómez-Baggethun and Barton, 2013; La Rosa et al., 2016). Accessibility (measured as distance or time) of urban green spaces for population (Tamosiunas et al., 2014). Species richness and composition in respect to indigenous vegetation and local/national biodiversity targets (Cohen et al., 2012; Krasny et al., 2013). <u>Challenge 5 -</u> Non-spatial indicators of shares: share of emissions (air pollutants) captured/sequestered by vegetation (Baró et al.,	werkgroepen voor klimaatbestendigheid, waterbeheer en veranderingen in groenbeheer.	

			2014).		
	Kwetsbaarheid van de bewoners van sociale woningen, contrast met een relatief kwalitatieve omgeving, maar slechte huisvesting (Versailles) en weinig mobiliteit (Val Maria); sociaaleconomische context..	Challenge 6: Urban Regeneration Challenge 10: Potential for Economic Opportunities and Green Jobs	Challenge 6 - Socio-cultural indicators Access to housing: affordability and choice. Challenge 10 - Resource efficiency in the urban system (CO_2 emissions per capita, CO_2 emissions for transportation per capita, etc.) (OECD, 2013). Public-sector cost per net additional job (Tyler et al., 2013)	Gericht op andere projecten, zoals de CQD Versailles ("arbeidsbemiddelingscentrum" in de voorgestelde operaties), of op lokale actoren, zoals de werkgroep van de Sociale Coördinatie.	Project : 37, 34, 33

Tabel X. Overzicht van de thema's en behoeften die voortkomen uit de lokale diagnose, met de voorgestelde antwoorden op deze behoeften via het voorgestelde concept van NBS en de Welzijnsstrook.

Vanuit deze analyse en door van de gedeelde diagnose van het grondgebied over te gaan naar participatief ontwerp, konden de intenties van het Healthy Corridor en de URBiNAT Living Lab in Brussel worden geschetst in een eerste concept in de "toekomstige" kant van de "artistieke synthese" kaart. Deze projectie werd een instrument om bewoners en partners uit te nodigen om te discussiëren over de toekomst van de wijk, om de visie van de interne werkgroep in twijfel te trekken en om de "wishlist" van NBS-projecten te voeden. In combinatie met de lijst van potentiële interventielocaties (3 voorbeelden in figuur X hieronder), heeft dit geleid tot zeer pragmatische verkenningen van de behoeften en mogelijkheden in het interventiegebied.

Figuur X. Keerzijde van de "artistieke samenvatting" van het lokale diagnostische onderzoek, met projecties naar een verbeeld toekomstbeeld (als uitnodiging voor subjectieve zelfprojectie), en voorbeelden van interventieplaatsen (Allée des Moutons (linksboven), Chemin du Pendu (rechtsboven) en Îlot Roi Albert (rechtsonder)).

3. Het gezondheidsCorridor en zijn "NBS" projecten.

3.1. NBS-projecten in de corridor van gezondheid en in samenwerking met de bewoners.

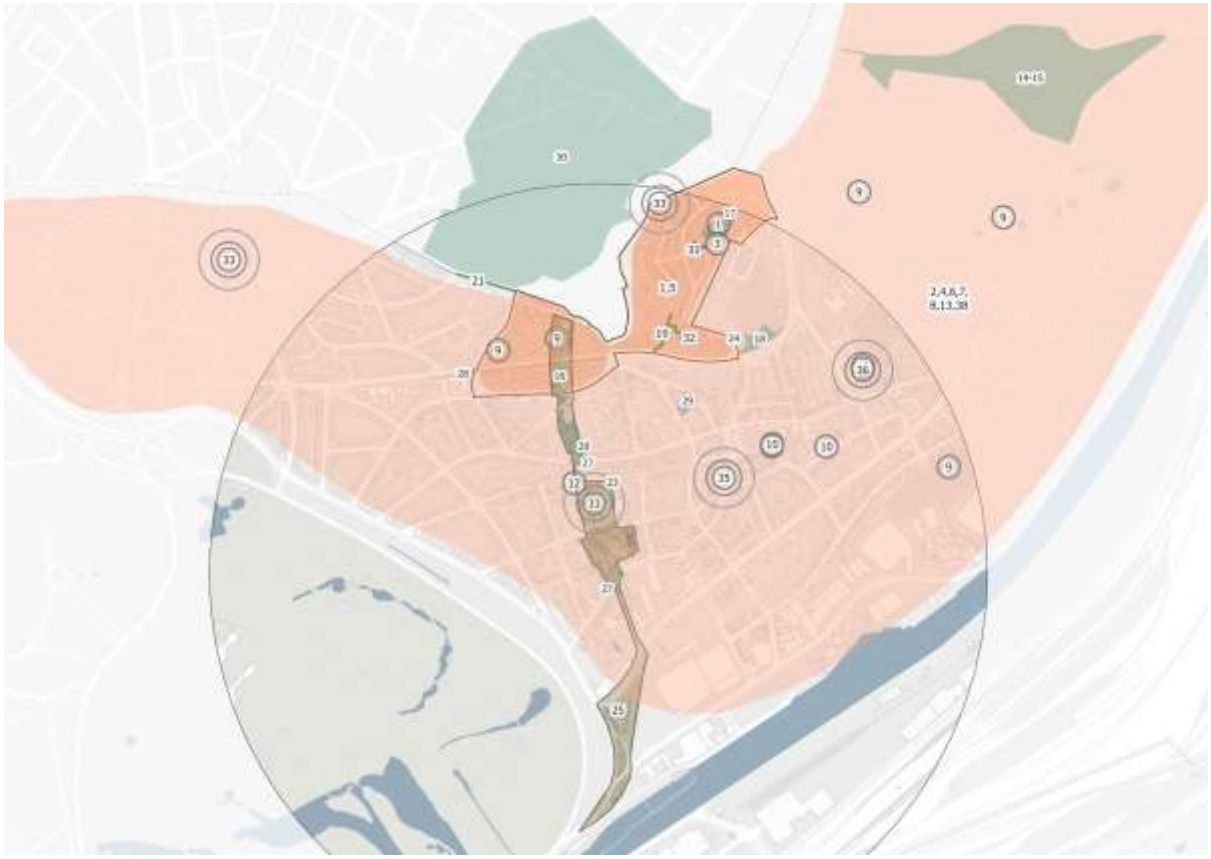
De hieronder afgebeelde NBS-projecten (figuur X) bevinden zich voornamelijk langs de hoofdas van de 'ruggengraat' van de gezondheidscorridor (in intern jargon de 'groene corridor'), en geclusterd in de sociale woonwijken Versailles, Val Maria en Craetbos. De ruimtelijke interventie (zie territoriale NBS) richt zich immers op de ruimtelijke en symbolische herverbinding tussen deze wijken, alsook met de ruimere omgeving van Neder-Over-Heembeek, en tenslotte, via de Van Praetbrug, met de rest van de gemeente en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Bovendien wordt een groot aantal BOG's in de sociale en solidaire economie beheerd door of in partnerschap met lokale actoren en verenigingen, die meer verspreid liggen op het grondgebied van Neder-Over-Heembeek. Hierdoor kan het concept van SC een bredere reikwijdte hebben en kunnen de effecten van buurtgerichte beperking worden vermeden.

Het warmtenet, als structurerend project voor de territoriale NBS, heeft een specifiek tracé en dus een ruimtelijkheid, waarbij de omtrek van de "groene corridor" wordt gevolgd, aangezien dit gebied hoofdzakelijk uit openbare (en vooral gemeentelijke) gronden bestaat. De andere technologische NBS'en "ludomobiel" en "mobiele eilanden" werden ontworpen om mobiel te zijn, om te zorgen voor een betere verdeling en mutualisering van deze middelen in de wijk, en zo te beantwoorden aan de behoeften van de plaats.f

Ten slotte waren de participatieve NBS bijzonder moeilijk geografisch (op een kaart) weer te geven. Hoewel de specifieke workshops en ontmoetingsmomenten duidelijk gelokaliseerd waren in ruimte/tijd, was de impact en het gebruik van deze methodes vaak zeer diffuus of verspreid, met gevolgen voor het hele studiegebied of Neder-Over-Heembeek. Dit is op de onderstaande kaart weergegeven in de vorm van getallen bij polygonen die het getroffen gebied aangeven.

Deze moeilijkheid om het effect en de plaatsing van participatieve NBS in kaart te brengen, wijst op het veelzijdige karakter van deze interventies, zowel wat betreft de ruimten en momenten van interactie als wat betreft de mensen die door deze methoden worden getroffen. Subjectieve karteringsoefeningen zoals die waarmee in de "artistieke synthese" van de lokale diagnose is geëxperimenteerd, zijn bedoeld om deze ervaring en kennis verder te vergroten.

Figuur X. Kaart met alle voorgestelde NBS-projecten in het kader van het concept van de Welzijnsstraat.

In de Brusselse context is ervoor gekozen om de NBS-projecten nog steeds te groeperen volgens de oorspronkelijke typologie van de NBS-catalogus, om consistentie binnen het URBiNAT-project te behouden. Er is echter een cross-categorisatie ontwikkeld om interne technische eenheden en politieke vertegenwoordigers te identificeren die verantwoordelijk zijn voor het projectbeheer (zie hoofdstuk 6). Deze interventies of projecten raken verschillende beheerseenheden van de openbare ruimte gezien de verscheidenheid aan ruimtelijke typologieën (groene ruimtes, straatnetwerken, openbare ruimtes, sportinfrastructuur, ...) die worden opgenomen in het concept van de "Couloir de bien-être" en met name in het project "coulée verte".

Om zo holistisch mogelijk te worden ontwikkeld, waren de projecten niet voortdurend gekoppeld aan hun typologie, maar waren ze eerder toegestaan om autonoom te groeien om te voldoen aan de behoeften van mensen en plaats. De thema's / categorieën bleven echter richtlijnen om de relevantie van projecten te bepalen in het licht van de reikwijdte van URBiNAT, en om te bepalen of ze eerder naar een andere eenheid of intern project van de gemeente moesten worden geleid, of teruggegeven aan een lokale partner of actor voor actie of uitwisseling van goede praktijken.

Voorstelling van projecten die zullen worden ontwikkeld in het kader van URBiNAT, of die parallel door de gemeente zijn uitgevoerd.	**Voorstellen van projecten die zijn heroriënteerd naar andere programma's of actoren.**	**Voorstellen van projecten die niet zullen worden ontwikkeld in URBiNAT.**
PARTICIPATIEF & CULTUUR (participatief, emancipatorisch & socio-culturele activiteiten)		
1/ Theateractie 2/ Subjectieve cartografie 3/ Foto-taal - geluidsvariatie 4/ Verkennende wandelingen 5/ Buurtbijeenkomsten 6/ Design Thinking 7/ Participatieve begroting 8/ Veldwerk / etnografie 9/ Geluidskaart (voedseloverlay op BNA-BBOT Brussels Sound Map) 13/ Buurtradio	<u>Projets geleid door de actoren van het gebied als gevolg van de participatieve begroting 2020-2021 NOH-M:</u> 10/ Burgercafé 11/ Reuzenspelen in de openbare ruimte	56/ Dansen voor kleintjes 57/ Theater voor verlegen mensen
AMENAGEMENTEN EN TERRITORIALE PROJECTEN openbare ruimtes en groene gebieden)		
14/ Stadsbos - groene ruimtes voor biodiversiteit (wildlife) (Aulnaie marécageuse) 15/ Stadsbos - groene ruimtes met lokale boomsoorten (Val du Bois des Béguines, Aulnaie marécageuse) 16/ Herinrichting van het Versailles-speelplein 23/ Participatieve begroting: Tiny Forest <u>In uitvoering:</u> 19/ Herinrichting van de Pendu-weg. 20/ Groene strook - verbinding Ilot	<u>Projecten heroriënteerd naar de programmering van het CQD Versailles:</u> 45/ Versailles Seniors - activiteiten op de dalles van Versailles 46/ Jeugdhuis - activiteiten op de dalles van Versailles 47/ Dalles van Versailles (algemeen) 48/ Kruispunt tussen de twee terreinen van Versailles 49/ Grond van het OCMW - Intergenerationeel woonproject van het OCMW van de stad 50/ Driehoek Tour Japonaise/Versailles	58/ Overdekte ontmoetingsruimtes in de openbare ruimte 59/ Connectiviteit met het skatepark Ch. de Vilvoorde 60/ Signalering van afstanden/tijden voor voetgangers/fietsers

koning Albert 22/ Promotie van wandelingen in NOH <u>Toekomstig:</u> 17/ Herinrichting / valorisatie / activering van het Val Maria-speelplein 18/ Herinrichting / valorisatie / activering van het Craetbos-speelplein 21/ Integratie van principes bij herinrichting: Allée des Moutons 24/ Inrichting van het Craetbos / Bois Henri-gebied 25/ Een visie bepalen voor de groene strook 26/ "Groene strook - integratie van waterbeheer in EV / EP 27/ "Inrichting van ""groene strook"" - verbindingsstukken 28/ Aanleg van fietspad (+ GIEP + biodiversiteit) op de Avenue Versailles 29/ Herstel van de boerderij Den Bels ten behoeve van de wijk, door de stad of een derde partij 30/ Versterking van landschappelijke continuïteit en verbindingen met Vlaanderen.	51/ Rode piste (Versailles) 34/ Gedeelde gemeenschapsruimte	
SOCIALE ECONOMIE & SOLIDARITEIT		
31/ Moestuin gedragen door jongeren van Val Maria 32/ Fietsbegeleiding op wijkniveau (focus op vrouwen) 33/ Steun aan de Zinne	12/ Stripmuurschildering op een gedeelte van de groene as 34/ Groot wijkgebouw van CQD Versailles: Buurtkeuken / Buurtwinkel / Solidariteitsruimte	61/ Tijdelijke buurt- / gemeenschapsruimte 62/ Buurtvrachtwagen 63/ Buurtkinderopvang 64/ Studio's voor jongeren van 15-25

	Projecten geleid door lokale actoren of ondersteund via de CQD Versailles socio-economische oproep: 52/ Informatie ruimte / Openbare informaticus en/of openbare schrijver 53/ Herintreding van werkloze vrouwen 54/ Vrijwilligerswerk voor een dag 55/ Toegang tot cultuur voor vrouwen in precaire situaties (Fonds Papillon)	65/ Buurtgereedschapsbibliotheek
TECHNOLOGIE		
35/ "Ludomobile" - fietskar die grote spellen kan bevatten 36/ "Les îles mobiles" - mobiel en gezellig straatmeubilair 37/ Warmtenetwerk - NOH 3A-sectie 38/ Mesocompostering	Projecten gesteund door de CQD Versailles: 39/ Inclusieve openbare verlichting (voor fauna en gender) 40/ Fietsbibliotheek	

Tabel X. Algemeen overzicht van alle projecten die zijn voorgesteld in de Living Lab in NOH, inclusief de projecten die zijn ontwikkeld, die zijn doorgeleid naar andere projecten of actoren, en die niet zullen worden ontwikkeld door de gemeente.

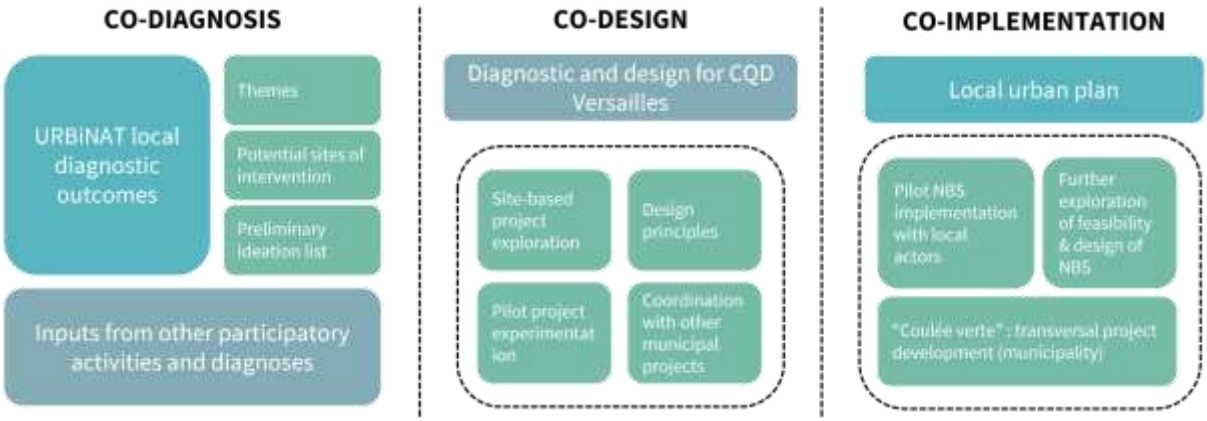
3.2. Validatieproces van "NBS"-projecten

In 2022 zijn de projectideeën die voortkwamen uit het co-diagnoseproces (beschreven in D2.6) en participatieve ontwerpsessies, verzameld en samengevoegd door de lokale werkgroep, om zo een "wenslijst" van projecten te verkrijgen die voldoen aan de behoeften en kansen die zijn geïdentificeerd in het interventiegebied.

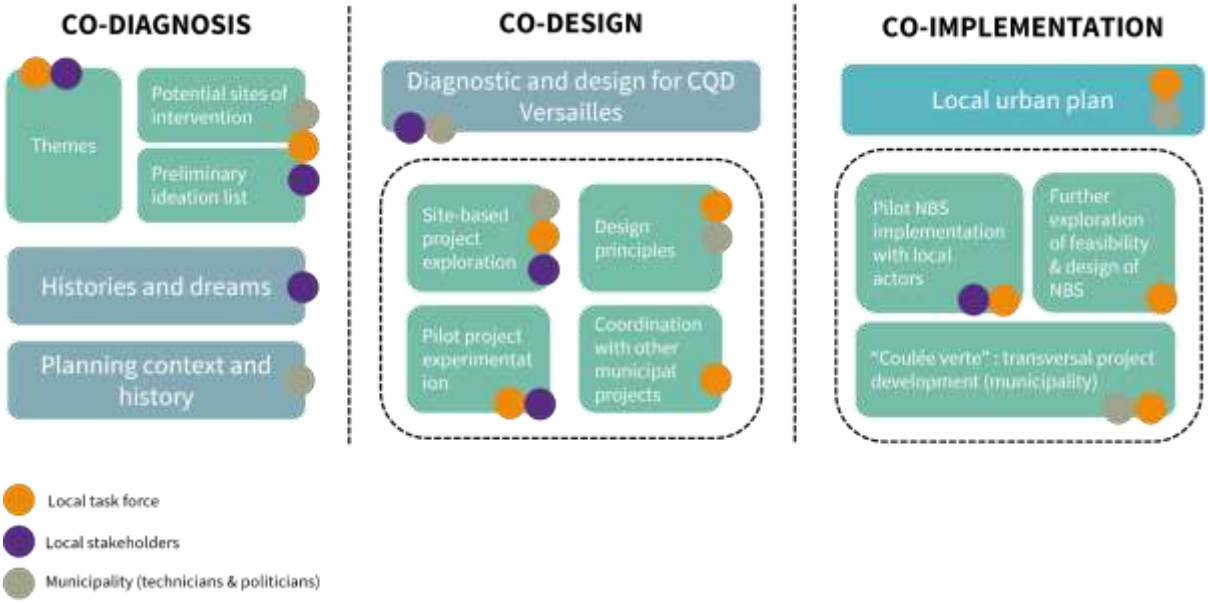
Deze projecten zijn systematisch georganiseerd, geleid en ontwikkeld op basis van de mogelijkheden die worden geboden door de bestaande interne projecten van de gemeente, door samenwerking met lokale actoren op het terrein, of door de ontwikkeling van nieuwe projectideeën die door de gemeente kunnen worden gedragen.

Een aantal geïdentificeerde projectideeën vielen buiten het kader van de gemeentelijke actie (mandaat om op te treden en capaciteit). Dit bood de gelegenheid om deze acties te heroriënteren naar lokale actoren die beter geschikt waren om ze op zich te nemen, en om samenwerkingen op te zetten om indien nodig aan deze voorstellen te werken.

Dit iteratieve proces van ontwikkeling en participatief ontwerp van projecten wordt weergegeven in de onderstaande diagrammen.

Figuur X. Schema van de co-creatiefasen in de Living Lab in Neder-Over-Heembeek

Figuur X. Schema van de betrokken actoren in het co-creatieproces (gedetailleerde weergave van Figuur X hierboven).

De NBS-projecten die in dit document worden gepresenteerd, zijn het resultaat van iteratieve analyse en validatie van de projecten die zijn geïdentificeerd tijdens de vroege stadia van het participatieve ontwerpproces. Ze vormen de meest realistische shortlist van projecten in het licht van de complexe interacties tussen de verschillende actoren die betrokken zijn bij het URBiNAT-project in Brussel.

Participatieve NBS zijn voornamelijk ontwikkeld en getest in het kader van de co-diagnose- en participatieve ontwerpprocessen van het Brusselse Living Lab.

Territoriale NBS zijn voornamelijk gebaseerd op de analyse van de territoriale mapping die is uitgevoerd in het kader van de lokale diagnose (zie D2.6), gecombineerd met lokale behoeften en thematische gebieden die voortvloeien uit deze diagnose, en de interne haalbaarheids- en opportuniteitsanalyse die daaruit voortvloeit.

Sociaal-economische NBS zijn het resultaat van kansen die zijn gegrepen in het participatieve ontwerpproces om samen te werken met lokale actoren aan specifieke pilootprojecten die experimentele ruimtes in de buurt hebben gecreëerd om aan specifieke behoeften in de context te voldoen.

Technologische NBS zijn enerzijds het resultaat van de ontwikkeling van low-tech tools om het participatieve ontwerpproces te ondersteunen, en anderzijds het resultaat van een kans om lokale energie-actoren (energieleveranciers en overheidsinstellingen als consumenten) te mobiliseren om de uitbreiding van een verwarmingsnetwerk gekoppeld aan de nabijgelegen verbrandingsoven bij de Van Praet-brug te leiden.

Deze opportunistische en iteratieve ontwikkeling van het project is het resultaat van de URBiNAT-methodologieën en het op design gebaseerde proces, evenals de noodzaak om dit proces aan te passen aan een context van beperkte financiering van de implementatie binnen het URBiNAT-project zelf (in tegenstelling tot pioniersteden die financiering hadden voor geïntegreerde implementatie).

4. Algemene strategie voor Neder-Over-Heembeek

De algemene strategie voor de wijk Neder-Over-Heembeek wordt geleid door een aantal strategische documenten en interne stedelijke visies die de afgelopen jaren binnen het URBiNAT-project moesten worden gearticuleerd.

Het algemene kader voor alle stedelijke activiteiten is het Algemeen Beleidsprogramma van de huidige verkozen meerderheid (2018-2024), dat fungeert als een voortdurende gids en een sterke nadruk legt op klimaatactie en lokale democratie via zijn belangrijkste thema's: een nabije stad, een ademende stad, een stad die samen wordt gebouwd, een dynamische stad, een open en verenigde stad en een voorbeeldige stad ten dienste van haar burgers.

Neder-Over-Heembeek is een historisch groene en afgelegen wijk van de Stad Brussel, die sinds haar annexatie in 1921 door de Stad Brussel (erkend als het historische centrum van de stad: de "pentagon", of postcode 1000) grotendeels haar "dorpse" kenmerken heeft behouden Het behoud en de verbetering van de bestaande en in het PRAS opgenomen groengebieden en de versterking van de levenskwaliteit in de wijk vormen dus een rode draad in alle projecten die betrekking hebben op dit deel van de gemeente. Meer specifieke masterplannen zoals die van "ZIR4 - Zone Van Praet" en "Petit Chemin Vert", of operationele programma's zoals het Duurzame Wijkcontract Versailles een algemene trend weer van de gemeente inzake ruimtelijke ordening en het ontwerpen van openbare en groene ruimtes. Het betrokken zijn bij de uitvoering van regionale strategieën zoals Good Move, Good Food, of PACE is ook geïntegreerd in de ethiek van het project

en de visie van het Welzijnskanaal, door middel van de manieren waarop de gemeente samenwerkt met deze plannen en regelgevingen.

Tot slot presenteert het nieuwe Klimaatplan, goedgekeurd door het uitvoerend orgaan van de gemeente in december 2022, ambitieuze lange termijn doelen (2030 en 2050) en acties om ervoor te zorgen dat deze doelen worden gerealiseerd en dat de gestelde doelstellingen op tijd worden bereikt. Deze komen overeen met de ambities en acties hieronder beschreven en zijn intern

gecoördineerd om het concept van het Welzijnskanaal en het Klimaatplan te versterken en elkaar te ondersteunen.

4.1. Ambities voor de studiezone: URBiNAT en de gemeente

In Neder-Over-Heembeek zijn verschillende plannen en strategieën in ontwikkeling die van invloed zullen zijn op toekomstige projecten in de wijk:

- Duurzaam Wijkcontract Versailles (DWV Versailles, 2021-2029): een operationeel programma voor de wijk Versailles, met 26 miljoen euro voor investeringen in openbare ruimte, gemeenschappelijke voorzieningen en socio-economische projecten.
- Masterplan "Zone Van Praet" (ZIR4, geadopteerd in XXXX)
- Masterplan "Petit Chemin Vert" (PCV, in uitvoering, resultaten verwacht in 2024)
- Tram 10 NOH: nieuwe tramlijn die Van Praet verbindt met het militair ziekenhuis, met een volledige renovatie van het wegennetwerk langs de route.
- Klimaatplan 2.0 (goedgekeurd in december 2022): een ambitieus actieplan voor de Brusselse administratie en haar grondgebied, gericht op koolstofneutraliteit tegen 2050, met een aantal concrete acties die betrekking hebben op het URBiNAT-onderzoeksgebied.
- Meerderheidsakkoord 2018-2024: politieke routekaart voor de huidige verkozenen (College van Burgemeester en Schepenen), die alle gemeentelijke acties en projecten begeleidt.
- Verhuizing en uitbreiding van de diensten van het sociaal bureau van het OCMW naar het nieuwe pand in de Wimpelbergstraat.

Het grootste deel van het werk dat tijdens het URBiNAT Living Lab in Brussel is verricht, bestond uit het coördineren van deze verschillende plannen en programma's, om de synergieën tussen hen te benadrukken en potentiële blinde vlekken te identificeren die zo kunnen worden opgelost via de projecten die worden voorgesteld in de URBiNAT NBS-catalogus.

Het coördineren van visies en ambities in de genoemde projecten heeft impliciet samengewerkt om complementariteit tussen hen te vinden, en om ze te verbinden met de thematische assen die zijn geïdentificeerd in de lokale diagnose van URBiNAT:

- de connectiviteit tussen gefragmenteerde ruimtes, door interventies te richten op een grotere vlotheid en interconnectie tussen potentiële interventielocaties;
- gezelligheid in de openbare ruimte, als een factor voor sociale samenhang, door ruimtes van potentialiteit te creëren (regeneratieve ruimtes);

- de opwaardering van zowel het culturele als het ecologische (bv. agrarische) erfgoed.

URBiNAT fungeert als scharnier tussen deze territoriale concepten, waarbij lacunes of blinde vlekken worden opgevuld, gecoördineerd en verbonden.

Figuur X. Schematische kaart die de verschillende gebieden toont die worden aangepakt door strategische en operationele programma's op gemeentelijk niveau.

uitdagingen van URBiNAT	Uitdagingen van URBiNAT voor het studiegebied	Strategieën van de stad Brussel voor het betreffende gebied
EKLIPSE Challenge 1: Contribution of NBS to Climate Resilience	Behoud en beheer van het erfgoed van de wijk: erfgoed, cultuur, milieu...	Plan Climat 2.0 (aangenomen in december 2022)
EKLIPSE Challenge 2: Water Management		Gemeentelijk waterplan (in uitvoering)
EKLIPSE Challenge 4: Green Space Management (including enhancing/conserving urban biodiversity)		Verbetering van groene ruimten (inclusief verbetering/bescherming van stedelijke biodiversiteit) Ecologisch beheer van groene ruimten Plan Canopé Stedelijk bos van NOH (Val du Bois des Béguines, Aulnaie marécageuse)

EKLIPSE Challenge 9: Public Health and Well-being		Bescherming van groene ruimten door middel van een strategische verdichtingsstrategie (bijvoorbeeld de masterplannen Van Praet en du Petit Chemin Vert), het verzoenen van verschillende landgebruiken en het behouden van kwaliteitsvolle groene ruimten voor stadsbewoners
EKLIPSE Challenge 5: Air Quality	**Connectiviteit:** sociale samenhang, interacties tussen wijken en "zachte" mobiliteit.	**Plan Good Move** – territoriale vertaling van de principes, Tram 10-project en fietsroutes
EKLIPSE Challenge 8: Social Justice and Social Cohesion		Sociale bemiddeling via **BRAVVO**
EKLIPSE Challenge 6: Urban Regeneration	**Gezelligheid**: kwaliteitsvolle openbare ruimten, verbetering van de relaties tussen actoren en bewoners - publieke instellingen, initiatieven van sociale en solidaire economie.	**CQD Versailles -** Interventies in de openbare ruimte na de masterplanning in 2023-2024
EKLIPSE Challenge 7: Participatory Planning and Governance		**Participatief budget -** 1 miljoen euro in 2020 voor investeringsprojecten in **NOH-M** **NOH-M buurtraad**
EKLIPSE Challenge 10: Potential for Economic Opportunities and Green Jobs		**CQD Versailles -** Oproep tot sociaaleconomische projecten (oktober 2022) Verbetering van de Zinne

Tabel X. Afstemming van de algemene doelstellingen van URBiNAT (gerelateerd aan de uitdagingen van EKLIPSE) op de URBiNAT-doelstellingen in het Brusselse "Living Lab" en op de algemene doelstellingen van de gemeente.

4.2. Het Well-being Corridor als territoriale strategie

Met als doel de onderwijken Versailles, Val Maria en Craetbos met elkaar te verbinden, samen met het grote Neder-Over-Heembeek en de rest van het gemeentelijk grondgebied, is het concept van de Well-being Corridor uitgebreid naar een reeks onderling verbonden maaswerken.

De belangrijkste assen die zullen worden verkend in de strategie van de Well-being Corridor zijn de Flandre-Versailles-Van Praet-as langs de oude snelweg (de groene as, of "Nexus NOH"), en de Versailles-Val Maria-Urban Forest-as (Petit Chemin Vert) die een archipel van groene ruimten met elkaar verbindt.

Hieronder vindt u een kaart met de belangrijkste richtlijnen of verbindingsassen die als strategisch worden beschouwd om de verbindingen tussen bepaalde ruimtes en locaties te versterken (belangrijkste assen zoals hierboven gepresenteerd, evenals secundaire of tweede fase verbindingen

Figuur X. Kaart met de verbindingen tussen de sociale woonwijken en het hele NOH-gebied.

De onderstaande kaart toont het algemene schema van het concept van de gezondheidscorridor in Neder-Over-Heembeek. Het idee is om de wijk zowel binnen als buiten opnieuw met elkaar te verbinden door de nadruk te leggen op ruimtelijke interconnecties, waardoor een netwerk van projecten ontstaat die dezelfde visie volgen (3 ruimtelijke concepten hieronder beschreven).

Figuur X. Kaart die de groene zones van Neder-Over-Heembeek en de oriëntaties van het rasterwerk van het gezondheidscorridor toont, volgens de principes van "ruggengraat", "lus" en "assen".

De ruggengraat van de "groene stroom" - creëert een sterke verbinding van noord naar zuid - een groen-blauwe corridor van gezondheid door Neder-Over-Heembeek.

De lichtruggengraat van de "groene stroom" - creëert een sterke noord-zuidverbinding - een groen-blauwe welzijnsstrook doorheen Neder-Over-Heembeek.

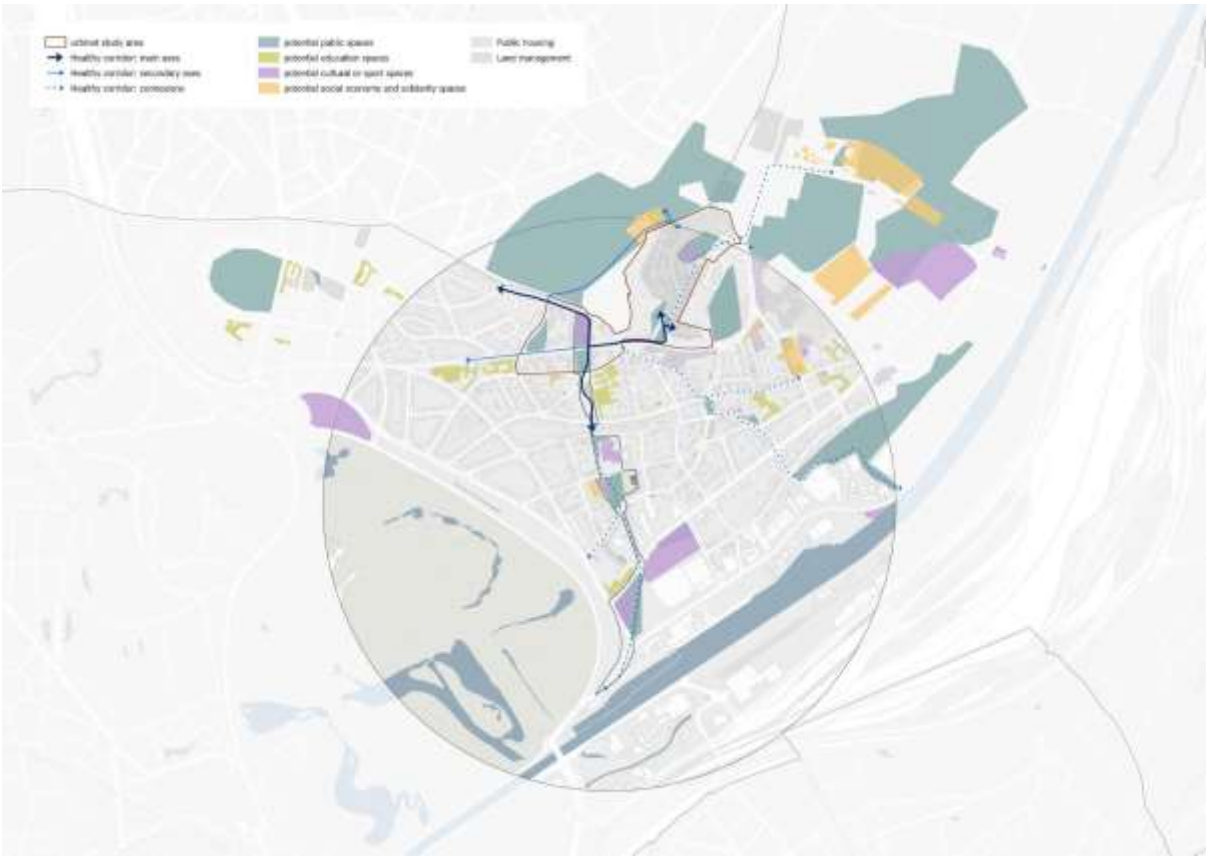

De doorgaande assen - ze verbinden en versterken het gebruik van tramlijnen en fietspaden die door de wijk lopen.

4.3. De studiezone en de netwerken van "NBS" -projecten

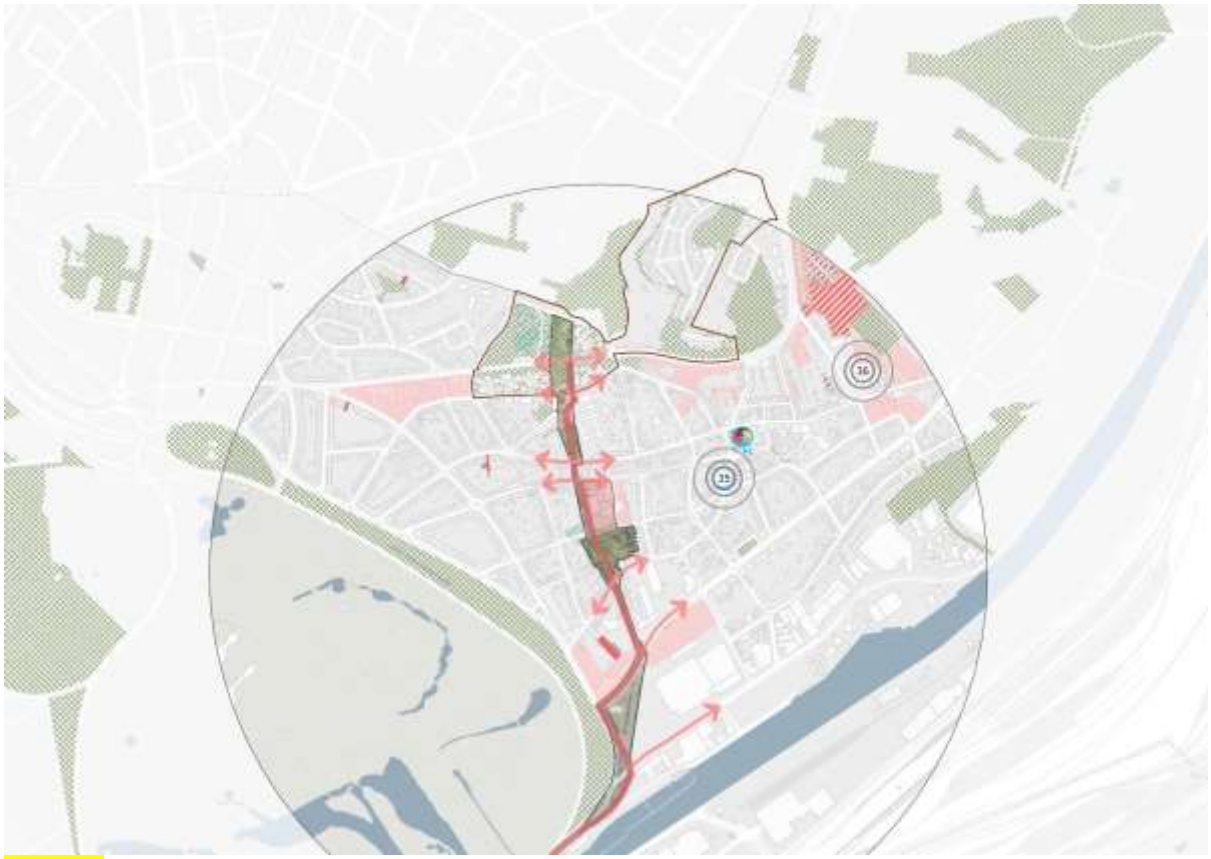
De voorgestelde NBS-projecten in de studie- en interventiezone zijn het resultaat van een sterke samenwerking tussen bestaande projecten en actoren in de zone - geïdentificeerd in de lokale diagnose, waarvan veel overeenkomen met de definitie van URBiNAT-NBS - en de bestaande kenmerken van infrastructuur en stedelijke netwerken, openbare voorzieningen, sport en cultuur, enz.

Op de onderstaande kaart (Figuur X) zien we de verschillende lagen van bestaande NBS-netwerken volgens het oorspronkelijke typologische kader van URBiNAT-NBS. Deze kaart toont aan dat er al een vrij dicht netwerk van projecten of collectieve dynamieken bestaat, maar geconcentreerd in bepaalde gebieden: groene ruimtes geconcentreerd langs de grens met Vlaanderen en in het gebied van Petit Chemin Vert, sociaal-economische initiatieven geconcentreerd in het oosten van NOH (richting het historische centrum van het dorp en rond Nos Pilifs), een concentratie van educatieve ruimtes langs een horizontale as, en culturele en sportfaciliteiten die nogal verspreid zijn, los van de reeds bestaande structuur van de groene corridor.

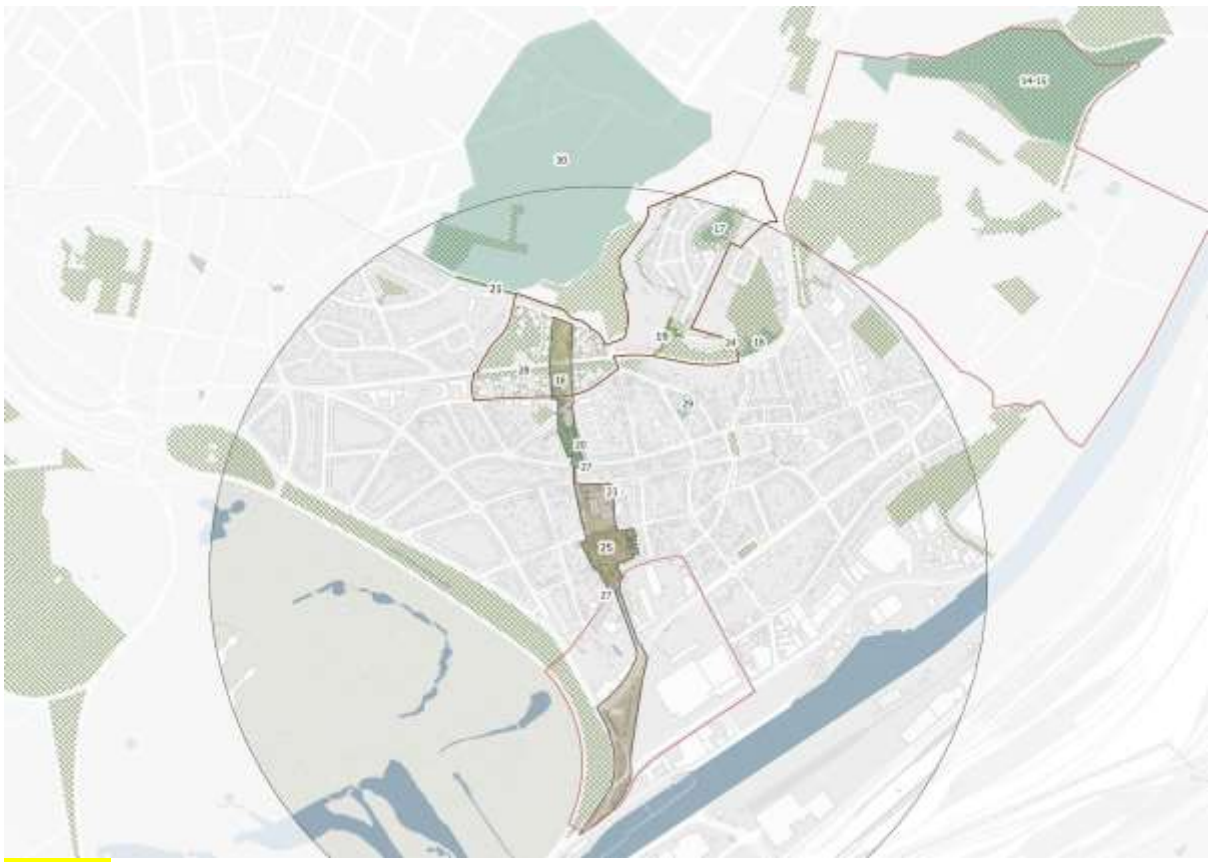

Figuur X. Kaart met de verschillende thematische assen van de wellnesscorridor, met de dichtheid van groene ruimtes, ESS-voorzieningen en sportvoorzieningen.

De volgende kaarten dienen ter contextualisering van de NBS-projecten die aanwezig zijn in het concept van de wellnesscorridor, door de bestaande kenmerken en projecten te tonen, evenals enkele van de structurerende NBS-projecten voor het concept van de corridor. Deze zijn in kaart gebracht volgens de typologie van de originele URBiNAT-catalogus: territoriaal, ESS, technologisch, participatief. Deze kaarten tonen de dichtheid (of het gebrek daaraan) van projecten per typologie, en in het bijzonder de potentiële groepen territoriale NBS.

Figuur X gebruiken om de nieuwe technologische NBS in kaart te brengen.

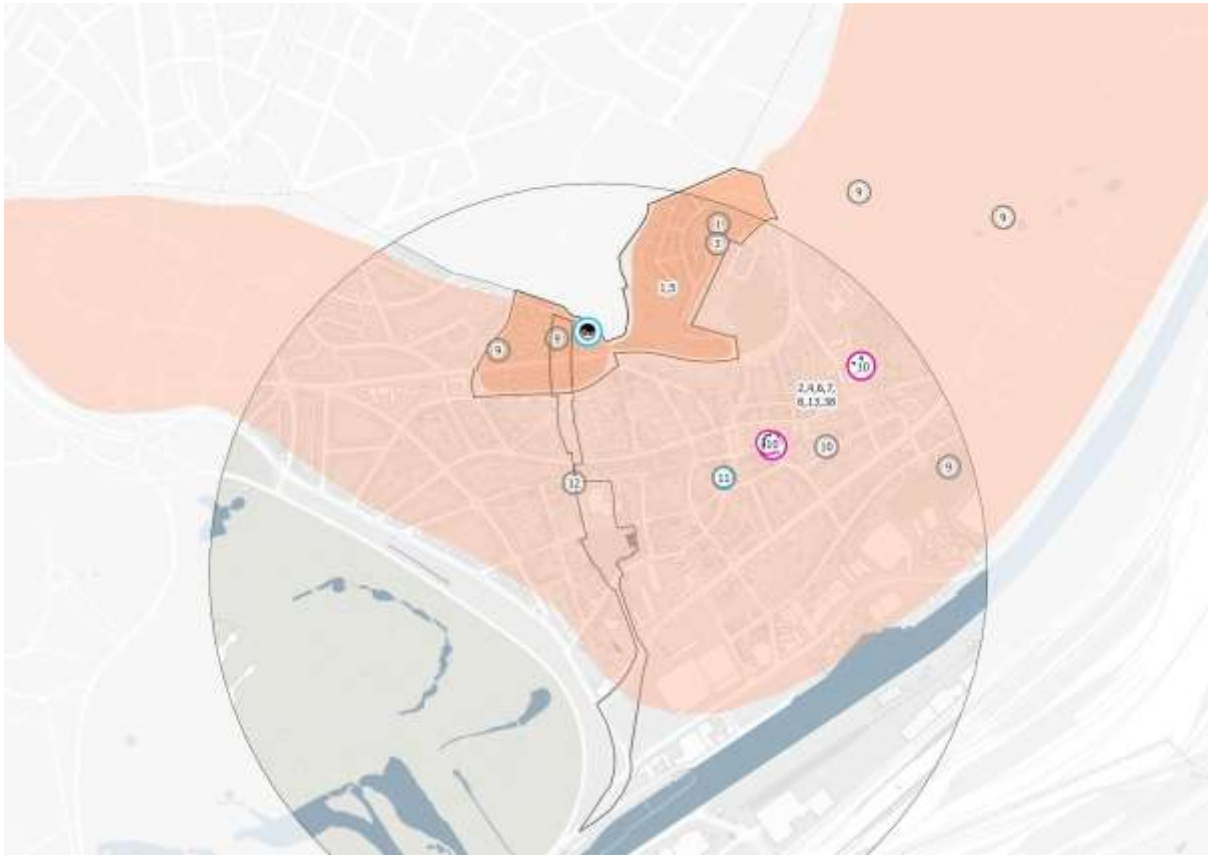
Figuur X. Nieuwe territoriale NBS die cartografisch zichtbaar zijn, met een eerste cluster langs de groene corridor en een tweede cluster die naar het noordoosten oploopt naar de tweede "Nexus" van de "Petit Chemin Vert".

Figuur X. Huidige en nieuwe NBS voor sociale en solidaire economie in NOH: focus op bodemverontreiniging en versterking van stedelijke landbouwnetwerken en -locaties via voorgestelde projecten.

Figuur X. Huidige en nieuwe NBS van de sociale en solidaire economie in NOH: focus op fietsnetwerken en -gebruik.

Figuur X. Cartografie van de participatieve NBS die zijn gebruikt tijdens het ontwerpproces van URBiNAT, en die deel uitmaken van de evoluerende catalogus van collaboratieve projecten in NOH waarin de lokale task force een rol speelt.

5. Een "lokaal stadsplan" voor het gezondheidscorridor

Het "lokaal stadsplan" dat de "Well-being Corridor" presenteert, is het resultaat van de articulatie tussen een "micro" visie gebaseerd op projecten (gericht op specifieke thema's en doelstellingen), een "meso" niveau van interventiegebieden (fasering van projecten), en een overzichtelijke "macro" visie op hoe dit alles samenwerkt.

De interventiedoelstellingen en -principes presenteren de zogenaamde "visionaire" elementen afkomstig van de lokale diagnose en participatieve ontwerp, en hoe deze ontwerp principes worden die de NBS-projecten begeleiden (op macro niveau).

De presentatie van de Well-being Corridor als een "cluster" van NBS-projecten stelt ons in staat om in te gaan op de ruimtelijke en temporele fasering van projecten en interventiegebieden (op meso en micro niveau).

Tot slot bieden de belangrijkste gebieden van de HC een diepgaande kijk in een eerste fase en interventiegebied: de "groene corridor", waarbij wordt geïllustreerd hoe het concept van de HC een concreet plan wordt, zij het iteratief.

5.1. Doelstellingen en interventieprincipes

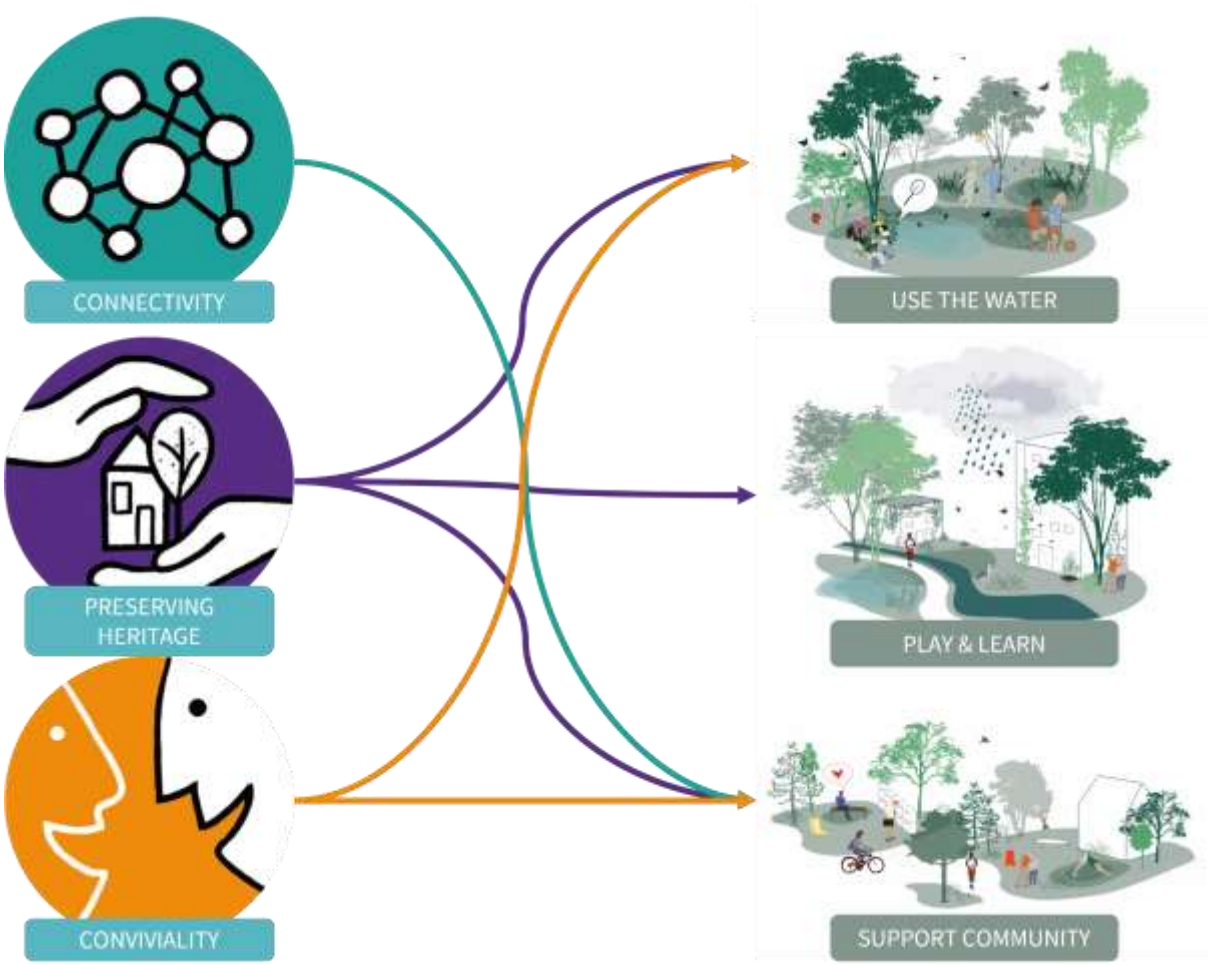
Om de verbinding tussen het lokale onderzoek en de participatieve projectontwikkeling te begrijpen en hoe deze een uitvoerbaar plan wordt, is het essentieel om opnieuw de doelstellingen te herinneren die in het eerste deel zijn geïdentificeerd:

• **connectiviteit tussen gefragmenteerde ruimtes,** door de interventies te richten op een verhoogde vloeiendheid en interconnectiviteit tussen potentiële interventiesites;

• **gezelligheid in de openbare ruimte,** als middel tot sociale cohesie, door het creëren van mogelijkheden (regeneratieve ruimtes);

• **- de opwaardering van zowel het culturele als het ecologische (bv. agrarische) erfgoed.**

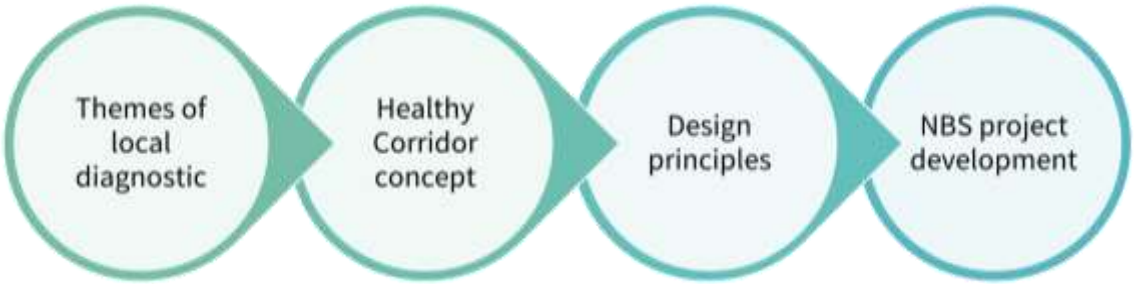
Deze doelstellingen werden vervolgens omgezet in ontwerpprincipes die kunnen worden gebruikt in landschapsprojecten.

Figuur X. Schema dat de articulatie toont van de opkomende thema's van lokale diagnose met ontwerpprincipes van de Welzijnsstrook.

Deze initiële doelstellingen van de lokale diagnose zijn verbonden met het concept van de Welzijnsstrook (ruggengraat, lus en lijnen) beschreven in sectie 4.2 en met een aantal principes die de stedenbouwkunde in het onderzoeksgebied zullen sturen (zie Figuur X voor het schema van de articulatie).

Deze principes zullen dienen als algemene ontwerpprincipes en als focuspunten voor de ontwikkeling van meer specifieke NBS-projecten, die bijvoorbeeld invloed hebben op haalbaarheidsstudies en landschapsstudies die deze projecten operationeler maken (zie Figuur X voor de details van de ontwerpprincipes; zie de NBS-kaarten in Bijlage 8.1 voor meer details).

Vanuit deze articulatie kunnen ontwerpprincipes vervolgens op een discretionaire manier worden toegepast op het territoriale NBS-project, als algemene richtlijnen die vervolgens kunnen worden aangepast aan de specifieke behoeften van het project.

De projecten die deel uitmaken van het concept van de Welzijnsstrook zijn opgeschaald om het niveau van precisie en ontwikkeling weer te geven waarop ze zich momenteel bevinden, waardoor de lokale werkgroep prioriteit kan geven aan "quick wins" voor de buurt, zonder de voorgestelde langetermijnvisie uit het oog te verliezen.

Figuur X. Detail van de ontwerpprincipes voorgesteld door SLA om de ontwikkeling van territoriale "NBS" - projecten te begeleiden.

Als voorbeeld van mogelijke vertaling van ontwerpprincipes naar landschapsprojecten, heeft SLA (partner van het consortium en landschapsarchitecten) een eerste visie ontwikkeld om verdere ontwikkeling van het project te inspireren.

Een eerste focus op de groene corridor en enkele van zijn cruciale ontwikkelingspunten, namelijk "Îlot Roi Albert" (NBS #20) en "Zwembad/Solarium" (opgenomen in NBS #25), heeft geleid tot een specifieke visie op het project, waarin wordt getoond hoe groene ruimtes aan elkaar worden gekoppeld en een grotere

continuïteit en leesbaarheid van de ruimte creëren (zie Figuur X hieronder).

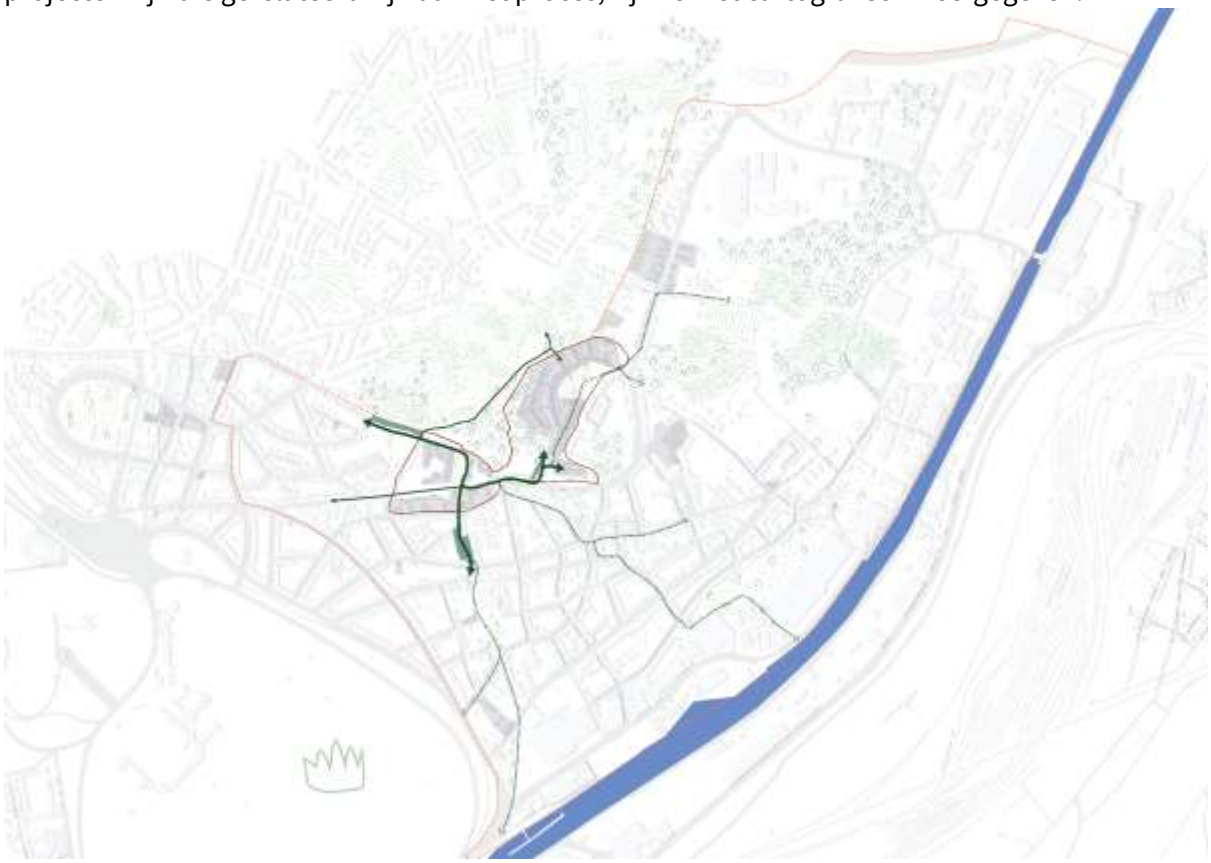

Figuur X. Het principe van herverbinding van het groene corridorproject naar het kanaal en het Van Praet-gebied, inclusief de "Chemin du Pendu" (#19), oversteekpunten (#27), Roi Albert (#20) en het zwembad (#25).

5.2. De gezondheidscorridor als cluster van "NBS"

Vier fasen zijn gebruikt om de NBS-projecten die deel uitmaken van het Couloir de bien-être in Brussel te ontleden, volgens de verschillende momenten van het ontwerpproces en een ruimtelijke groepering van de projecten.

Een eerste groep van NBS-projecten is gerelateerd aan de implementatie van de URBiNAT-methodologie op het terrein. Ze zijn met name gerelateerd aan de participatieve methodologieën die in de catalogus worden voorgesteld en aangepast zijn aan de Brusselse context. Ze omvatten ook een aantal pilotprojecten die gedurende de participatieve ontwerpfase zijn ontwikkeld, met als doel enkele "indicatoren" van de veranderingen die in de wijk zouden plaatsvinden, te implementeren. Deze projecten worden fase nul-projecten genoemd. Omdat het voornamelijk projecten zijn die gerelateerd zijn aan het proces, zijn ze niet cartografisch weergegeven.

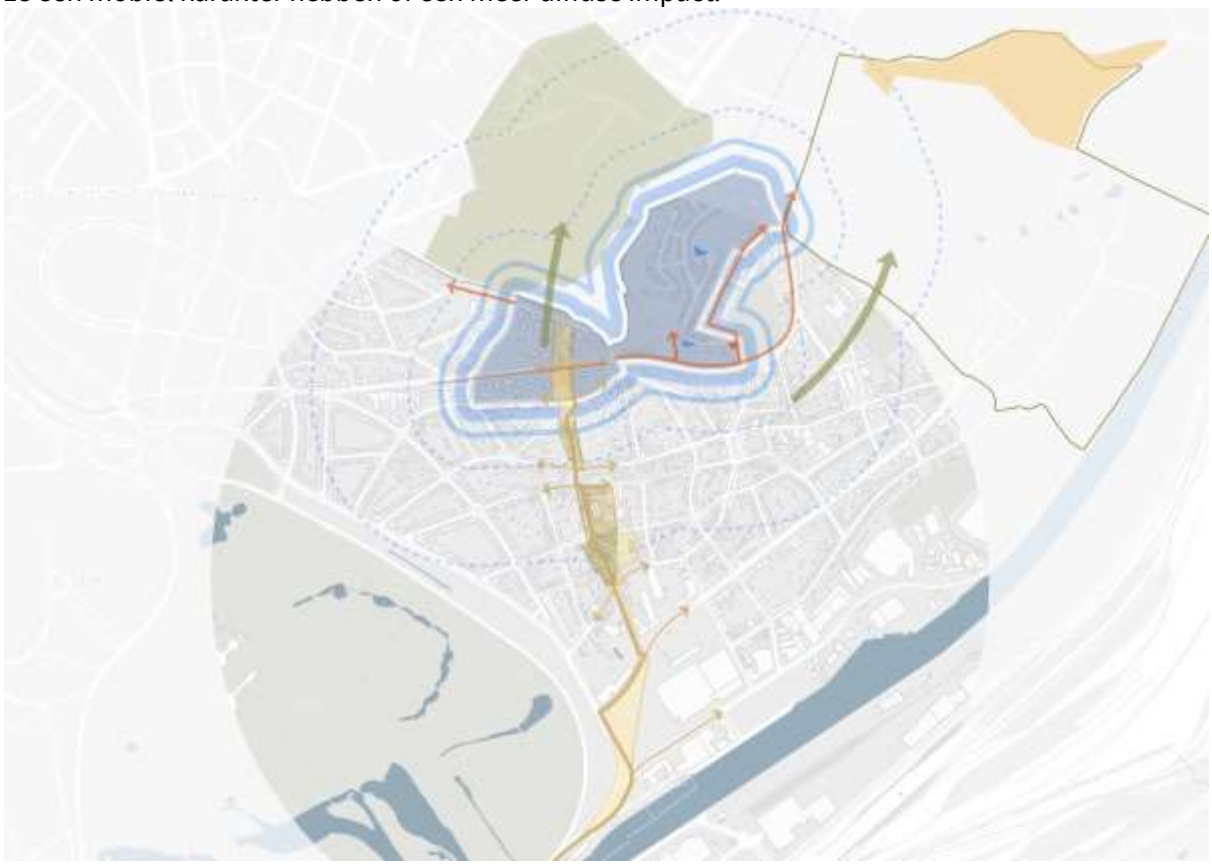

De eerste groep NBS-projecten die na goedkeuring van het concept en de implementatiestrategie van de Well-being Corridor zullen worden uitgevoerd, richt zich voornamelijk op de "groene corridor", de ruimtelijke invulling van de "ruggengraat" van het HC-concept. Deze zullen worden ontwikkeld in een eerste fase, met verbindingen naar buiten tussen Versailles en de rest van Neder-Over-Heembeek (via de Chemin du pendu, de Allée des moutons en het Îlot Roi Albert).

In een tweede fase zullen de verbindingen tussen de twee "Masterplans" van NOH (ZIR4 en Petit Chemin Vert), via Val Maria en Craetbos, worden ontwikkeld om de sociale connectiviteit en intra-wijk mobiliteit (sociale cohesie en "zachte" mobiliteitspraktijken) te verbeteren.

In een derde fase zullen de verbindingen op het gebied van landschap, biodiversiteit en paden met het Vlaamse Gewest, via de landbouwgronden aan de grens, en als verlengstuk van de "groene corridor", continuïteit geven aan de "groene corridor" voorbij de initiële ruggengraat, en dienen om de resultaten van de Open Ruimte-studie te operationaliseren, bijvoorbeeld door een beroep te doen op het centrale aanbestedingsbureau voor landschapsstudies aan de regionale rand. Het zal ook een gelegenheid zijn om de interregionale samenwerking te versterken, zoals momenteel het geval is in het BUDA-industriegebied verder naar het noorden in NOH. Met name territoriale SNB's zijn dus zowel in tijd als ruimte gegroepeerd dankzij deze voorbereidende fase.

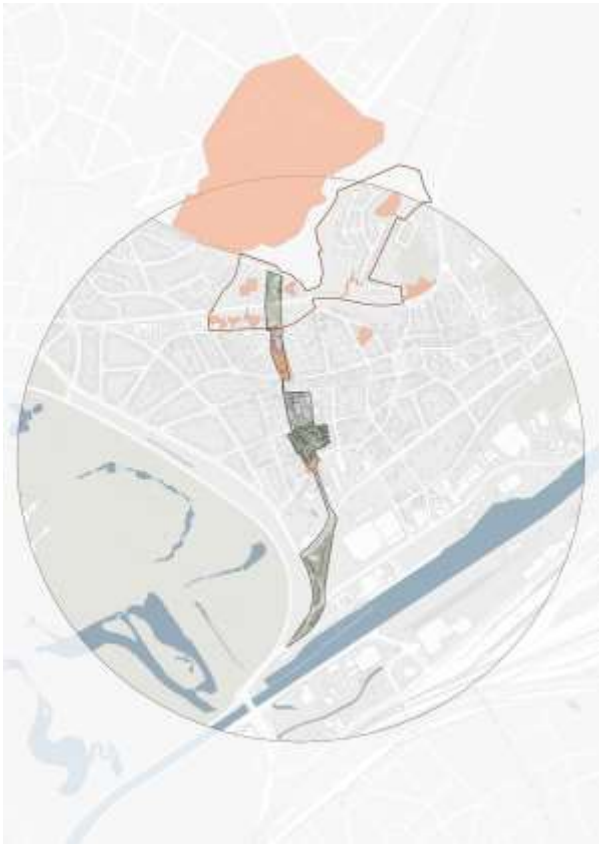
Tot slot zijn begeleidende NBS's ontwikkeld, met name op het gebied van participatieve, sociale en technologische (buiten het warmtenet) NBS's die niet altijd ruimtelijk gedefinieerd zijn, omdat ze een mobiel karakter hebben of een meer diffuse impact.

Figuur X. Kaart die de ruimtelijk-temporele fasering van de NBS-project "clusters" laat zien.

5.3. De belangrijkste gebieden van het gezondheidscorridor

De NBS-projecten die deel uitmaken van het Couloir de bien-être zijn gefaseerd (zie 5.2). Deze fasering is deels gerelateerd aan groeperingen van interventiesites, waarvan er één de "coulée verte" wordt genoemd (noord-zuidas langs een oude stedelijke wegplattegrond (geannuleerd) en behouden als groene zone in de PRAS). Deze prioritaire interventiezone wordt hieronder weergegeven (figuur X).

Figuur X. Concept van het gezondheidscorridor: Fase 1, de groene as (noord-zuid corridor).

De voorgestelde aanpak voor deze eerste reeks interventies op de groene as is om de mogelijkheid te benutten die wordt geboden door de uitbreiding van het warmtenet en de bijbehorende bouwactiviteiten om een groter landschaps- en stedenbouwkundig project op deze as te ontwikkelen en te coördineren. Dit stelt ons in staat om het werk dat nog moet worden gedaan verder te conceptualiseren in "lagen" van projecten: de ondergrond (warmtenet), de grond (bodemkwaliteit, permeabiliteit, geïntegreerd regenwaterbeheer) en het oppervlak (biodiversiteit en "groen netwerk", mobiliteitsverbindingen, kwaliteit van de openbare ruimte).

In elk van de geïdentificeerde interventiegebieden die deel uitmaken van het "groene as" cluster, evenals de andere territoriale NBS in latere fasen, zullen dezelfde belangrijke principes worden verkend en gebruikt als richtlijnen voor de valorisatie en renovatie van de site. In sectie 5.1 hebben we voorbeelden gezien van hoe deze richtlijnen van invloed kunnen zijn op landschapsvisies voor twee locaties: Roi Albert en Solarium. In bijlage 8.1 zullen de NBS-kaarten voor de territoriale typologie ook deze algemene principes weerspiegelen.In latere fasen zal een bredere nadruk op weefwerk op buurtniveau de projecten blijven sturen langs de assen naar Vlaanderen en Petit Chemin Vert. Deze zullen worden geïnspireerd door het concept en de visie van de Well-being Corridor en zullen de richtlijnen gebruiken voor landschapsprojecten.

Deze principes zullen ook geïntegreerd worden in projecten die op specifieke locaties plaatsvinden, zoals de eilandinrichtingvan Roi Albert/Donderberg, waarbij rekening gehouden zal worden met de uitdagingen die de locatie met zich meebrengt. Grotere of meer diffuse projecten, zoals de NOH wandelatlas of het gezamenlijke project "Fietsen voor vrouwen", zullen de continuïteit van wandelen en andere vormen van "zachte mobiliteit" in een snel evoluerende wijk ondersteunen, waardoor de dorpskwaliteiten en -gewoonten van NOH versterkt worden en de sociale en ecologische veerkracht ervan bevorderd wordt.

6. Uitvoeringsstrategie voor de "gezondheidscorridor" in Neder-Over-Heembeek (intentieverklaring)

In Neder-Over-Heembeek lopen momenteel veel projecten - onder leiding van de stad Brussel en lokale actoren op verschillende schaal - die de komende jaren een impact zullen hebben op de ontwikkeling van deze wijk.

URBiNAT is een kleine maar cruciale toevoeging aan deze constellatie van projecten die voortbouwt op de precedenten en sterke punten van de wijk. Het zal helpen verbindingspunten te creëren tussen de operationele programma's en strategieën van de gemeente voor dit gebied, waardoor een coherent verhaal en een coherente visie voor de wijk ontstaan die als aanvullend kompas voor de toekomst kunnen dienen.

De uitvoering van de gezondheidscorridor in Neder-Over-Heembeek zal voornamelijk door de stad Brussel worden geleid en uitgevoerd, in nauwe coördinatie met lokale en regionale belanghebbenden waar dat relevant en noodzakelijk is voor de doelstellingen van het project.

De in de vorige hoofdstukken genoemde NBS-projecten hebben elk een afdeling en een organisatorische eenheid (OU) en leden van het uitvoerend orgaan van de College van Burgemeester en Schepenen (gekozen politieke vertegenwoordigers) aangewezen als "eigenaar" van het project, die verantwoordelijk zijn voor het nemen van het voortouw bij de projectontwikkeling en -uitvoering.

Elk NBS-project heeft zijn eigen fasering in de tijd en zijn eigen niveau van operationalisering. De rode draad die door alle projecten loopt is de nadruk op:

- transversale ontwikkeling van het project (tussen de UO's van de stad Brussel);
- de betrokkenheid van belangrijke lokale actoren, waar passend, om de gezamenlijke opzet en uitvoering van het project te bevorderen;
- de relevantie en de adequaatheid van het antwoord op de behoeften van de wijk te garanderen.

De methodologie van elk project zal worden beschreven in samenvattende projectfiches, die interne versies zijn van de NBS-fiches (zie bijlage 8.1). Deze fiches zullen de besprekingen en de coördinatie tussen de eenheden vergemakkelijken. Zij zullen worden uitgewerkt in de

werkgroepen, waarvan hieronder een eerste schets wordt gegeven.

Figuur X. Schematische samenvatting van de verschillende entiteiten die de URBiNAT-werkgroep (stuurgroep en bijlage) binnen de stad Brussel vormen en ondersteunen, en hun sleutelrol in het project

De interne werkgroep en de samenstellende projectwerkgroepen zullen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de ontwikkeling van de onderstaande projectvoornemens van de SNB. Voor elk project zijn een leidende UO en een wethouder van de lopende termijn aangewezen. Dit eigenaarschap is weergegeven in onderstaande tabel, ingedeeld naar de URBiNAT NBS-categorieën.

Figuur X. Tabel met de lijst van NBS-projecten die in het welvaartscorridorconcept zijn opgenomen, met de in de werkgroep vastgestelde hoofdrollen.

REALISEER	TYPOLOGIE URBINAT	#	STATUS	PROJECT	Service	Validatie service (principe)	Politieke competenties	Beslissing bestaande College	Financiële benodigdheden >2023

	PARTICIPATIEF / CULTUUR	1	Done	**Theater-actie**	Climat	OK	n/a ; interesse Pinksteren ?	In het kader van URBiNAT (cf. conventie van engagementen)	NEE
		2	Done	**Cartografie sensibel/subjectief**	Climat	OK	n/a ; interesse Mutyebele (via gelijkheid van kansen)	In het kader van URBiNAT (cf. conventie van engagementen)	NEE
		3	Done	**Foto-language :** sonore variatie	Climat	OK	n/a	In het kader van URBiNAT (cf. conventie van engagementen)	NEE
		4	Done	**Wandelingen/exploratie**	Climat	OK	n/a ; interesse Pinksteren ?	In het kader van URBiNAT (cf. conventie van engagementen)	NEE
		5	Done	**Wijkvergaderingen**	Climat	OK	n/a	In het kader van URBiNAT (cf. conventie van engagementen)	NEE
		6	Done	**Design Thinking**	Climat	OK	n/a	In het kader van URBiNAT (cf. conventie van engagementen)	NEE
		7	Done	**Budget participatif**	Participation	OK	Pinksteren	In het kader van URBiNAT (cf. conventie van engagementen	NEE
		8	Done	**Terreinwerken / ethnografie**	Climat	OK	n/a	In het kader van URBiNAT (cf. conventie van engagementen	NEE

		9	Done	**Cartografie (alimentatie BNA-BBOT)**	Climat	OK	n/a	In het kader van URBiNAT (cf. conventie van engagement en	NEE
	AMENAGEMENTEN / TERRITORIALE PROJECTEN	14	Done	**Urban Forest –** groene ruimte biodiversiteit (fauna) **(moerasbos)**	EV		Jellab		NEE
		15	Done	**Urban Forest** – groene ruimte met lokale essences (Val du Bois des Béguines, Moerasbos)	EV		Jellab		NEE
		16	Done	**Herinrichting van het speelplein van Versailles".**	EV		Jellab	project door : Frédéric Boutry (referentie dossier)	NEE
		23	Done	**Participatief budget: Tiny Forest**	Participatie - EV	OK	Pinksteren - Jellab	cf. budget participatie NOH 2020-2021	NEE

	Gereedschap & TECHNOLOGIE *(low tech focus)* **– werk technieken of technologische oplossingen**	35	Done	**"Ludomobile"** - fietskar die reuzenspellen kan herbergen	Climat	OK	Hellings	micro-project, kostensluiting	NEE
		36	Done	**"Les îles mobiles"** – Urban Mobiel, mobiel en convivialiteit	Climat	OK	Hellings - Persoons	Marktsluitng, cf. map 2464359	NEE

	TYPOLOGIE URBINAT	**#**	**STATUS**	**PROJECT**	**Service(s)**	**Validatie service (principe)**	**Competenties politiek**	**Beslissingen bestaande college**	**Financiële benodigdheden >2023**
IN GANG	**PARTICIPATIF / CULTUUR**	10	Done	**Budget participatief : café bewoners**	Participatie	OK	Pinksteren	cf. budget participatief NOH 2020-2021	NEE
		11	Done	**Budget participatief : Giants Spelen**	Climat/Participatie	OK	Pinksteren	cf. budget participatief NOH 2020-2021	NEE

		12	In progress	**Fresque BD / street art : groene wandelroute**	Rénovatie urban	OK	Pinksteren	toewijzing van de markt opdracht"map 2501355	NEE
		13	In progress	**Wijkradio**	Climat	OK	Climat		NEE
	AMENAGEMENTEN / TERRITORIALE PROJECTEN	19	In progress	**Herinrichting van de weg "Chemin du pendu"**	EV - Comensia		Jellab	Dossieron going admin	cf. discussies met Comensia
		20	In progress	**Groene wandelroute Connexie Ilot Koning Albert**	EV - EP - Climat	OK	Jellab - Hellings - Pinksteren	cf. budget participatief NOH 2020-2021	Budget participatief is dit genoeg?
		22	In progress	**Valorisatie van wandelingen bij NOH**	Planif - Topo	OK	Climat - Persoons	Markt on going map 2500916 (College 22/12/2022)	Budget 2023 URBiNAT
		29	Project development	**Rehabilitatie « Boerderij Den Bels « oprengsten wijk, van de stad of een derde partij**	*Vastgoedbeheer- OPP ?*		*Mutyebele*	on going > vastgoedbeheer/ dégradatie gedocumenteerd en gesanctionneerd door de regio	*Via budget vastgoedbeheer cf. in onderhandeling*

	SOCIALE & SOLIDAIRE ECONOMIE	31	In progress	**Moestuin gedragen door jongeren van Val Maria**	Climat	interne Climat	Hellings	Competenties UO Climat	via AAP Climat
		32	In progress	**Fietsbegeleiding op wijkniveau (focus vrouwen)**	Climat - Mobiliteit	OK	Hellings - Dhondt	AFA/012629/SEK - PNSPP (2022-2023)	Budget 2023 URBiNAT
		33	Project development	**Steun Zinne**	Climat - Economisch-Smart City		Hellings - Maingain	vervolg op de subsidie voor het herstelplan/AAP Smart City/steun voor Zinne; bevoegdheid van de Klimaat Unit	??
		34	Undeveloped	**Grote uitrusting CQD Versailles :** wijkkeuken /buurtwinkel/ ruimte voor solidaire afwisselingen	Rénovatie urban / ??	OK	Pinksteren / ??	cf. description fiche project grote uitrusting, CQD Versailles, map 2481964	Budget CQD Versailles : grote uitrusting

	UITRUSTING & TECHNOLOGIE	37	Project development	**Warmte netwerk** - NOH 3A	Energie - Climat - Renovatie urban - Smart City - vastgoed	fiche project check door NRJ	Hellings - Mutyebele	GT on going cf. map 2500391	OUI > cf. discussions werkgroep

FUTUR	**TYPOLOGIE URBINAT**	**#**	**STATUS**	**PROJECT**	**Service(s)**	**Validatie service (principe)**	**Competenties politiek**	**Bestaande college beslissingen**	**Financiële benodigdheden >2023**
	AMENAGEMENTEN/ TERRITORIALE PROJECTEN	17	Stand-by	**Herstructurering/valorisatie/activatiie Speelplein Val Maria**	EV - Sports		Jellab - Hellings		
		18	Stand-by	**Herstructurering/valorisatie/activatiie Speelplein Craetbos**	EV		Jellab		

		21	Project development	**Integratie principes herstructurering: Schapenlaan**	Mobiliteit - EP	OK	Dhondt	En lien avec CQD et projet CPAS, farde 2481964 ; déclinaison Good Move et travail Mobilité	**JA**
		24	Project development	**Uitrusting site Craetbos/Bois Henri**	EV - EP		Jellab	Engagement en via verdeel bewijs AN1596	**JA**
		25	Project development	**Definieer visie groene strook**	EP - - Planif - EV Climat - Topo	OK	Persoons - Jellab - Hellings - Dhondt	Aanwezig in PCD 2004, PRDD 2018, PCDD 2019 ; ZIR4 (cf. moerasbos)	**JA**

		26	Project development	**Groene strook integratie waterbeheer EV/EP** > Grote investeringen in hoger onderwijs en onderzoek; waardering van waterlopen : GIEP-infrastructuur op overstroombare gebieden / overweging van de continuïteit van historische waterlopen	EP - Planif - Climat		Persoons - Hellings	Engagements via PC EA2+EA3 (MAP 2498550 ; 2499464), & PACE/PCE	**JA**
		27	Project development	**ontwikkeling van een groene corridor of ecologische verbinding in een stedelijk gebied: connectiviteitssegmenten** Kruising Roi Albert Kruising Heembeekstraat (Solarium)	EP - Mobiliteit		Persoons - Dhondt	* Koning Albert = Nieuw : geen engagement * Heembeekstraat : PU tram 10	**JA**

		28	Project development	**Aanleggen van een fietspad (+ GIEP + biodiversiteit) op de Versailleslaan.**	EP - Mobiliteit	OK	Persoons - Pinksteren - Dhondt - Hellings - Jellab	cf. basisdossier CQD Versailles, map 2481964	**JA>Brussel mobiliteit?**
		29	Project development	**Herontwikkeling van Boerderij Den Bels ten behoeve van de buurt, door de Stad of een derde partij.**	*Vastgoed regie- OPP ?*		*Mutyebele*	Momenteel in uitvoering door de vastgoed/ degradatie vastgelegd en bestraft door het Gewest.	*Via het budget van de vastgoed regie zoals besproken in de lopende onderhandelingen.?*
	UiTRUSTING & TECHNOLOGIE	38	Project development	**Meso-compost**	Climat - EV		Hellings - Jellab	continuiteit markt AFA/012728/ DDR & AAP BE	JA
		40	Reorientatie CQD	**Fietsbib** (Logistieke zachte communiteit)	Mobiliteit - EP		Dhondt - Persoons		

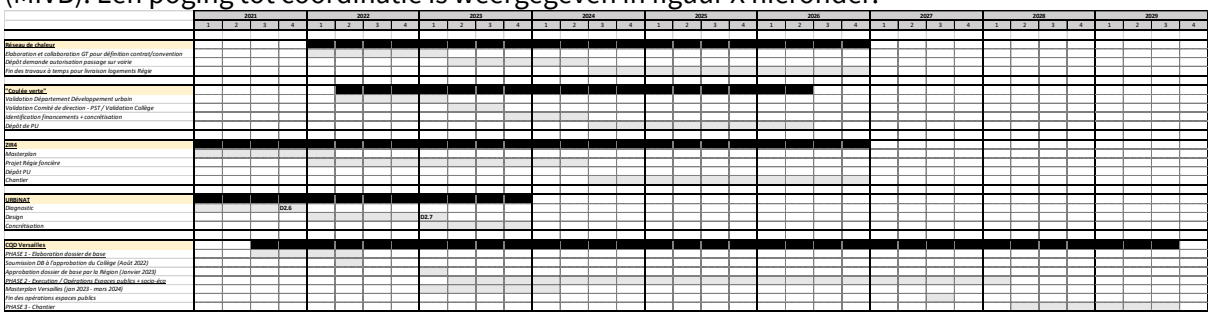
Voor NBS-projecten die de (her)inrichting van een openbare of groene ruimte of straat inhouden, kan een voorstudie nodig zijn. Hiervoor kan interne capaciteit worden ingezet, of afstemming met de centrale inkoopafdeling van Open Ruimte (Buur), of een aparte aanbesteding als de noodzaak en de mogelijkheid daartoe zijn vastgesteld. In het geval van het Greenway-project zal dit bijzonder relevant zijn.

Voor kleinere projecten zoals het "Beulspad", die vaak het resultaat zijn van lopende interne procedures en betrekking hebben op kleinere gebieden, kunnen landschapsstudies niet in opdracht worden gegeven. Dit wordt per geval bepaald en opgenomen in de "projectfiches".

Een aantal proefprojecten - in aansluiting op die van 2022 - zal het proces en de ontwikkeling van de gezondheidscorridor blijven voeden: het stap voor stap concreet en operationeel maken. Dit gebeurt vóór en parallel aan de ontwikkeling van grotere projecten met betrekking tot openbare en groene ruimten, zoals de groene corridor.

Deze proefprojecten dienen als voorbode van verschillende wegen voor verdere experimentele verkenning en ontwikkeling van innovatieve projecten. Al dit mycelium van projecten vormt het concept van de Wellness Corridor en maakt deel uit van de bredere strategie van de gemeente Neder-Over-Heembeek (zie o.a. Plan voor Duurzame Wijkontwikkeling).

De landschapsprojecten en de bouwwerkzaamheden zullen moeten samenvallen met andere bouwplannen, en URBiNAT kan de coördinatie daartussen blijven versterken: met name die van het CQD Versailles, de ZIR4, het warmtenet van de verbrandingsoven, het project tramlijn 10 (MIVB). Een poging tot coördinatie is weergegeven in figuur X hieronder.

Figuur X. Gantt-diagram met de noodzakelijke coördinatie en de verwachte fasering van de verschillende projecten die samen de NBS-projecten van de Gezonde Corridor vormen (en ondersteunende projecten).

De rol van de "Adviesraad van belanghebbenden" werd door het consortium geconceptualiseerd en aangepast aan de lokale Brusselse context met behulp van een parallel ontwikkeld participatie-instrument: de NOH-M Buurtraad. Voor grootschalige projecten in de wijk zullen advies en feedback van de NOH-M-Buurtraad nodig blijven.

Ten slotte is het van essentieel belang dat de coördinatie en de synergie met de belanghebbenden op het grondgebied (lokaal, gemeentelijk, regionaal) worden voortgezet in de geest van het URBiNAT-ethos en de methoden die in de volgende ontwikkelings- en uitvoeringsfasen van de NBS-projecten zullen worden gehandhaafd.

- Coördinatie met regionale plannen en initiatieven: Good Food, Good Soil, Good Move, tram 10, enz.
- Voortzetting van de coördinatie met lokale actoren: Coördinatie Sociale NOH, BRAVVO, Maison des Jeunes, Maisons des Enfants, OCMW, Logement Bruxellois, scholen, en lokale verenigingen (AMO van NOH, GC Nohva, MC NOH, PV-GW, PCS, enz.), vooral met betrekking tot proefprojecten en lokaal verankerde initiatieven, en het gebruik van URBiNAT-instrumenten ("ludomobiel", "mobiele eilanden", "versterking van het lokale stadsplan").- Interne coördinatie van transversale projecten zoals het warmtenet of het project van de groene corridor

Een laatste opmerking over de hier genoemde voornemens voor de projecten Gezonde Corridor en NBS is dat zij zich grotendeels in het stadium van visies en voornemens bevinden. Ze zijn sterk gedefinieerd en geïntegreerd in gemeentelijke plannen en programma's, en worden zowel bestuurlijk als politiek gesteund, maar de uitvoering ervan zal afhangen van de personele en financiële middelen (waarbij rekening moet worden gehouden met de gevolgen van covid-19 en een mogelijke recessie).

Tegenslagen in de uitvoering van het project zullen actief worden tegengegaan door proactieve coördinatie en probleemoplossing door de lokale werkgroep. De stad Brussel voert een actief beleid van aanvullende financiering en projectontwikkeling, en heeft de afgelopen jaren een aantal subsidies verkregen op gewestelijk, federaal en Europees niveau ter ondersteuning van stadsvernieuwing en klimaatbeleid en -actie. Naast de eigen financiering zullen in 2023 mogelijkheden worden ontwikkeld om het URBiNAT-project en T2.5 (stappenplan voor de uitvoering) af te sluiten met een solide financieringsplan en een sterk ownership door de technische eenheden, onvoorziene omstandigheden daargelaten.

7. Conclusie

De realisaties van het URBiNAT-project in Brussel zijn talrijk. In termen van projectmethodologie heeft het project ruimte gecreëerd voor het experimenteren met innovatieve projecten, waardoor de politieke en administratieve denk- en werkwijzen verder zijn ontwikkeld. Het project heeft ook geleid tot een constructief verstorende benadering van het dagelijkse modus operandi van de gemeente, terwijl het voortdurend werkt aan de complementariteit met interne projecten en de waardering van het werk dat in dezelfde richting wordt gedaan door de beste gebruikte praktijken te waarderen. Dit heeft geleid tot een verhoogde interne coördinatie en de ontwikkeling van processen voor transversale projecten die veel diensten en schepen betreffen.

In het "Living Lab" van Neder-Over-Heembeek heeft URBiNAT de lokale werkgroep in staat gesteld nauw samen te werken met de actoren op het terrein, omdat het project tijd en ruimte heeft geboden om diep in een wijk te integreren, wat heeft geleid tot een gedetailleerde kennis van het gebied, de plaatsen en de mensen die de NBS-projecten en het HC-concept willen bereiken. Tegelijkertijd vormden de experimenten met participatieve methodologieën en de ontwikkeling van tools die de interne processen en het werk van de gemeente ondersteunen ook een kracht van het project.

Hier wordt bedoeld het concept van "Nature-Based Solutions" (NBS), oftewel "natuur-gebaseerde oplossingen". Het project URBiNAT heeft een participatief ontwikkelingsproces op gang gebracht voor NBS-projecten, waarbij gebruik werd gemaakt van de principes van "design thinking". Dit heeft de mogelijkheid geboden om vastgelopen projecten aan te pakken die al jarenlang aan de behoeften van de bewoners moesten voldoen en om de interne coördinatie te verbeteren. Door internationale consortia te betrekken bij het verzamelen van inspiratie, zijn ambitieuzere projecten tot stand gekomen die soms al jarenlang in de maak waren en slechts een klein extra zetje nodig hadden om operationeel te worden.

URBiNAT heeft ook een impuls gegeven aan het delen en creëren van kennis over het concept van NBS, door collega's van "nabije" en "verre" diensten aan te moedigen deze typen projecten te overwegen en milieu-gerelateerde factoren, sterke participatiedynamiek en multiforme en multifactoriële analyses op te nemen in hun dagelijkse werkpraktijken, rekening houdend met hun realiteiten en beperkingen.

De werkrichtingen om dit project voort te zetten zijn:

- Het voortzetten van de operationele beschrijving zoals beschreven in hoofdstuk 6 en het nalaten van een concreet erfgoed binnen de gemeente om de continuïteit van de ethos en implementatie van het project te waarborgen;
- Actief zoeken naar aanvullende financiering en subsidies om extra kracht te geven aan de voorgestelde projecten - met name voor grootschalige en ambitieuze visies zoals de "groene corridor" of het warmtenetwerk - gezien de budgettaire beperkingen waarmee de gemeente rekening moet houden als gevolg van de Covid-19-crisis en geopolitieke vraagstukken in Europa (menselijke hulpbronnen en investeringsbudgetbeperkingen);
- Presentatie van de resultaten aan de "Praktijkgemeenschap", stakeholders en partners op het gebied (inclusief inwoners; zowel belangrijke informanten als leden van het URBiNAT-netwerk, als personen die verder van het project verwijderd zijn): overdracht en restitutie van het uitgevoerde werk en de belangrijkste resultaten;
- Presentatie van de NBS-catalogus (Brusselse versie en URBiNAT-versie) om het werk binnen de gemeente en daarbuiten te blijven inspireren en een solide referentiebasis op te bouwen voor de ontwikkeling van toekomstige projecten;
- Presentatie en restitutie van de URBiNAT-methodologie en -leermiddelen aan de "Praktijkgemeenschap", gemeentemedewerkers, lokale stakeholders en bewoners (indien van toepassing).

8. Bijlagen - "NBS" projectbladen & Verslag van het participatieve proces

8.1. "NBS" projectbladen

"NBS" participatief & cultuur

1/ Theater Forum - actief theater met kinderen in samenwerking met Collectif 1984 (in 2021 en 2022)

Beschrijving van het "NBS" projectvoorstel

In 2021 en 2022 vonden er twee samenwerkingen plaats tussen de lokale task force van Brussel en een theater-actie collectief gevestigd in Neder-Over-Heembeek, het Collectif 1984. Deze samenwerkingen stelden het team in staat om kinderen te betrekken bij vragen over hoe ze de openbare ruimte zien en ervaren, en hun buurt meer specifiek (2021), en hoe ze de toekomst voorstellen (2022). Deze ludieke interactievormen waren beter geschikt voor het jonge publiek dat we wilden bereiken. Als methodologie die oorspronkelijk werd voorgesteld in de NBS-catalogus, werd deze aangepast en verrijkt door de lokale context.

Positieve aspecten en aandachtspunten:

• Experimentele methodologie die ruimte biedt voor betrokken interactie van kinderen

• Verkennende en subjectieve verrijking van het co-creatieproces

• Uitdaging om de verworven kennis te integreren in de ontwikkeling van standaardprojecten

Lokaal diagnostisch onderzoek.

Gebruikt tijdens de lokale fase van de diagnose in januari 2021, heeft de lokale task force in Brussel 2 theateractie workshops gevolgd en medegeorganiseerd (al eerder gepland in het culturele programma van Maison de la Création NOH) met kinderen van 9-11 jaar. Dit heeft geholpen om te begrijpen hoe kinderen leven in de buurt en een overzicht te krijgen van hun dagelijkse praktijken.

De doelstellingen van de workshop waren als volgt:

Samen de mogelijkheden verkennen van een interactiemethode (theaterworkshops) om een gedeelde analyse te voeden van een plaats (NOH).

Deze methode testen en leren door de praktijk om meer "geformaliseerde" versies of herhalingen van deze ervaring in de toekomst te voeden.

In contact komen met kinderen uit de buurt en een intuïtie krijgen van deze bevolkingsgroep en hun relaties tot hun omgeving (menselijk/niet-menselijk).

Ontwikkeling van het project

Tijdens de ontwikkelingsfase van het project werd de theater-actie/forum-theater methodologie opnieuw gebruikt in het kader van het buurtfeest "Val Maria on Fire" (juni 2022), mede georganiseerd door verschillende lokale verenigingen in samenwerking met de lokale task force in Brussel. De methodologie werd hier gebruikt om opnieuw een speelse interactie te creëren met een gemengde groep kinderen om samen een collectieve toekomst te visualiseren.

Het hoofddoel van het evenement "Val Maria on Fire" en dus het leidend principe van de theater-actie die in dit geval werd gebruikt, was om een gezellige ontmoetingsplaats te creëren in de openbare ruimte en ruimte te bieden aan kinderen en jongvolwassenen om behoeften uit te drukken en deze om te zetten in publieke problemen via vrije en kritische woorden.

2/ Subjectieve cartografie

Beschrijving van het projectdoel "NBS"

In Brussel werd tijdens de lokale diagnostische fase een basisbegrip van de plaats, de mensen, de middelen (tastbaar, ontastbaar) en de kansen / risico's geïdentificeerd, zodat de lokale werkgroep beter begrip kon krijgen van de plaats waarop zij zich richten. De methodologie van culturele cartografie werd geïntegreerd in de etnografische verkenning die in september en oktober 2020 werd gestart.

De aandachtspunten waren als volgt:

• Plaatsen met emotionele waarde; plaatsen waaraan sterke herinneringen zijn verbonden (positief, negatief).

• Symbolische plaatsen en/of gebouwen

• Lokale projecten die waarde toevoegen aan de gemeenschap.

• Verenigingen en hun respectieve activiteiten en projecten

• Percepties van mensen en plaatsen (binnen/buiten)

Positieve aspecten en aandachtspunten

<u>Positieve aspecten:</u>

• Waardering voor de kwaliteiten van de wijk: de nadruk leggen op sterke punten en niet alleen op zwakke punten.

• Kwaliteit van de interacties met doelgroepen.

<u>Aandachtspunten:</u>

• De lessen van de methodologie omzetten in concrete acties binnen het project.

Lokaal diagnostisch onderzoek:

Deelnemen aan zoveel mogelijk burgerinitiatieven en -activiteiten op locatie, volgens de "octopus"-techniek (een hand in elke zaak, om ten minste een oppervlakkig begrip te krijgen van alle projecten ter plaatse). Verblijven op locatie, altijd in de vorm van participerende etnografische observatie (sensorische en viscerale gevoeligheid), notities maken, visuele artefacten en geluidslandschappen opnemen. Interviews organiseren met bewoners en stakeholders op basis van "opportunistisch" onderzoek (sneeuwbaleffect-bemonstering), open interviews, met de mogelijkheid om een tweede, meer gerichte interviewafspraak te maken om het gesprek over specifieke onderwerpen verder te verdiepen.

Regelmatige aanwezigheid op het terrein in de openbare ruimte: door gebruik te maken van het "openbaar salon" hulpmiddel of door de aanwezigheid van de AMO op straat te begeleiden. Doelgerichte discussiegroepen en workshops georganiseerd in samenwerking met lokale verenigingen, Focus op vrouwen en onveiligheid.

Projectontwikkeling

De benadering van subjectieve cartografie is gebruikt om de ontwikkeling van de workshop in de projectontwikkelingsfase te begeleiden, met de nadruk op de voortdurende voeding en groei van cultuur in de wijk door middel van feestelijke evenementen en samenwerking met lokale actoren.

Referenties en goede praktijken

Women footprint

- Fernández Pérez, Z. (2011). Investigación Mapa de las Huellas de las Mujeres en Basauri. Basauri, Spain: Ayto.de Basauri-Área de Igualdad. https://es.scribd.com/document/52724647/Investigacion-Mapa-de-las-huellas-de-las-mujeres-en- Basauri-ZAIDA-FERNANDEZ

Maps of forbidden cities for women

- Mapa de la ciudad prohibida para las mujeres, Basauri (2002). Retrieved from https://www.diba.cat/c/document_library/get_file?uuid=bf40de55-40fd-4ad3-9ecd-97895a7a801b &groupId=7294824
- Mapa de la ciudad prohibida para las mujeres, Bilbao (2010-2011). Retrieved from https://www.bilbao.eus/cs/Satellite?c=Page&cid=3000082641&language=es&pageid=3000082641&pagename=Bilbaonet%2FPage%2FBIO_contenidoFinal
- Kolektiboa, H. (2010). Manual de análisis urbano: Género y vida cotidiana. Vitoria, Spain: Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco. Retrieved from https://topodata.com/wp-content/uploads/2019/10/Analisis_urbano.pdf
- Kolektiboa, H. (2011). Mapas de la ciudad prohibida y procesos participativos, ampliando horizontes para un urbanismo inclusivo. Retrieved from https://www.euskadi.eus/contenidos/evento/urbanismo_inclusivo/es_urbincl/adjuntos/Mapas_ciudad_prohibida.pdf
- Mapa Morea de Soraluze. (2017). Violet Map-Mapa Morea for the implementation of gender equality politics. Retrieved from https://www.soraluze.eus/es/ficheros/MAPAMOREASORALUZECASTELLANO.pdf

Other inspiring results of cultural mapping approaches

- "Jardins éclectiques" / Nantes: https://fr.calameo.com/read/004474505f2fa3e8f3928;
- "Fonds de collecte mémorielle" in Nantes: https://memoiresnantesconfinee.fr/.
- "Webdocs" / Nantes: http://www.vlipp.fr/tags/nantes-nord/webdoc + http://www.vlipp.fr/webdocs/des-hommes-et-des-lieux

3/ Foto-language – Geluid variatie

Beschrijving van het projectvoornemen "NBS"

Deze participatieve methodologie werd gemobiliseerd in de context van verkennende methoden die op het terrein worden gebruikt in het kader van het culturele kaartprotocol, met het oog op de ontwikkeling van het lokale diagnoseverslag. Dit workshopformaat bood de gelegenheid om jongeren te ontmoeten die in Val Maria wonen en leven, en om hun getuigenissen over hun dagelijkse ervaringen van de plek te verzamelen.

Verzamel subjectieve ervaringen van de plaats door middel van sensorische verkenning van de plaats: sensorische kaart van Val Maria, gericht op geluiden. Het resultaat was een verzameling opgenomen geluiden, met bijbehorende tekstuele of verbale uitleg en een kaartreferentie (zie afbeelding).

Positieve aspecten en aandachtspunten

Positieve aspecten
• Format zeer aantrekkelijk voor kinderen
• Subjectieve verkenning en kennis van de plaats

Uitdagingen
• Een moment coördineren voor het verzamelen van geluidsbestanden.
• Een moment hebben om de specifieke wandelingen te verzamelen die elke groep heeft gemaakt.

Lokale diagnose
Het formaat van de geluidsschatjacht werd gebruikt tijdens een workshop met jongeren uit Val Maria om een dialoog met hen aan te gaan over hun gevoel voor de plaats en hun hechting aan de wijk.

De volgende prompts werden gebruikt om de kinderen in kleine groepjes op zoek te sturen naar geluiden:

• Een geluid dat je thuis doet voelen
• Een geluid dat je het gevoel geeft een vreemdeling te zijn
• Een geluid dat een herinnering oproept
• Een geluid dat je leuk / niet leuk vindt
• Een geluid dat je verrast / het interessantste geluid / het meest discrete gelui

Projectontwikkeling

Na het gebruik van geluid gedurende de gehele Lokale diagnose, kwam het natuurlijk over om dit instrument te blijven gebruiken gedurende de fase van Projectontwikkeling, wat onder meer leidde tot het project "Radio Plouf" (n°13). Het gebruik van het "microtrottoir" instrument ging ook door als geluidsvariatie van de photovoice.

4/ Marches exploratoires

Beschrijving van het "NBS" projectintentie

In het kader van culturele cartografie en etnografische veldwerkbenaderingen werden regelmatig wandelingen en in-situ groepsgesprekken gebruikt tijdens discussies of vergaderingen met lokale actoren op specifieke locaties. Dit is met name belangrijk om de gewoonte van stedenbouwkundigen om territoriale kennis te verzamelen via kaarten en straatbeelden tegen te gaan, wat essentieel is en tijd bespaart, maar niet voldoende is voor een diepgaande kennis van het interventiedomein.

Positieve aspecten en aandachtspunten

Positieve aspecten

- Gedetailleerde kennis van de locatie
- Geïntegreerde kennis en kennisdeling
- Mogelijkheid om visueel en geluidsmateriaal te verzamelen voor de documentatie van het project
- Gezondheidsvoordelen van de activiteit zelf

Uitdagingen

Het kost veel tijd voor een groot gebied zoals NOH.

Lokaal onderzoek

Een specifiek instrument van de "exploratieve wandeling", ontwikkeld door feministische collectieven zoals Garance, werd gebruikt in het lokale onderzoek voor gendergerelateerde overwegingen van de verkende plaatsen. Voor specifieke onderwerpen met betrekking tot NBS, zoals waterbeheer en historische waterwegen, of het verleden, heden en toekomst van landbouw in de wijk, werden ook exploratieve wandelingen gebruikt.

Projectontwikkeling

Locatiebezoeken worden gebruikt als een preferentieel instrument om de elementen van het project te construeren door een specifieke locatie aan te raken, zoals het "Chemin du pendu". Deze aanpak is des te relevanter omdat het gemeentelijk technisch personeel de lokale actoren heeft kunnen betrekken bij vergaderingen om ervaringskennis te delen.

5/ Workshops in de openbare ruimte

Beschrijving van het projectvoorstel "NBS"

URBiNAT in Brussel heeft zich gekenmerkt door het organiseren of deelnemen aan tal van feestelijke evenementen die plaatsvinden in de openbare ruimte. Het doel was om deze ruimtes op een speelse manier te activeren, om gezelligheid en interactie tussen bewoners (intergenerationeel, intergender) en met instellingen te bevorderen.

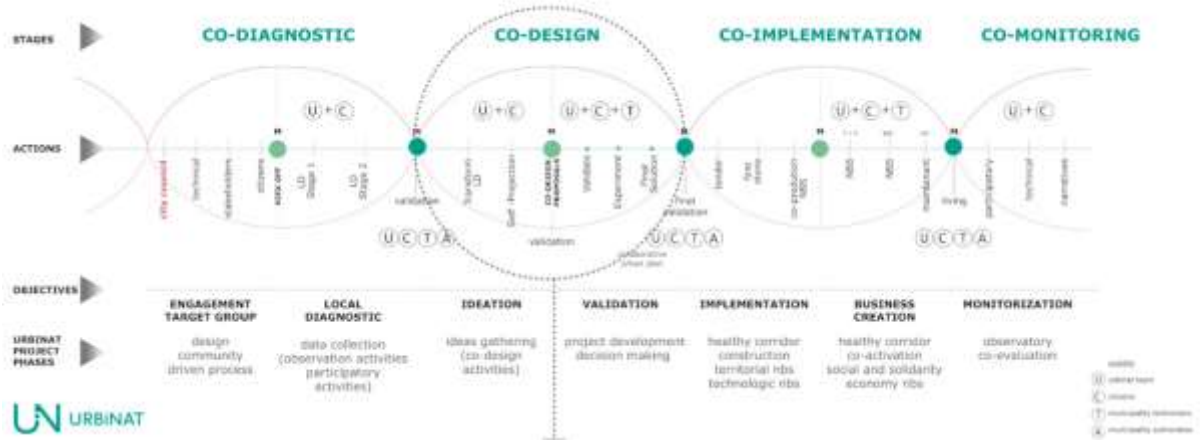
Het was een gelegenheid om dromen, wensen, behoeften, oplossingen en ideeën te verzamelen die vervolgens konden bijdragen aan de algemene ontwikkeling van het project.

Positieve aspecten en aandachtspunten:

Mogelijkheid om actief samen te werken met lokale actoren bij de realisatie van een feestelijk moment
Activering van de openbare ruimte op een speelse en gezellige manier
Lokale diagnose / Projectontwikkeling:

Zie participatiegegevens voor een overzicht van de activiteiten.

6/ « Design thinking »

Beschrijving van het project "NBS"

Bij de ontwikkeling van het URBiNAT-project stond ontwerpen centraal als het belangrijkste principe. De ethiek van het URBiNAT-project en de ontwikkelde methodologieën zijn gericht op het betrekken van lokale belanghebbenden bij alle fasen van het ontwerpcyclus.

Positieve aspecten en aandachtspunten

Het betrekken van belanghebbenden bij alle fasen heeft tot doel de adoptie en relevantie van het project te vergroten.
Het ontwerpproces is intensief en het is belangrijk om voldoende tijd te nemen.
Het iteratieve proces vereist veel communicatie en terugkoppeling tussen belanghebbenden.

Lokale diagnose / Projectontwikkeling

Zie de andere methodologische fiches (1-8) en het hoofdstuk over het co-creatieve proces en de chronologie.

7/ Burgerbegroting NOH-M

Beschrijving van het project "NBS"

Het participatief budget is een instrument om de betrokkenheid bij de definitie van projecten te vergroten en de investeringsprioriteiten in een wijk te bepalen. De eerste oefening in participatief budgetteren van de huidige meerderheid vond plaats in NOH-M met een investeringsbudget van 1 miljoen euro en mobiliseerde een nieuwe democratische structuur: de wijkraad.

Positieve aspecten en aandachtspunten

Positieve aspecten:

Actieve participatie van burgers bij de bepaling van investeringsprioriteiten in hun wijk

Projecten kunnen worden gedragen door lokale belanghebbenden, wat gezamenlijke uitvoering mogelijk maakt.

Uitdagingen:

Het in overeenstemming brengen van administratieve tijdslijnen en de uitvoering van projecten met meerdere belanghebbenden.

Lokale diagnose / Projectontwikkeling

Het participatief budget van NOH-M werd parallel aan de diagnose van URBiNAT geïmplementeerd. De lokale task force was betrokken bij de discussies en werkgroepen wanneer dat relevant was om synergie tussen de twee programma's te waarborgen.

8/ Etnografisch veldwerk

Beschrijving van het project "NBS"

Etnografisch veldwerk is in Brussel gebruikt als een tool en methodologie om het studiegebied van de Living Lab te betreden, om te begrijpen hoe mensen hun ruimte gebruiken, om zichtbaarder te worden voor bewoners en spontane interacties aan te moedigen, om eerste contacten te leggen en ontmoetingsmogelijkheden te bieden, om informatie te verzamelen over de activiteiten die plaatsvinden in de buurt, om een tastbaar begrip van de plaats te ontwikkelen en vooral om een vertrouwensrelatie op te bouwen met lokale actoren en bewoners.

Positieve aspecten en aandachtspunten

• Gedetailleerde en concrete kennis van de plaats.

• Kansen die voortvloeien uit spontane interacties

• Goede verbinding met lokale actoren; bekend worden om bepaalde thema's

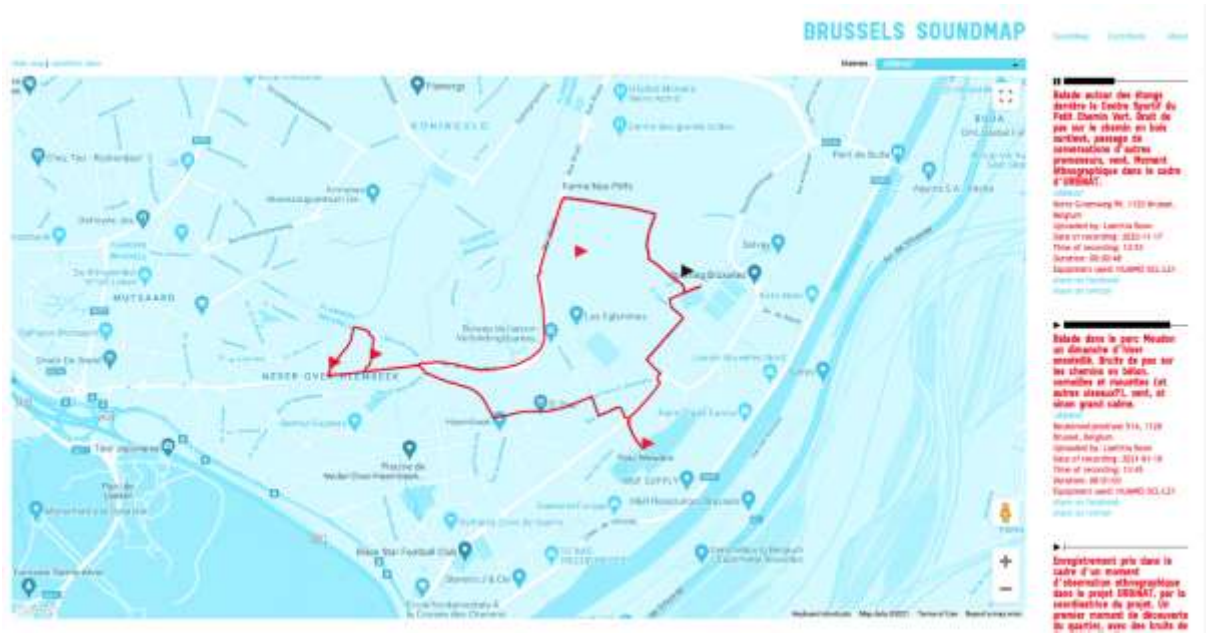
• "Participatie op nabijheid" ontwikkelen vanaf het begin van de diagnose

• Vereist tijd en aandachtige betrokkenheid

Lokaal diagnostisch onderzoek / Projectontwikkeling

Deze op terrein gebaseerde benadering geïnspireerd door antropologische methodologieën is gebruikt in alle fasen van de projectontwikkeling als een ethiek van "er zijn".

9/ Geluid cartografie

Beschrijving van het project "NBS"

Na het constateren van het ontbreken van openbare veldopnames op de Brussels Sound Map (opgericht door BNA-BBOT), en gezien er geluiden waren verzameld in het kader van het etnografisch veldwerk van de werkgroep, werd besloten deze NOH-geluiden te delen via dit platform. Dit in de hoop dat er in de toekomst andere geluidsprojecten zullen plaatsvinden en de levende herinnering van de wijk blijft voeden.

Positieve aspecten en aandachtspunten

<u>Positieve aspecten</u>

• Concrete mogelijkheid om verzamelde materialen te delen in het kader van lokaal onderzoek

• Bestaand platform dat wordt gevoed door een grote verscheidenheid aan individuen

• Afwezigheid van opnames in NOH: mogelijkheid om dit hiaat op te vullen

<u>Uitdagingen</u>

• Na het onderzoek zijn er minder mogelijkheden om geluiden te verzamelen en de kaart te blijven voeden

• Kwaliteit van de opnames (vaak opportunistisch gemaakt op telefoon) niet optimaal voor hergebruik.

Lokaal onderzoek

In de diagnostische fase nam het etnografisch veldwerk ook de vorm aan van het verzamelen van veldopnames en een workshop met kinderen in de vorm van een "geluidsschatzoektocht" (zie NBS n°3). Om dit materiaal aan de bredere gemeenschap terug te geven, werd samengewerkt met BNA-BBOT, dat een collectieve en openbare geluidskaart host en tijdelijk een specifieke laag creëerde met de gedownloade veldopnames.

Projectontwikkeling

Na de diagnose waren er verschillende mogelijkheden voor geluidsprojecten naar voren gekomen. Er was enige tijd nodig voor discussie en samenwerking met lokale actoren om te bepalen waar deze tool het meest geschikt zou zijn om in te zetten. Uiteindelijk heeft de eerste geluidsopname gevoeligheid voor geluid opgeleverd die heeft geleid (onder andere) tot het project "Plouf Radio" (NBS n°13), een samenwerking met BRAVVO.

Referenties en goede praktijken
https://aporee.org/maps/
http://www.urbanisason.be/

10/ Burgercafés

Beschrijving van het project "NBS"

Dit project is ontstaan uit het participatieve budget van NOH-M, met als doel verschillende onderbuurten met elkaar te verbinden via een mobiele en thematische ontmoeting. De nadruk ligt op de gezelligheid van de ontmoeting en op het rekening houden met de behoeften en interesses van de bewoners.

Positieve aspecten en aandachtspunten

<u>Positieve aspecten:</u>

Project geleid door de gemeenschap
Institutionele ondersteuning (financiering en ontwikkeling van het project) via het participatieve budget.
Aandachtspunten:
Risico op groepseffecten, het niet kunnen bereiken van bewoners die geen deel uitmaken van de sociale netwerken van de organisatoren.

<u>Lokaal onderzoek</u>

De lokale URBiNAT task force ondersteunde de ontwikkeling van dit project in de eerste fasen van definitie (bijeenkomsten en informele uitwisselingen), inclusief het voorstel om "sterke" tools te gebruiken om de doelstellingen van het project te ondersteunen.
Projectontwikkeling
In de concrete iteraties van het project heeft de lokale werkgroep deelgenomen aan de constructie van het programma door samen te werken aan twee sessies: "de geschiedenis van onze wijk" (8/03/2023) en "de duurzame stad" (april 2023), door gebruik te maken van audiovisuele tools en door een link te leggen met het klimaatactieplan 2.0.

11/ Gigante spelen in de publieke ruimte

Beschrijving van het project "NBS”

“De AMO van NOH" gebruikt reuze spellen als interactieve tools voor jongeren in de openbare ruimte. De Baobab speelbibliotheek, gelegen aan het einde van de straat, verkoopt en verhuurt ook spellen. In het kader van de participatieve begrotingsronde van NOH-M is het idee voorgesteld om een mobiele "spelotheek" te ontwikkelen. Dit voorstel werd vervolgens omgezet in een voorstel om een voorraad aan te kopen van zowel leuke als educatieve spellen die door verenigingen kunnen worden geleend wanneer dat nodig is. Deze voorraad is momenteel ondergebracht in het cultureel centrum van het NOH-M.

Positieve aspecten en aandachtspunten

• Didactische en ludieke interactiemodus

• Breekt taalbarrières af

• Mobiel: kan in de hele wijk worden gebruikt

• Activeert de openbare ruimte

Lokale diagnose / Projectontwikkeling

De lokale URBiNAT task force heeft de ontwikkeling van dit project in de eerste definieerfasen ondersteund (bijeenkomsten en informele uitwisselingen) en is een informele partner geweest van de "AMO de NOH" tijdens haar wekelijkse aanwezigheid op het terrein (zie het "ludomobile" project).

12/ Parcours street art/BD

Beschrijving van het project "NBS" intentie

De stad Brussel hecht veel belang aan de rijke en dynamische traditie van de Belgische stripverhalen. Sinds tien jaar eert de stad stripfiguren en -auteurs van de Frans-Belgische stripverhalen op haar Brusselse muren. De Striproute is nu een integraal onderdeel van het Brusselse stadslandschap, met meer dan zestig muurschilderingen verspreid over de gemeente, waaronder een recent ingehuldigde muurschildering bij het Peter Benoîtplein (zie "Zanddag"), die het erfgoed en de waarden van NOH-M vertegenwoordigt.

Tegelijkertijd is er ook een Street Art route ontwikkeld in de gemeente Brussel en er zijn momenteel twee werken op de muren van Neder-Over-Heembeek, waaronder een uit het project "positieve identiteiten" van BRAVVO (zie BD-bubbel "NOH").

Om deze dynamiek voort te zetten, blijft de gemeente op zoek naar ruimtes om een nieuwe muurschildering te implanteren. Een gelegenheid om een kunstwerk te implanteren op een ruimte gelegen aan de groene corridor, waardoor er een culturele waarde en extra oriëntatiepunten in dit gebied worden toegevoegd.

Positieve aspecten en aandachtspunten

• Waardering van lokale identiteit en erfgoed

• Onderdeel van een breder netwerk van muurschilderingen in de gemeente.

Lokale diagnose

Het etnografische veldwerk heeft aangetoond dat de AMO van NOH al een muurschildering had gemaakt in samenwerking met bewoners van Versailles, die de veerkracht van de wijk en haar bewoners vertegenwoordigt, inclusief een eerbetoon aan degenen die de wijk hebben verlaten. Straatkunst is een belangrijk element van de cultuur van de jongeren van Versailles en een essentiële manier om hun erfgoed en culturele praktijken te waarderen en hun identiteit zichtbaar te maken in de openbare ruimte. Bovendien heeft BRAVVO een muurschildering gemaakt op het Sint-Nicolaasplein in het kader van het project "positieve identiteiten" en zijn er discussies gaande over de rol van kunst en cultuur in de nieuwe wijk ZIR4. Zo was de uitbreiding van de Striproute naar NOH een logische stap.

Projectontwikkeling

Dit project is momenteel in ontwikkeling, dus de keuze van de inhoud van de muurschildering moet nog in collegiaal overleg worden besloten. Het project wordt geleid door de afdeling Stadsrenovatie van de gemeente.

13/ Wijkradio

Beschrijving van het "NBS" projectplan

De stad Brussel hecht veel belang aan de rijke en dynamische traditie van de Belgische stripverhalen. Al tien jaar lang eert de stad Franstalige en Belgische stripfiguren en -auteurs op haar muren. De Striproute is inmiddels een integraal onderdeel van het Brusselse stadslandschap geworden, met meer dan zestig muurschilderingen verspreid over de gemeente, waaronder een recentelijk geopende nabij het Peter Benoîtplein (zie "Jour de sable"), die het erfgoed en de waarden van NOH-M vertegenwoordigt.

Parallel daaraan heeft zich ook een Street Art-route ontwikkeld in de gemeente Brussel, met momenteel twee werken op de muren van Neder-Over-Heembeek, waarvan één afkomstig uit het "positieve identiteiten" project van BRAVVO (zie Stripbal "NOH").
Om deze dynamiek voort te zetten, is de gemeente nog steeds op zoek naar ruimtes om een nieuwe muurschildering te plaatsen. Dit biedt de kans om een kunstwerk te plaatsen op een ruimte gelegen op de groene as, waardoor er culturele waarde en extra oriëntatiepunten worden toegevoegd aan dit gebied.

Positieve aspecten en aandachtspunten

• Waardering van de lokale identiteit en erfgoed
• Maakt deel uit van een groter netwerk van muurschilderingen in de gemeente.

Lokale diagnose

Het etnografisch veldwerk heeft aangetoond dat AMO van NOH al een muurschildering had gemaakt in samenwerking met bewoners van Versailles, die de veerkracht van de wijk en haar bewoners weergaf, inclusief een eerbetoon aan degenen die de wijk hadden verlaten. Straatkunst is een belangrijk onderdeel van de cultuur van jongeren in Versailles, en een essentieel middel om hun erfgoed en culturele praktijken te waarderen en hun identiteiten zichtbaar te maken in de openbare ruimte. Bovendien heeft BRAVVO een muurschildering gemaakt op het Sint-Nikolaasplein in het kader van het "positieve identiteiten" project, en zijn er gesprekken gaande over de rol van kunst en cultuur in de nieuwe wijk van ZIR4. Zo kreeg de uitbreiding van de Striproute naar NOH volop betekenis.

Referenties

- Radio Marie-Christine in Laeken
- Tools for radio workshops developed by GSARA
- “Radio canapé” by AMO de NOH

14&15/ Het stedelijke bos van NOH - Val du Bois des Béguines en moerasbos Aulnaie

Beschrijving van het "NBS"-project

De "Stadsbos" van Neder-Over-Heembeek en het moerasachtige elzenbos vormen een groenblauwe continuïteit en biodiversiteit.

De Stadsbos is een programma voor groenherstel dat tot doel heeft een monocultuur aan bomen te vervangen door een gemeenschap van diverse inheemse bomen, waarbij door de vereniging Promenade Verte-Groene Wandeling beheerde wandelroutes bezoekers door dit gebied leiden.

Het moerasachtige elzenbos is een gebied van de Tweebeekbroekgracht, die oude waterlopen in de Zennevallei volgt, en is hersteld in zijn oude rol als biodiversiteits- en waterbeheersingsgebied na een periode van intensieve visserij. Dit gebied is ook een essentiële voortplantingsplaats voor verschillende amfibiesoorten.

Deze twee gebieden maken deel uit van het lopende masterplan van de "Petit Chemin Vert", dat tot doel heeft om de overlappende belangen van de gemeente en andere lokale actoren voor dit gebied te verzoenen, om een samenhangende langetermijnvisie voor dit gebied te creëren.

Positieve aspecten en aandachtspunten

• Coördinatie van projecten door middel van dialoog en het creëren van bruggen via het PCV-masterplan.

• Herstel van een oude monocultuurplantage naar een multi-soortenbos.

• Herstel van een moerasachtige elzenbroekbossen en langdurige bescherming.

• Moeilijkheid bij het verzoenen van verschillende gemeentelijke ambities en technische diensten.

• Moeilijkheid bij het verzoenen van het groene erfgoed, historisch, huidig en toekomstig gebruik van het gebied.

Lokale diagnose:

Tijdens verschillende bezoeken en informele discussies met lokale belanghebbenden werd deze locatie en dit project genoemd als een belangrijke hulpbron van de buurt die behouden en beschermd moet worden. Lokale acties in het gebied omvatten de jaarlijkse actie om amfibieën te redden die de Trassersweg oversteken.

Ontwikkeling van het project

Er is momenteel een interdepartementale werkgroep actief als onderdeel van de studie naar het masterplan van de "Petit Chemin Vert", met als doel de gemeentelijke belangen te verzoenen met het potentieel van dit gebied. Lokale actoren en bewoners worden bij deze studie betrokken door middel van gerichte workshops en vergaderingen.

16/ Speelplein– Versailles

Beschrijving van het projectdoel "NBS":

Het speelplein van Versailles is gerenoveerd op verzoek van de bewoners en rekening houdend met hun suggesties, om het toegankelijker te maken voor mensen met beperkte mobiliteit, met speelelementen geïnspireerd op andere voorbeeldige speelplaatsen en met het gebruik van duurzame materialen in de constructie (voornamelijk hout).

Positieve aspecten en aandachtspunten:

Positieve aspecten:

Rekening houden met de mening van de bewoners bij het opstellen van de openbare aanbesteding

Verkennen van het participatieproces voor de ontwerp van groene ruimtes

Uitdagingen:

Onderbreking van het participatieproces als gevolg van de Covid-19-crisis.

Moeilijk om de participatie op te volgen tot aan de uitvoering

Juridische beperkingen voor experimenteel ontwerp van speelplaatsen

Lokale diagnose:

Dit NBS was een van de allereerste behoeften en concrete resultaten die vanaf het begin werden geïdentificeerd toen de lokale taskforce naar NOH ging, en werd begeleid door sterke politieke wil en interesse in dit project. Er was een gelegenheid om de URBiNAT-methodologieën - met name workshops en discussiegroepen - te integreren om het werk van de gemeente op de openbare aanbesteding te voeden.

Projectontwikkeling:

Speelelementen werden verzameld bij bewoners door middel van interviews, discussiegroepen en workshops en werden vergezeld van referenties naar "best practices" (speelplaatsen die gezinnen en kinderen graag bezochten in Brussel en België in het algemeen). Dit werd opgenomen in het technische werk van de gemeente, hoewel het werd betwist door de normen en het wettelijk kader dat verband houdt met het ontwerp en beheer van speelplaatsen. Vanwege de beperkingen van Covid was het moeilijk om de continuïteit van de participatie gedurende de ontwikkeling van het project te handhaven

19/ Herinrichting Galgweg

Beschrijving van het "NBS" projectvoornemen

Het Galgweg is een klein pad dat de sociale woonwijken Val Maria en Craetbos verbindt met de Versailleslaan, langs een steile helling. Het vervult een essentiële functie als shortcut naar de bushalte en de rest van de buurt, met name voor de bewoners van Val Maria, omdat de site is ontworpen als een gesloten tuinstad gebaseerd op auto's, en niet veel interacties heeft met de omgeving. Het pad is ook een belangrijke drager van inter-buurtelijke gezelligheid en socioculturele interactie, omdat veel bewoners - vooral vrouwen - via dit pad naar activiteiten gaan. De renovatie ervan - op zijn minst - is een lopende discussie en project tussen de gemeente en de eigenaar van het land waar het pad loopt, de sociale huisvestingsmaatschappij Comensia. Het doel is om de toegankelijkheid ervan te versterken, zowel op het gebied van mobiliteit als veiligheid, terwijl de biodiversiteit en de landelijke esthetische kwaliteiten behouden blijven.

Positieve aspecten en aandachtspunten

<u>Positieve aspecten:</u>

• Grote biodiversiteit in het gebied, die het groene netwerk in de buurt versterkt

• Regelmatig gebruikt door bewoners van Versailles, Val Maria en Craetbos als shortcut tussen de wijken en naar de bushalte.

• Regelmatig gebruikt door wandelaars

Uitdagingen:

• Openbare weg op privéterrein

• Meerdere beheerders van het pad (gemeente en Comensia)

• Vergunning voor stedenbouw uit 2007: verouderd?

• De nabijheid van een privé-domein bemoeilijkt het samenleven

• Illegale afvalstortingen als gevolg van de afgelegen ligging van het pad en de steile helling.

• Steile helling en bodeminstabiliteit: duurzaamheid van de oplossing vs. toegang voor mensen met beperkte mobiliteit vs. geïntegreerd waterbeheer

• Onveiligheid als gevolg van gebrek aan verlichting, maar beschermde fauna door dit gebrek

• Te zichtbaar/toegankelijk worden kan de "rust" en de vrede van Val Maria verstoren; potentieel uitdagingen creëren voor intergenerationeel samenleven**.**

Lokale diagnose

Tijdens informele gesprekken, etnografisch veldwerk, workshops en discussiegroepen kwam het onderwerp van dit pad steeds terug als een hoeksteen van sociale cohesie tussen Versailles en Val Maria, en als een dagelijkse frustratie en bron van angst voor degenen die het gebruiken. Er was al vele jaren een interne discussie gaande over de renovatie ervan, en dus werd er een kleine werkgroep opgericht om een bevredigende oplossing te vinden voor alle terreinbeheerders en gebruikers van het pad.

Projectontwikkeling

Vanwege de opkomende complexiteit van dit ogenschijnlijk eenvoudige project heeft de interne werkgroep geprobeerd het probleem pragmatisch aan te pakken en zo snel mogelijk op te lossen. De input en inzichten uit de lokale diagnose worden regelmatig besproken om de band met de ervaringen zo sterk mogelijk te houden.

20/ Groene strook - Verbinding koning Albert-eiland

Coupe de l'Ilot du Roi Albert
de la rue Donderberg jusqu'à l'avenue du Roi Albert

1/2000 ème

Beschrijving van het projectvoornemen "NBS"

Een informeel pad (>10 jaar openbaar gebruik op semi-private grond) dat deel uitmaakt van de gemeentelijke "groene promenade" (Promenade Verte). Het is beschermd tegen bebouwing vanwege het regionaal ruimtelijk ordeningsplan (PRAS) dat het identificeert als een groene ruimte; een erfenis van een oud stadsautosnelwegplan dat nooit gerealiseerd is.
De locatie heeft een groot potentieel om de voetgangers toegankelijkheid in de buurt te verbeteren, omdat het een groot stedelijk blok doorbreekt en een shortcut (directe route) biedt van Versailles naar het zwembad en de sportcomplex, en verder naar de tramlijnen die de rest van de hoofdstad verbinden.
Het terrein is al enkele jaren formeel onderbenut, wat het mogelijk maakt om kwalitatieve elementen van biodiversiteitsontwikkeling ("wilde" ruimte), waterinfiltratie en informeel gebruik voor spel en rust te ontwikkelen. Er worden echter ook illegale vuilstortplaatsen gevonden, enkele invasieve soorten vestigen zich en er zijn enkele andere elementen die bijdragen aan een gevoel van onveiligheid (gebrek aan zichtbaarheid, gebrek aan openbare verlichting, enz.).
Het hoofddoel van dit project is om de huidige positieve kwaliteiten te verbeteren en te versterken, terwijl de negatieve kwaliteiten worden aangepakt.

Positieve aspecten en aandachtspunten

<u>Positieve aspecten</u>
• Groene ruimte beschermd door het regionaal ruimtelijk ordeningsplan (PRAS)
• Historisch wandelpad

• De lage interventieniveau heeft geleid tot de ontwikkeling van een uniek biodiversiteitsprofiel.
• Een "wilde natuur" -zone die geschikt is voor spel (zeldzaam in stedelijke omgeving)
Uitdagingen
• Het combineren van "wilde natuur" en een gevoel van veiligheid
• Het identificeren van complementaire gebruiksmogelijkheden met nabijgelegen infrastructuren

Lokale diagnose

Tijdens wandelingen en interviews werd deze locatie door de bewoners geïdentificeerd als een onbekende hulpbron in de buurt en als een essentiële shortcut om de toegankelijkheid tot verschillende openbare voorzieningen (sport en transport) in de sociale woonwijken (vooral Versailles) te vergemakkelijken.

Projectontwikkeling

In de context van een culturele cartografie gericht op gender-gerelateerde onveiligheidsgevoelens, en een bezoek met vrouwen, zijn er aandachtspunten naar voren gekomen als mogelijke onderwerpen om te verkennen in het kader van een tijdelijke bezetting van de plaats, in het licht van een toekomstig meer permanent landschapsinrichtingsproject. Deze aandachtspunten moeten als basis dienen voor alle haalbaarheidsstudies en toekomstige projectvoorstellen.

Referenties en goede praktijken

- "Pocket parks"

21/ Integratie van duurzaamheidsprincipes in herontwerp: Schapenlaan

Coupe de l'allé des moutons
de l'avenue de la Bugrane jusqu'à la rue de la Tour Japonaise

1/500 eme

Beschrijving van het "NBS" projectvoornemen

Een klein pad op de grens tussen Brussel en Vlaanderen, dat landbouwgrond verbindt met een woonwijk en een shortcut biedt tussen de historische en huidige commerciële gebieden van NOH (Zavelput/Peter Benoit) en Mutsaard (De Wand) via Versailles. Als het opgeknapt wordt, zou het jongeren gemakkelijker toegang geven tot activiteiten (scouts, enz.) in De Wand.

Potentieel om zachte mobiliteit te herstellen via deze rustigere en veiligere route (in vergelijking met de Versailleslaan). Erfgoedwaarde van de kasseien en het pad zelf, dat teruggaat tot de Romeinse tijd en de historische routes van de regio. Bij herontwikkeling kunnen de principes van de "corridor van gezondheid" worden toegepast.

Positieve aspecten en aandachtspunten

<u>Positieve aspecten</u>

• "Quick win" project

• Erfgoedpotentieel en opname in de wandelroutes van NOH (zie nr. 22)

• In overeenstemming met de algemene ambitie van het netwerk voor zachte mobiliteit en Good Move

Aandachtspunten

• Grensgebied, dus de straatbeheer is perifeer ten opzichte van dagelijkse praktijken.

• Zorg voor landschappelijke samenhang tussen zeer diverse grondgebruiksfuncties.

Lokale diagnose

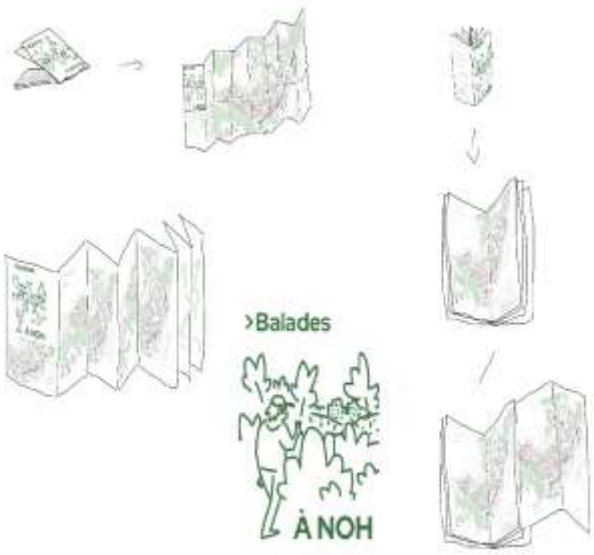
Tijdens thematische bezoeken, informele gesprekken en interacties met lokale actoren werd de belangrijkheid van deze site als sleutelverbinding tussen NOH en Mutsaard (De Wand) en met Vlaanderen opgemerkt. Zijn erfgoedpotentieel werd benadrukt in gesprekken met de PV-GW vereniging.

Projectontwikkeling

De concrete mogelijkheden voor deze site zullen worden geïdentificeerd door middel van terreinbezoeken met gemeentelijke technici, waarbij de belangrijke punten die al zijn opgemerkt door lokale actoren en bewoners in de diagnostische fase in de discussie worden geïntegreerd. Vervolgens zullen de operationele mogelijkheden worden besproken en op het juiste moment aan lokale actoren worden gepresenteerd.

22/ Waardering van wandelingen in NOH

Beschrijving van het "NBS" projectvoornemen

Het project heeft als doel om verschillende wandelingen en voetpaden in de buurt zichtbaarder te maken, vooral voor nieuwe bewoners. Het beoogt ook het erfgoed van acties en wandelingen die in het verleden zijn uitgevoerd door de PV-GW-vereniging te waarderen (verzamelen en digitaliseren van materialen, recycling ervan in productie). Verder kan dit werk leiden tot de formalisering van wandelpaden en verbindingen te voet in de buurt.

Positieve aspecten en aandachtspunten

- Valorisatie van erfgoed en lokale kwaliteiten
- Samenwerking tussen publieke instellingen en lokale actoren
- Creatie van resultaten die in de buurt kunnen blijven na het einde van URBiNAT.

Lokale diagnose

De noodzaak om te werken aan de zichtbaarheid van paden in de buurt kwam naar voren tijdens wandelingen met bewoners en lokale actoren. Veel bewoners kenden de eerder gebruikte paden niet en waren erg blij om een nieuw gezicht van hun buurt te ontdekken. Oudere bewoners beklaagden vaak het gebrek aan "wandelkennis" bij recentere bewoners en wilden deze kennis delen.

Projectontwikkeling

Pilootproject in 2022-2023 in samenwerking met lokale actoren voor de eerste editie van een "atlas van wandelingen", die breed in de buurt zal worden verspreid. Het voortzetten van de formalisering van buurtwegen vereist het opsporen en waarderen van lokale kennis, om deze te confronteren met historische en cartografische kennis.

Referenties en goede praktijken

• "Valorisatie buurtwegen Haren"

23/ Tiny Forest (participatieve begroting NOH-M 2020-2021

Beschrijving van het projectvoorstel "NBS"

1 Image taken from the co-planting moment with children © Good Planet

Een projectvoorstel voorgesteld door Good Planet in het kader van de participatieve begrotingsoefening van 2020-2021 in Neder-Over-Heembeek. Ondersteund in administratieve verbanden door de lokale task force, maar vervolgens autonoom uitgevoerd nadat het budget was toegekend. De beplanting vond plaats tijdens de Covid-beperkingen, wat de mogelijkheden beperkte om trouw te blijven aan de oorspronkelijke methodologie van het project, maar toch werden 2 scholen en 135 kinderen betrokken bij deze educatieve ervaring.

Positieve aspecten en aandachtspunten

• Hoge biodiversiteitswaarde in korte tijd door de concurrentie tussen individuele planten te stimuleren.
• Educatieve en outdoor leeromgeving
• De beperkingen opgelegd door Covid hebben de gezamenlijke uitvoering bemoeilijkt.
• Veranderingen in beheer- en bestuurspraktijken van dit gebied (gemeentelijke tuinmannen)

Lokale diagnose

De lokale werkgroep heeft de ontwikkeling van het project ondersteund als onderdeel van de participatieve begrotingsoefening van 2020-2021, met een terreinbezoek met technici naar een voorbeeld van Tiny Forest in de gemeente Forest en door op te treden als een extra contactpunt binnen de gemeente voor de actor die het project draagt (Good Planet).

Projectontwikkeling

Het project werd voorgesteld en geselecteerd als onderdeel van het participatieve begrotingsproces, dat het identificeren van prioritaire thema's door de wijkraad omvatte, een openbare stemprocedure en feedback over de projecten door de wijkraad.

Referenties en goede praktijken
https://www.goodplanet.be/nl/tiny-forest-nl/

24/ Herinrichting Craetbos/Bois Henri site

Beschrijving van het "NBS" projectvoorstel

Het terrein op de kruising van Craetbos en de Bois Henri-straat behoort tot de gemeente en wordt momenteel onderbenut en mist kwalitatieve landschapsinrichting. Aangezien de Bois Henri-straat onlangs is ontwikkeld tot een aangrenzend particulier woongebied naast de sociale woningbouwontwikkelingen van Craetbos en Val Maria, is deze locatie een cruciale intersection geworden tussen deze verschillende sociaal-economische sferen, en heeft het potentieel om een inclusieve openbare ruimte te worden. Het voorstel is om een kwalitatieve, speelse openbare groene ruimte te ontwikkelen, ontworpen op een participatieve manier, met een inclusief ontwerp in het hart, en met respect voor het landschappelijke en ecologische kader van de locatie.

De PRAS-toewijzing is "overwegend woongebied", maar de aangrenzende bouwvergunning vermeldt de bestemming als recreatiegebied, met de mogelijkheid om een speelplaats voor kinderen tot 6 jaar te ontwikkelen (ref. AN1596).

Positieve aspecten en aandachtspunten

Positieve aspecten

• Locatie met een hoog experimenteel potentieel en interessante biologische kenmerken

• De topografie van de locatie kan worden benut voor natuurlijk geïnspireerde spelletjes.

• Een gemeenschappelijke tuin ligt recht tegenover de locatie.

• Een gemeenschapsdynamiek in Craetbos (gemeenschapsruimte op minder dan 50 meter afstand), zie Lieu de Liens.

Uitdagingen

• Articulatie met de omgeving: nabijgelegen speelplaatsen en aangrenzend straatlandschap.

• Onduidelijke financieringsmogelijkheden

• Als het om een speelplaats gaat, zijn er beperkende normen en voorschriften voor natuurlijke speeltoestellen.

Lokale diagnose

De noodzaak om iets met deze locatie te doen is intern bij gemeentelijke technici opgekomen, omdat een stedenbouwkundig plan de gemeente verplichtte om een openbare voorziening op deze locatie te creëren (het referentieproject was een speelplaats).

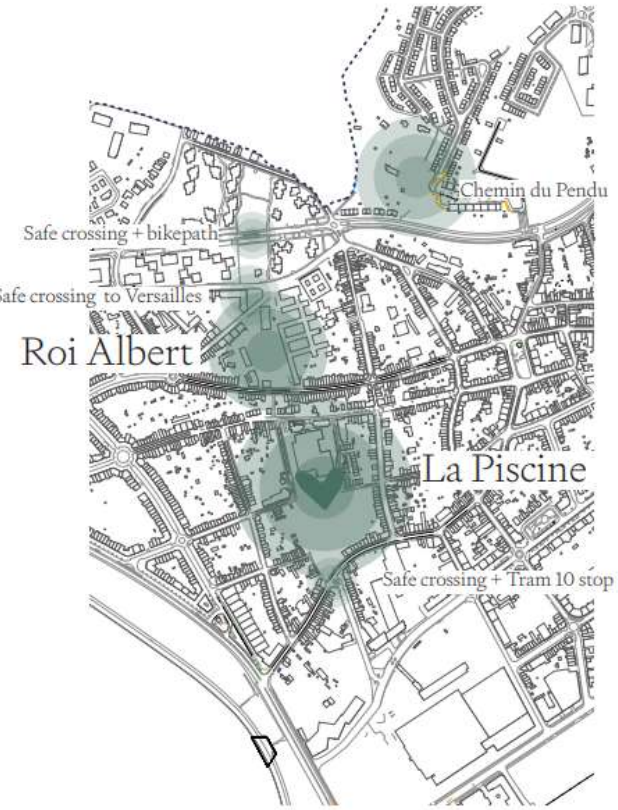
Projectontwikkeling

Het project is onder meer gevoed door een workshop met experts van het URBiNAT consortium in september 2022, en door informele gesprekken met buren van de locatie. In de volgende stappen zal een meer uitgebreide publieke raadpleging worden uitgevoerd volgens URBiNAT-methodologieën, en met inspiratie uit de overwegingen van regionale en federale overheden over groene en speelse ruimtes (ENJA).

Referenties en goede praktijken

https://dearpigs.be/
https://suede36.be/
https://www.arup.com/perspectives/publications/promotional-materials/section/nature-based-play

25-27/ Het formuleren van een visie voor de "Groene corridor".

Beschrijving van het projectdoel "NBS"

De visie en het algemene plan voor de ontwikkeling van de "Nexus NOH" omvat de "coulée verte" en biedt richtlijnen voor de herinrichting van groene en openbare ruimtes binnen een bepaald gebied, evenals coördinatie met de uitbreiding van het warmtenet (#37). In dit gebied ligt de nadruk op geïntegreerd waterbeheer en de valorisatie van historische waterlopen, het vergroten van de connectiviteit langs de topografische lijn naar het kanaal (met nadruk op problematische kruispunten) en het verbeteren van de toegankelijkheid voor gebruikers van "zachte mobiliteit" (paden en bewegwijzering).

Positieve aspecten en aandachtspunten

- Het PRAS beschermt de groene continuïteit van het corridor.
- De Ruimte Ouvre benadrukt het belang van biodiversiteitsverbindingen.
- Bestaande paden (hoewel beperkt) maken deel uit van het gemeentelijke Groene Promenade.
- Mogelijkheid om het project in fasen aan te pakken.

Uitdagingen

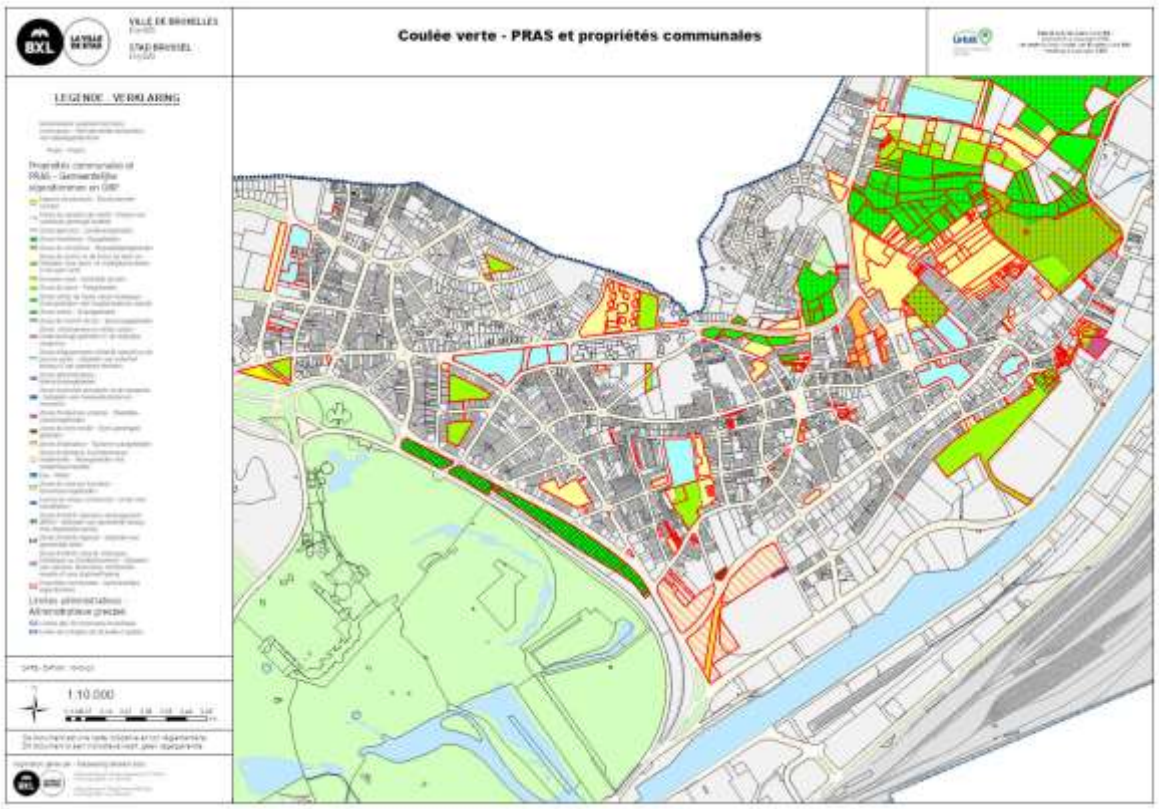
- Er is aanzienlijke coördinatie nodig om de visie te realiseren: projecten, technische afdelingen en politieke ambities moeten op elkaar afgestemd worden.
- Er is grote investering nodig in een financieel uitdagende context.

Lokale diagnose

Tijdens de lokale diagnose bleek uit gesprekken voortdurend dat de aanwezigheid van deze "coulée verte" helemaal niet duidelijk was voor de bewoners, die vonden dat de continuïteit van deze groene ruimtes niet leesbaar was (in contrast met een technische analyse van de kaart die duidelijk aangaf dat deze aanwezig was). Dit benadrukte de noodzaak om de landschappelijke coherentie van deze groene en openbare ruimtes te versterken.

Projectontwikkeling

Te bepalen volgens de volgende stappen in de ontwikkeling van het project, en de mogelijkheden volgens de PRAS-toewijzingen en het grondbezit van de stad Brussel (zie onderstaande kaart).

28/ Aanleg van een fietspad (+ GIEP + biodiversiteit) op de Avenue Versailles.

Beschrijving van het "NBS" projectvoornemen

De Avenue de Versailles wordt gekenmerkt door een hoog niveau van autoverkeer, waardoor er weinig ruimte is voor comfortabel actief transport, met name fietsen. Het doel is om de straat rustiger, gezelliger en minder gevaarlijk te maken, in overeenstemming met de operaties van de CQD met betrekking tot de oversteek van de Avenue de Versailles. Aangezien er ten oosten van de wijk al een fietspad bestaat dat vanaf de rotonde in de richting van het Militair Ziekenhuis loopt, biedt dit een gelegenheid om Versailles met de omliggende wijken te verbinden en de toegang tot nabijgelegen voorzieningen te verbeteren.

Positieve aspecten en aandachtspunten

Positieve aspecten
• Project reeds operationeel gedefinieerd in het CQD Versailles programma
• Regionale subsidies beschikbaar om de interventie te financieren
• Bijdrage aan een betere toegankelijkheid in de wijk

Uitdagingen

• Integratie in de fietscontinuïteit van de gehele Avenue de Versailles
• Afstemming met andere randgebruiken
• Timing in verband met de operaties van de CQD

Lokale diagnose

De noodzaak om voetgangers en fietsers meer te beveiligen, kwam naar voren uit de diagnose van de CQD Versailles. De Avenue de Versailles is een constant punt van spanning in informele discussies met bewoners, met name moeders die bang zijn om hun kinderen te laten oversteken.

Projectontwikkeling

De ontwikkeling van het project zal worden geleid door de resultaten van het masterplan van de CQD Versailles, dat zal worden uitgevoerd in 2023 en 2024.

29/ Het renoveren van de boerderij Den Bels ten behoeve van de buurt, door de Stad of een externe partner.

Beschrijving van het "NBS" project

De boerderij Den Bels is een historisch monument in NOH, en heeft een boomgaard die een beschermd erfgoed is. Het heeft momenteel ook een sterke gemeenschapsdynamiek rond een gemeenschappelijke compost en het herstellen en herverdelen van onverkochte producten uit winkels in de buurt, ten behoeve van gezinnen in nood. Het land en het gebouw behoren tot de gemeente en zijn onderwerp geweest van uitgebreide discussies over de beste manier om deze ruimte te renoveren en te reactiveren. Momenteel zijn er besprekingen gaande over een mogelijke publiek-private samenwerking.

Positieve aspecten en aandachtspunten

Positieve aspecten:

• Grote kans verbonden aan erfgoedstatus

• Sterke gemeenschapsdynamiek aanwezig

• Groot potentieel voor stedelijke landbouw

Uitdagingen:

• Kostbare renovatie

• Hoge politieke belangen met behoefte aan coördinatie

• De locatie heeft beperkingen (en kansen!) die verbonden zijn aan de erfgoedstatus

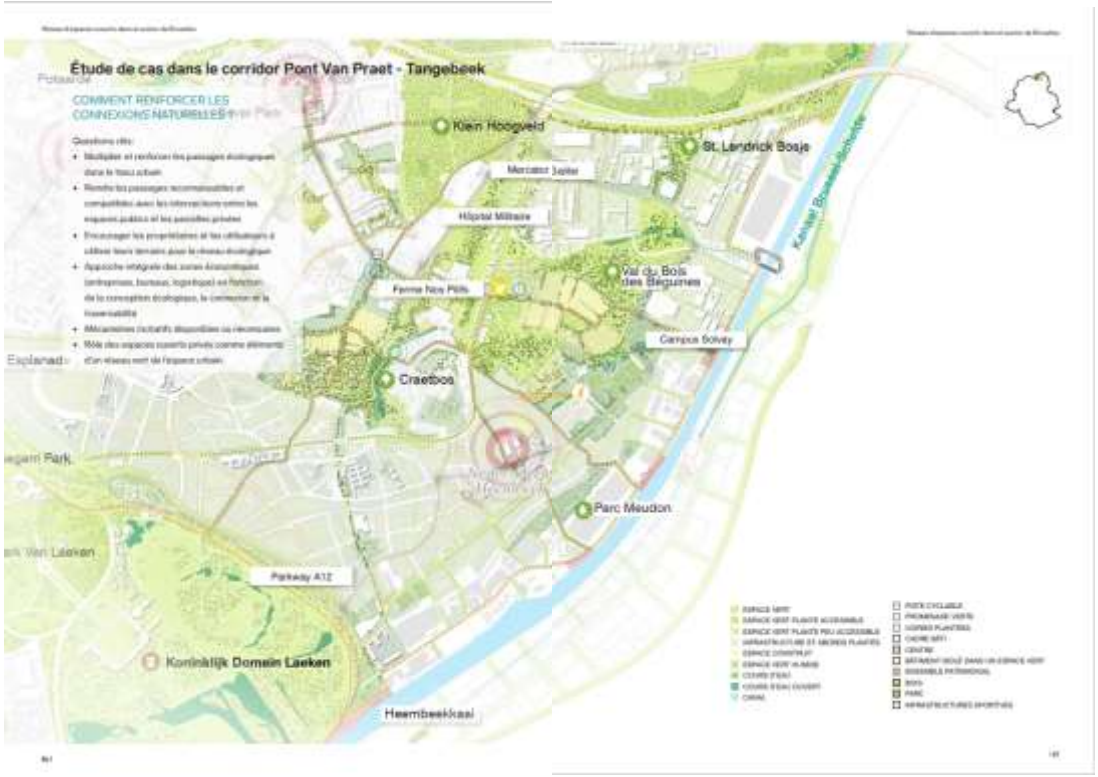
Lokale diagnose

Tijdens wandelingen en informele discussies met lokale belanghebbenden werd regelmatig het probleem van de boerderij Den Bels ter sprake gebracht, met name door de bewoners die actief zijn in de buurtcompost die een deel van de locatie bezet.

Ontwikkeling van het project

Er is op dit moment geen definitief gemeentelijk programma vastgesteld, maar er zijn wel besprekingen gaande.

30/ Het versterken van landschappelijke continuïteiten en verbindingen met Vlaanderen.

Beschrijving van het "NBS" projectvoorname

De Open Ruimte studie, uitgevoerd in 2021 op verzoek van de regionale stedenbouwkundige bureaus, heeft een aantal belangrijke verbindingspunten tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Vlaanderen geïdentificeerd die versterkt moeten worden. Eén daarvan is de verbinding tussen de Van Praet-brug en de Tangebeek, langs het groene pad en richting de Petit Chemin Vert en Vilvoorde. Deze studie heeft nog niet geleid tot een expliciet operationeel strategisch project, maar heeft gemeenten de mogelijkheid geboden om via een gezamenlijk openbare aanbestedingsplatform een adviesbureau in te huren voor verdere haalbaarheids- en inrichtingsstudies. De CQD Versailles zal gebruik maken van dit platform om de landschapsvisie (masterplan) van de te renoveren openbare ruimtes te bepalen. Het gemeentebestuur wenst de visie en de mogelijkheid die in de Open Ruimte studie zijn gepresenteerd, als richtlijn te blijven hanteren voor toekomstige ontwikkelingen en deze op de lange termijn operationeler te maken.

Positieve aspecten en aandachtspunten

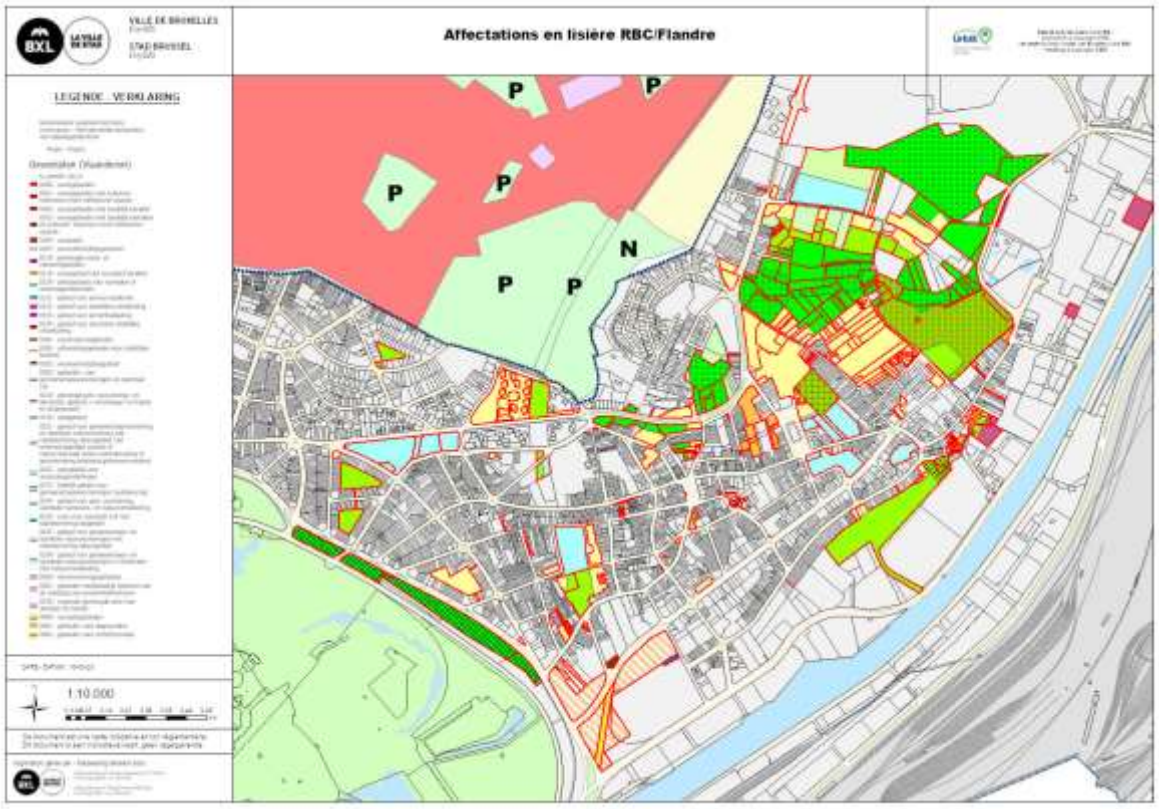
Positieve aspecten:
• Mogelijkheid om de connectiviteit met de stedelijke boerderij te versterken
• Mogelijkheid om wandelroutes te versterken
• Betere verbinding met Vlaanderen voor toegang tot faciliteiten (bijvoorbeeld sportlocaties in Koningslo)
• Accent op geïntegreerd waterbeheer en groen netwerk dankzij BUUR.

Uitdagingen:

• Gecompliceerd bestuur vanwege regionale/gemeentelijke grenzen en spanningen tussen regio's voor het gebruik van grond.

Lokale diagnose
Gesprekken met lokale belanghebbenden, namelijk PV-GW, en met bewoners van Versailles en Val Maria hebben aangetoond dat de band met de landbouwgronden net over de grens tussen RCB en Vlaanderen van grote waarde voor hen is, maar niet voldoende wordt versterkt door het beleid. Er was ook een gebrek aan kennis van het gebied Petit Chemin Vert, met name Bois des Béguines, door bewoners van sociale woningen, wat bleek tijdens bezoeken waarbij deze gebieden vaak voor de eerste keer werden verkend.

Projectontwikkeling
De operationele uitvoering van het Open Ruimte onderzoek vereist meer investeringen in een landschapstudie of veldwerk om concrete samenwerkingsmogelijkheden tussen regio's en gemeenten aan te geven, ten behoeve van de bewoners aan beide zijden van de grens. Vanwege de ambitie van dit project is het geselecteerd voor de implementatiefase 3.

« NBS » soutenant l'économie sociale et solidaire

31/ Tuin gedragen door jongeren uit Val Maria.

Beschrijving van het "NBS" projectvoornemen

Het doel van dit project is om de verbeelding en professionele dromen van jongeren te stimuleren, de toekomstige generaties beter voor te bereiden op de arbeidsmarkt en jongeren bewust te maken van het ecologisch beheer van de stedelijke omgeving. Het project beoogt een bestaand project op het terrein te ondersteunen, opgezet door en voor jongeren, in voortdurende verbinding met lokale actoren zoals de stadsboerderij Début des haricots in Val Maria en de gemeenschappelijke tuin Craetbos.

Positieve aspecten en aandachtspunten

Positieve aspecten:
• Ondersteuning van jongeren in een zelfstandig project: empowerment en versterking van vaardigheden.
• Verbetering van de biodiversiteit van een onderbenut terrein (voormalige garages die zijn gesloopt).
• Aansturing van de gemeentelijke projectondersteuning

Aandachtspunten:

• Langdurig gebruik van het terrein
• Creëren van een duurzame gemeenschapsgroep om het project te beheren.
• Geschikte begeleiding en ondersteuning bij het zoeken naar financiering voor het project.

Diagnostic local

De wens voor meer stedelijke landbouwprojecten was een regelmatig voorkomende vraag in informele interacties met lokale belanghebbenden en is in overeenstemming met het historisch gebruik van het land in de buurt.

Ontwikkeling van het project

In 2021 werd een eerste test uitgevoerd met wekelijks collectief werk op de stedelijke boerderij met Projets Versailles en de VLM-vereniging, wat leidde tot veel leermomenten en de noodzaak om de intenties van het project opnieuw te evalueren.

In de herfst van 2022 werden gesprekken gevoerd met jongeren uit Val Maria om hun behoeften, wensen, verlangens en de mogelijkheden voor de lokale werkgroep te identificeren om het proces van ontwikkeling van hun eigen autonoom beheerde tuin te begeleiden.

In 2023 zal de samenwerking blijven evolueren, waarbij de stedelijke landbouwgereedschappen van de gemeente en het Climate-subsidieprogramma worden gebruikt om een op maat gemaakte oplossing te creëren voor deze gemeenschapstuin

Referenties en goede praktijken

- Parckfarm in Laeken

32/ Begeleiding per fiets op wijkniveau (vrouwen als focus)

Doel van het project "NBS"

Het doel van dit pilootproject is om de bewoners van sociale huisvestingswijken (Versailles, Val Maria en Craetbos) - met bijzondere aandacht voor vrouwen - te begeleiden bij het ontdekken en gebruiken van de fiets, inclusief meer geavanceerde fietsopleidingen (rijvaardigheid en fietsreparatie). Het project omvat vier complementaire assen, waardoor het publiek op maat gemaakte, gerichte en aangepaste opleidingen kan volgen.

• As 1: Op de fiets stappen

• As 2: Zorg dragen voor uw fiets

• As 3: Buurtmechanieker

• As 4: Buurtfietsbegeleider

Op termijn is de ambitie van dit eerste pilootproject dat het dient als referentie voor goede praktijken voor voortdurende uitrol van wijkgerichte fietsopleidingen, om de mobiliteitstransitie optimaal te begeleiden in het kader van het Good Move-plan.

Positieve aspect en aandachtspunten

• Mogelijkheid tot continuïteit en coördinatie met fietsprojecten van de buurtcommissie Versailles: toekomstrijden

• Versterking van bestaande dynamieken in de buurt: AMO van NOH (fietsreparatie) en "Versailles" (fietsintroductie voor vrouwen).

Uitdagingen

• Coördinatie met een diversiteit aan actoren die samenwerken aan parallelle projecten: risico op verduidelijking van project-/actorengrenzen.

• Vermijden van coöptatie van bestaande dynamieken.

Lokale diagnose

Tijdens de territoriale analyse en wandelingen tijdens de diagnose bleek NOH geen erg fietsvriendelijke gemeente te zijn en identificeerden veel inwoners obstakels bij het gebruik van dit vervoermiddel. Gezien de ambitie om NOH te herverbinden binnen haar wijken en om het gebruik van actieve vervoerswijzen te vergroten, werd het belangrijk geacht om hier collectief aan te werken.

Ontwikkeling van het project

Een pilotproject, geïnitieerd door de lokale werkgroep, werd ontwikkeld in samenwerking met lokale actoren die ervaring hebben met werken met doelgroepen en de fiets als instrument voor lokale empowerment; het project is heen en weer gegaan tussen de betrokken actoren voor referenties en ontwerpkwesties. De lancering van dit project valt samen met een door de vrouwen van NOH zelf geïnitieerd project genaamd "Versaille", en zal daarmee worden gecoördineerd om synergieën te creëren. Het "rode pad"-project van de buurtcommissie van Versailles zal ook een bondgenoot zijn om een fietscultuur in NOH te ontwikkelen.

Referenties en goede praktijken

- https://molembike.be/hirondelles/
- https://www.provelo.org/fr/page/viavelo
- https://www.cltb.be/2021/07/22/roue-libre-cest-reparti/

33/ Steun aan het Zinne

Beschrijving van het projectvoornemen "NBS"

De lokale munt "Zinne" - actief op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld. De gemeente Brussel was een van haar institutionele supporters en partners, die projecten ontwikkelde zoals het toestaan van het gebruik van Zinne in openbare infrastructuur (beginnend met openbare zwembaden), het subsidiëren van verenigingen die het project dragen om de groei van het netwerk te ondersteunen, en het aanbieden van de keuze aan haar werknemers om hun eindejaarsgeschenkcheques (ter waarde van 35 EUR) in Zinne te ontvangen.

Het doel van dit project is om het gebruik en de circulatie van Zinne in de hele gemeente Brussel en met name in NOH, waar het momenteel slecht vertegenwoordigd is (slechts 3 partners in de buurt), te stimuleren en verder te ontwikkelen.

Positieve aspecten en aandachtspunten

Positieve aspecten

• Permanente samenwerking met de non-profitorganisatie Zinne, cultuur van samenwerking

• Voorgeschiedenis van openbare (institutionele) steun voor het project.

Uitdagingen

• Blijft een klein netwerk, een euro-alternatief gebaseerd op een ideologie; de toetredingsvoorwaarden tot de munt zijn selectief, de dichtheid van alternatieve economische actoren is niet zo hoog in NOH

Lokale diagnose

Tijdens de gesprekken met politieke vertegenwoordigers werd het duidelijk dat er een sterke politieke wil was om het Zinne-project te steunen. Inwoners van NOH betreuren echter het gebrek en het verlies van lokale handel in de belangrijkste straat van François Vekemans, waar verminderde toegang tot geldautomaten een opvallende verandering was in de diagnostische fase. Omdat een lokale munt kan helpen bij het revitaliseren van lokale economische interacties, en gezien het profiel van SSE-actoren in NOH (met name rond stadslandbouw), lijkt de nadruk op voedselvoorzieningsnetwerken en lokale productie versterkt te kunnen worden door voortdurende steun voor dit project.

Ontwikkeling van het project

De lokale werkgroep was nauw betrokken bij de pilootprojecten met betrekking tot de Zinne en de activiteiten van de gemeente, waaronder de uitgifte van eindejaarscadeaubonnen en de implementatie van actieve strategieën om het aantal partners in het netwerk te vergroten. Deze

actieve ontwikkeling van het project met lokale partners heeft geleid tot een redelijk sterk netwerk en de identificatie van mogelijkheden voor voortdurende samenwerking.

Referenties en goede praktijken

https://www.financite.be/fr/article/monnaies-citoyennes

34/ Het CQD Versailles is van plan om multifunctionele ruimtes in te richten voor de buurt, als onderdeel van hun grote project.

Beschrijving van de intentie van het "NBS" project

De behoefte aan een multifunctionele gemeenschapsruimte werd al vroeg geïdentificeerd in de URBiNAT- en CQD Versailles-diagnostiek, om een ruimte te bieden voor cohesie en gezelligheid in de wijk en voor gemeenschapsprojecten. In het bijzonder werd de behoefte aan een buurtkeuken, een gemeenschappelijke supermarkt (korte keten, wijkproductie) en een ruimte voor objectenuitwisseling (vrijwinkel of equivalent concept) geuit.

Het programma van de nieuwe multifunctionele hub beschreven in het operationele programma van CQD Versailles moet nog verder worden verfijnd, maar heeft als doel de volgende functionaliteiten te bieden:

• Een centrum voor sportfaciliteiten.

• Een HORECA-ruimte (cafetaria / open keuken)

• Een openbare digitale ruimte (EPN)

• Een digitale en muzikale incubator

• Gedeelde trainings- en vergaderruimtes

• Gedeelde ruimtes voor verenigingen

Positieve aspecten en aandachtspunten

<u>Positieve aspecten</u>

• Samenvoeging van de behoeften van de wijk en de financieringsmogelijkheden van CQD Versailles

• De multifunctionaliteit van de ruimte maakt deel uit van het programma, waardoor de ruimte niet snel verouderd.

Uitdagingen

• Logistieke afstemming van multifunctioneel gebruik (niet altijd compatibel)

• Gedeelde agenda's en behoeften aan coördinatie, risico op verzadiging van de ruimte op drukke momenten

• Het verzoenen van de institutionele visie van "goed beheer" met de realiteiten van het gebruik van de wijk.

Lokale diagnose

De behoeften aan gemeenschaps- / solidaire ruimtes voor de wijk kwamen naar voren tijdens gemeenschapsworkshops (bijvoorbeeld "C'est nous les chef.fe.s"), werden besproken tijdens bilaterale vergaderingen met lokale verenigingen en werden versterkt door de diagnose van andere projecten (zoals CQD Versailles).

Projectontwikkeling

Dit project werd snel gericht op het CQD Versailles-programma, omdat er zich in deze context een directe financieringsmogelijkheid voor de wijk van Versailles voordeed. Het CQD Versailles-programma werd gecreëerd in samenwerking met bewoners en lokale verenigingen door twee aanvullende studiebureaus - Karbon en collectif ipé - en werd goedgekeurd door de verkozenen van de Stad Brussel.

Referenties en goede praktijken

- Repair Café - La serre Communa
- Horeca / espace polyvalent - Maison de quartier Malibran LPP Architectes

35/ " "Ludomobile" - een fietskar die grote spelen kan huisvesten.

Beschrijving van het project "NBS" intentie

Het "ludomobile" project is het resultaat van een ad hoc samenwerking tussen de lokale werkgroep - die een terreininstrument nodig had dat meer speels was dan institutioneel - en de lokale AMO-vereniging - altijd bereid om dingen te bouwen met en voor kinderen. Een fietskar werd gebouwd door de werkplaatsen van de gemeente op basis van een ontwerp dat werd uitgewerkt door deze twee projectpartners. Hergebruik van materialen was een doel van het project, dus de wielen en het zeil werden gerecupereerd uit gespecialiseerde bronnen. Het zeil werd meerdere keren opnieuw geverfd door en met de kinderen uit de buurt die werden ontmoet op woensdag- en vrijdagmiddagen tijdens de aanwezigheid van de AMO op het terrein. Het instrument bleek essentieel te zijn om ludieke ontmoetingsmomenten te creëren tussen de lokale task force en de bewoners tijdens de ontwikkelingsfase van het project in 2022.

Positieve aspecten en aandachtspunten

Positieve aspecten

• Gedeeld instrument door lokale partners

• Mobiel: kan een breed publiek bereiken en worden meegenomen voor verschillende gelegenheden.

• Visueel aantrekkelijk, gebruikt spel als modus van interactie.

Uitdagingen

• De iteratieve ontwerp heeft geleid tot een zwaar instrument: een elektrische fiets is nodig.

• Moeilijke opslag

• De zichtbaarheid van de mogelijkheid om te delen / lenen is niet erg hoog.

Lokale diagnose

Het ontwerp van het instrument begon tijdens de lokale diagnosefase, als een natuurlijke opkomst van de samenwerking tussen de lokale werkgroep en de AMO van NOH. De AMO gebruikte zelfgemaakte reuzenspellen en circusobjecten om te interageren met kinderen in de openbare ruimte en om regelmatig contact met hen te leggen. De lokale werkgroep sloot zich regelmatig aan bij deze aanwezigheid op het terrein en zo ontstond het idee om de krachten te bundelen om de "ludomobile" te creëren als antwoord op de noodzaak om het materiaal op te slaan en te vervoeren en om een vrolijk object te gebruiken als bron van "opwinding" en een "buitengewoon" moment te creëren tijdens een middag.

Ontwikkeling van het project

De "ludomobile" werd tijdens de ontwikkelingsfase van het project gebruikt als een instrument om aanwezig te zijn in de openbare ruimte tijdens de feestelijke evenementen in de wijk: om een herkenbaar teken van het project te creëren en de aandacht te trekken. Het was de basis voor gemeenschappelijke workshops, voornamelijk gericht op kinderen en hun ouders, en diende in tandem met de "artistieke synthese" van de lokale diagnose.

Referenties en goede praktijken

https://iconoclasistas.net/portfolio-item/movil/
https://www.facebook.com/kitanossarua
https://rool.be/en/project/babbeleir/

36/ "Les îles mobiles" - mobiel en vriendelijk straatmeubilair

Beschrijving van het project "NBS" intentie

Het doel van dit pilootproject was om modulaire en multifunctionele stedelijke meubels te creëren als een tool om de openbare ruimte tijdelijk aan te kleden en te bewonen en om interactie tussen mensen op straat te bevorderen. Deze nabijheidstool is ontworpen en gebouwd in nauwe samenwerking met toekomstige gebruikers - zowel buurtverenigingen als bewoners - om de relevantie van het eindproduct te garanderen. De bouwplanning viel samen met het outdoor buurtfestival "Living en Ville", gecoördineerd door GC Nohva.

Het doel van dit mobiele meubilair was om:

• Een groep mensen (ongeveer twaalf) gezellig te kunnen ontvangen in de openbare ruimte tijdens een evenement, middag of weekend: even kunnen zitten, iets eten, praten of lezen, comfortabel zijn (beschermd tegen regen of zon).

• Ongebruikte ruimtes dynamiseren door meubels te kunnen verplaatsen (bijv. "Het wordt mooi weer dit weekend, laten we de mobiele eilanden erbij halen").

• De dualiteit tussen presentatoren en deelnemers (standaardstand) doorbreken, interactie en gezelligheid bevorderen, ontmoetingen aanmoedigen.

Positieve aspecten en aandachtspunten

<u>Positieve aspecten:</u>

• Gemeenschappelijke tool (gedeeld) voor verenigingen, bewoners, gemeente

• Mobiel, kan overal in de wijk worden geplaatst

Uitdagingen:

• Om aan de ontwerpeisen te voldoen, zijn de modules zwaarder (minder handelbaar) gemaakt dan oorspronkelijk bedoeld: er zijn 2 of 3 personen en motivatie nodig om ze te verplaatsen.

• Rolt beter op harde oppervlakken dan op gras.

Lokale diagnose

In de diagnose klaagden de bewoners van de wijk - met name jonge Versaillais en hun naasten - over het gebrek aan beschermde ruimtes om samen tijd door te brengen in de openbare ruimte, beschermd tegen regen en met zitplaatsen. De "tegels" van Versailles lenen zich niet echt voor bijeenkomsten. Bovendien bleek uit gesprekken met CG Nohva dat samenwerking om het festival "Vivre en Ville" verder te dynamiseren en het buiten de grenzen van het Peter Benoît-plein te laten reiken, opportuun was en de vorm zou kunnen aannemen van een mobiele stand die verenigingen elke keer dat ze een activiteit in de openbare ruimte hebben, zouden kunnen gebruiken.

Ontwikkeling van het project

Het lastenboek voor wat de "mobiele eilanden" werden, werd gezamenlijk opgesteld door de lokale taskforce (gemeentetechnici) en lokale actoren (met name GC Nohva, hoewel ook andere sociaal-culturele actoren werden geraadpleegd). Na publieke aanbestedingsprocedures werd een creatief voorstel dat voldeed aan de URBiNAT-design thinking-methodologieën voorgesteld door de Frères Poulet (een co-constructiecollectief). Het ontwerpen en de fysieke creatie vonden plaats tijdens een open constructieweek op het Peter Benoitplein. Gerichte doelgroepen werden uitgenodigd om deel te nemen, zoals een groep senioren van Eglantines/Wilde Rozen. Incidentele deelname van voorbijgangers werd actief aangemoedigd.

Referenties en goede praktijken

https://www.instagram.com/microbscene/

https://lesfrerespoulet.be/index.php/portfolio/items/agora3-wielsbrassmaisondescultures/

37/ "Warmtenetwerk - sectie NOH 3A".

"Beschrijving van het projectvoornemen 'NBS'".

De afvalverbrandingsinstallatie nabij de Van Praetbrug produceert extra warmte (restwarmte) die gebruikt kan worden in de vorm van warm water om openbare voorzieningen en sociale woningen te verwarmen. Er bestaat al een aansluiting naar het Koninklijk Domein om de koninklijke kassen te verwarmen. Er bestaat dus een mogelijkheid om dit netwerk uit te breiden tot NOH, langs een maximumlijn van warmtegebruikers die toevallig het traject van het groene lint volgt. Een werkgroep tussen alle betrokken partijen is momenteel actief, met een mandaat van het uitvoerend orgaan van de gemeente, om concrete oplossingen te ontwikkelen (bijvoorbeeld de prijs van de gedistribueerde energie) om dit project vooruit te helpen. Het zal noodzakelijk worden gecoördineerd met de voltooiing van de bouw van nieuwe sociale woningen door de gemeente in de Van Praet-zone.

Positieve aspecten en aandachtspunten

<u>Positieve aspecten:</u>

• Innovatieve oplossing in Brussel die gebruik maakt van restenergie van een operationele fabriek.

• Geschikt moment om het project te ontwikkelen: de sterren staan gunstig.

Uitdagingen:

• Hoewel de energie gratis is, is de kosten van de infrastructuur dat niet: wie draagt de kosten?

• Hoe bepaal je een kostprijsstructuur voor een infrastructuur die kan blijven groeien?

Lokale diagnose

De wens om een Energie-Positieve Wijk te ontwikkelen en op de een of andere manier te reageren op de verwarmingsproblemen waarmee de bewoners van Versailles te maken hebben, is regelmatig besproken in dagelijkse gesprekken. Hoewel het Klimaatplan voor Brusselse Huisvesting was gepland, was er aanvankelijk geen capaciteit voor de gemeente om een project rond deze behoefte te ontwikkelen (sociale huisvesting buiten het gemeentelijke gebied).

Ontwikkeling van het project

In parallelle technische discussies over het mobiliseren van de calorische potentie van de afvalverbrandingsinstallatie (oorspronkelijk gemodelleerd om naar Quartier Nord te gaan, waar momenteel een PED wordt geleid), werd de mogelijkheid om meerdere geïnteresseerde partijen bij elkaar te brengen voor een kortere (goedkopere) leiding naar Versailles een concrete mogelijkheid. Omdat dit een zeer technische discussie betreft, zijn de bewoners weinig betrokken geweest bij het ontwikkelingsproces van het project. Dit project speelt echter direct in op een regelmatig genoemde behoefte met betrekking tot het wooncomfort ten opzichte van de economische kwetsbaarheid van bewoners van sociale woningen, evenals de behoefte aan meer veerkrachtige warmtenetten (diversificatie ten opzichte van aardgas).

38/ Meso-compost

Beschrijving van het project "NBS"

Dit project maakt deel uit van het Klimaatplan en het PCDD en bouwt voort op lopende studies en contracten (bijvoorbeeld de eco-circulariteit van afval (BXLORG), studie van VBX-stromen, enz.) die gericht zijn op het valoriseren van organisch materiaal door het implementeren van een meer circulair en lokaal beheer van afvalstromen. Het ondersteunt de bestaande buurtcompostering-initiatieven (door "meester-composteerders" te betrekken) en sluit aan bij het werk dat al door de gemeente is verricht. Het beantwoordt ook aan de noodzaak om praktijken in overeenstemming te brengen met de nieuwe wetgeving van "Brudalex 2.0".

Positieve aspecten en aandachtspunten

• Mogelijkheid voor een institutionele reactie op een stedelijke behoefte: groenafvalbeheer

Lokale diagnose

Buurtcompostering-initiatieven (10 in NOH), geleid door "meester-composteerders" die in NOH wonen, hebben behoefte aan meer structurele ondersteuning, zoals blijkt uit veldbezoeken en individuele gesprekken.

Projectontwikkeling

De gemeente is verplicht om de afvalstromen te verminderen (zie Brudalex 2.0) en beheert de inzameling van organisch afval (verplichte oranje zakken vanaf 2023) en moet rekening houden met de organische afvalstromen van para-municipale structuren. In dit opzicht moet de gemeente een structurele oplossing ontwikkelen op wijkniveau die rekening kan houden met een diversiteit aan organische afvalstromen (inclusief bereid voedsel).

8.2. Verslag van het participatieve en co-creatieproces:

De implementatie van het co-ontwerpproces in de "Living Lab" van Brussel - na het einde van de gedocumenteerde co-diagnostische fase in D2.6 - omvatte een aantal "formele" participatiemomenten, zoals hieronder beschreven. De lokale werkgroep koos er ook voor om een hoogwaardige veldvertegenwoordiging op te nemen, soms omschreven als "nabijheidsparticipatie" (zoals in het geval van Porto), wat leidde tot een rijk en iteratief co-ontwerpproces met nauw contact met lokale actoren, bewoners en belanghebbenden.

De documentatie van deze nabijheidsparticipatie is veel diffuser dan die van de "formele" participatieworkshops. Het omvat:

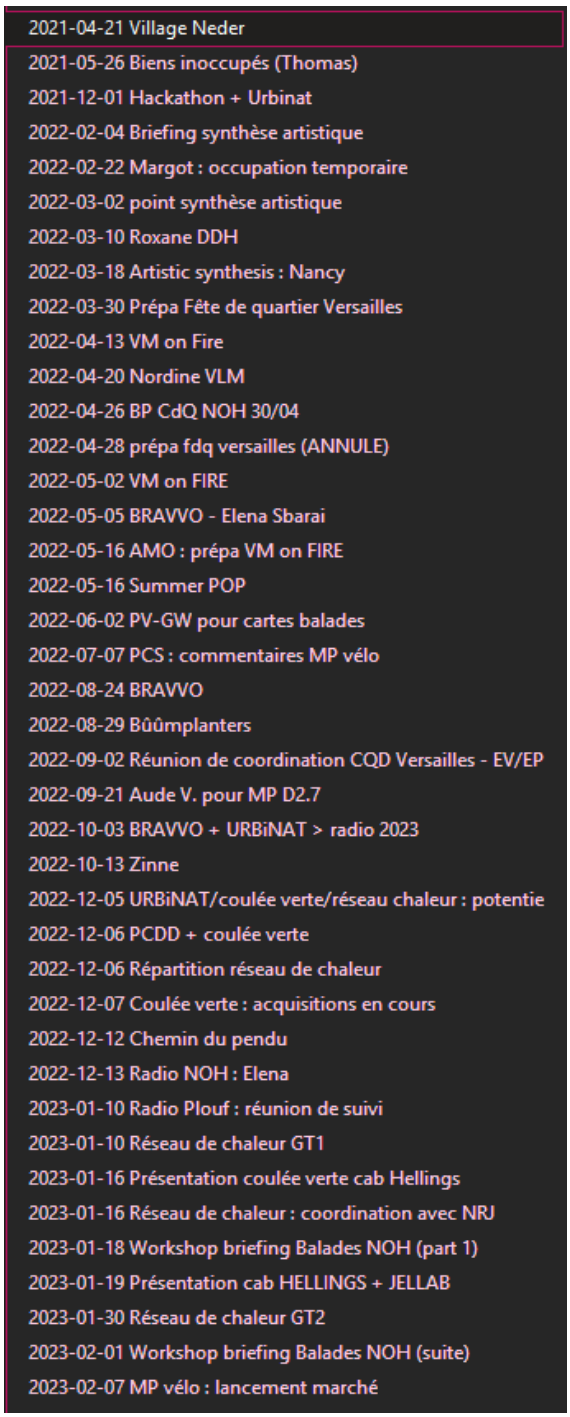
• Terreintekeningen (hieronder) en geluidsopnames (geüpload op de geluidskaart van Brussel van BNA-BBOT).

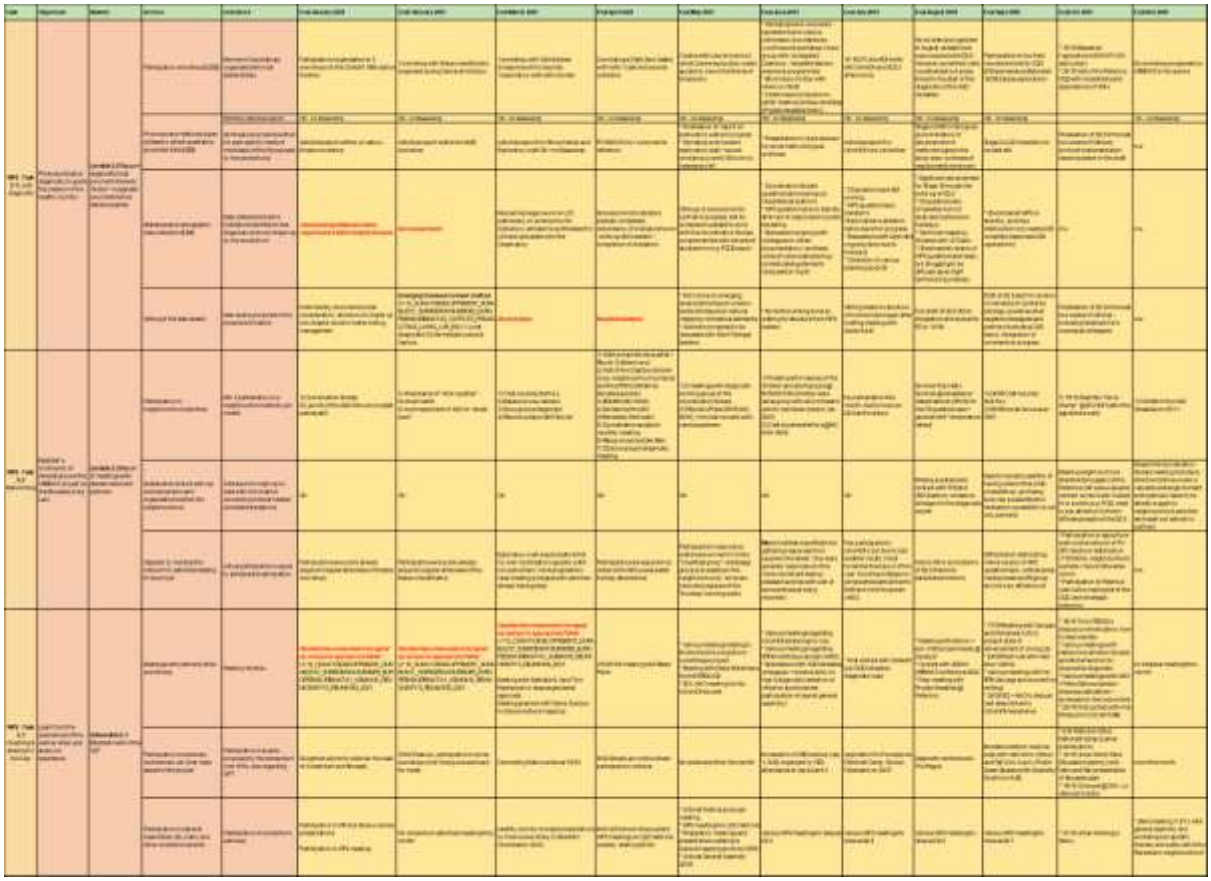

● Notitieboeken van veldwerk

● Notulen van vergaderingen (uit OneNote-extract hieronder)

• Overzicht van de agenda en evaluatie van de lokale coördinator, waarbij momenten van deelname aan culturele activiteiten of ontmoetingen met lokale actoren in het kader van parallelle en aanvullende projecten worden gedocumenteerd (zie hieronder voor een uittreksel).

Voor de documentatie van de "formele" momenten van participatie, zie de samenvattende tabellen hieronder.

Ontmoeting #1 – **Wijkraad–** Encounter and working group
Procesfase co-creatie: Co-diagnostic / Co-design / Co-Implementation / Co-Monitoring
Datum: 2022-04-30 (zaterdag)
Tijdstip 10:00-12:30
Ontmoetings-formaat: presentiele ontmoeting
Plaats: GC Nohva, Lieu Peter Benoit
Thema: Validatie diagnostiek (artistieke synthese) + auto-projectie prioritaire thema's
Deelnemers: Members wijkraad of NOH-M (17) + facilitators (4)
Samenvating activiteit

Deelname aan de Wijkraad van NOH op 30 april, met als doel het definiëren van behoeften, het opstellen van een routekaart en het bereiken van 2 acties die door de Raad kunnen worden uitgevoerd (bijvoorbeeld het motiveren van jongeren om op locatie interviews af te nemen (straatinterviews)).

Doel(en) van de activiteit

Doelen voor zaterdag:

- Formulering van wensen/dromen
- Definitie van acties die uitgevoerd moeten worden per onderwerp
- Verder gaan dan de vraag, de behoefte formuleren.

Programma

In samenwerking met de agenda ontwikkeld door onze collega's van de Dienst Participatie, inclusief de voorbereiding van de halverwege de termijn bijeenkomsten met de verkozenen.

Programma (35 minuten):

5 minuten: Micro-presentatie van URBiNAT: doel, planning, wat betekent dit in de praktijk?
5 minuten: Vraag- en antwoordsessie voor verduidelijkingen
5 minuten: Presentatie van het synthese-werk: algemene en specifieke doelstellingen
20 minuten: Uitnodiging voor CoQ-leden om feedback te geven, hun indrukken over de kaart
10 minuten: Validatie van de voorzijde > kleurcode met stickers + post-its om uit te leggen
o Positieve indruk: "Het spreekt me aan/ik ben het ermee eens"
o Negatieve indruk: "Ik ben het er niet mee eens, er ontbreekt iets belangrijks"
o Vragen: "Ik ben verward, ik begrijp deze representatie niet, ik had het niet zo voorgesteld"
10 minuten: Interactie met de kaart van de toekomst + het diagram van Bazile > verkenning van mogelijke toekomstige ontwikkelingen, lopende stedenbouwkundige projecten.
o Verbindingen met de thema's van de wijkraad: mobiliteit, sociale cohesie/jeugd, werk/winkels.
o Verbinding met de URBiNAT-thema's: gezelligheid, connectiviteit, behoud/waardering van bestaande gebouwen.

Methodologie en tools

Specificaties met betrekking tot het zaterdagprogramma

Grootformaat afdruk op A1-kaart + meerdere versies in A3-formaat
o "Validatie" van de voorzijde (evaluatie met kleuren)
30-35 minuten, waarvan 5 minuten presentatie van het project
CdQ-thema's om op te focussen: mobiliteit, sociale cohesie, werk/jongeren (A3-tabelbladen per thema)
(Constantin stuurt me de verslagen van de laatste RENCONTRE over de thema's)
Het eerste jaar werden, om kaders te geven aan de projecten van het participatief budget, de gekozen thema's mobiliteit, groene ruimtes en sociale cohesie met de nadruk op de jeugd.
Bij de vernieuwing van de raad (in juni 2021) werden de thema's opnieuw bekeken en kwamen mobiliteit, sociale cohesie met de nadruk op de jeugd, en werk/bedrijven naar voren.

Resultaten en evaluatie

Algemene opmerkingen over de kwaliteit van de activiteit (evaluatie)

Geslaagde workshop, ze waren actief in het gebruik van de stickers, het werkte goed: de instructies voor de voorzijde van de kaart waren duidelijker en completer dan voor de achterzijde van de kaart.
Er was niet genoeg tijd voor het tweede deel, en het nut van de schematische kaart was niet duidelijk (vooral zonder legenda).
De instructies voor de toekomstige kant waren niet duidelijk genoeg, de legenda op de Bazile-kaart ontbrak (Samy had deze verkeerd om genomen).

De A1-kaarten zijn niet gebruikt.
Met 2-3 personen op een A3-kaart was het perfect, iedereen kon de kaart bekijken en direct schrijven of in plaats van deze stickers.
Ze wilden de kaart terugnemen wanneer ze konden (de ongebruikte exemplaren) > waarderen de esthetische kant van de kaart, het is niet alleen maar een samenvatting!
Sommigen zeiden dat ze het als herinnering wilden bewaren (om later terug te komen en te zien wat er is veranderd).

Terugkoppeling over de inhoud (resultaten)

"Validatie" van de voorkant (stickers en post-its)

Overeenstemming:

Veel positieve elementen: Val Maria, Craetbos (rolstoelgebruiker), moestuinen, frietkraam, Peter Benoit, St Nicolas, Den Bels, Versailles (sport en speelveld), scholen, zwembaden, tram, Meudon

Versailles: voetbal = positief

Van Praet-trechter: vertegenwoordigt het bestaande

Meudon: positief symbool

Peter Benoit-duif: "wat blief!"

Oneens / te veranderen dingen:

De beulsweg wordt afgebeeld als een trap terwijl er geen spoor van is.

Afwezigheid van Nos Pilifs, het stedelijke bos, het Mandela-stadion en het Petit Chemin Vert, het militaire ziekenhuis, het kinderpark aan de rue Bruyn.

Aanleg van de weg Versailles-Pool

Integratie van Pilifs/Bruyn in het gebied

Geen commerciële dynamiek in Vekemans

Den Bels kruispunt + Den Bels boerderij "onbestaande".

Hitte Craetbos, afwezigheid van leuningen bij het kanaal, gevaar van fietsen in vrije val bij het Solarium, schapensteeg

Vragen:

Onbestaand PCSW-gebouw: vraagtekens (op de site van Allée des moutons)

Leeg perceel (îlot roi albert): laarzen en wilde stortingen > mensen herkennen de site niet

Zavelput: speelplaats (gebruik)

Zavelput: gevaarlijk kruispunt

Passage Van Praet moeilijk te berijden met de fiets

Er is dringend behoefte aan een oplossing voor mensen met een beperkte mobiliteit (vooral kinderen) > verbinding met Craetbos

Peter Benoit: onderbenutte plaats, belachelijke markt

Moskee afwezig in alle projectanalyses

Toekomstprojectie via de achterkant van de kaart (als aanvulling op de oefening net ervoor, waarin de Raad werd uitgenodigd om acties te bedenken die zij in de nabije toekomst konden ondernemen om deze prioritaire thema's vooruit te helpen).

Overeenstemming met de anticipatie:
Groene corridor in verandering
Tramlijn
Voortzetting van de "voetgangersdienst"
Meer fietsen

- Oneensheid met de anticipatie (afwezigheid, mislukkingen):

Minivoetbalzaal in ZIR4 tegenover de Carrefour-school en/of in de buurt van Meudon/PCV (aanbeveling).
Herinrichting van de Chemin du Pendu
Vlaamse campus (rue Château Beyard)
Masterplan PCV buiten de grenzen
Slecht fietspad op de Avenue de Versailles (Coin des Cerises > sectie Val Maria)
Tram Van Praet: kan je niet meer met de auto door? "Hoe kom ik de buurt uit?
Waarom staat er een rolstoel aan de rand van het kanaal?

Foto's
Foto's door Samy HADJI (Bruxelles Participation)

MARATHO

Ontmoeting#2 –

"Feest de la Place" – Stand URBiNAT met "ludomobile"

Procesface co-creatie Co-diagnostic / Co-design / Co-Implementation / Co-Monitoring

Datum: 2022-05-28 (zaterdag)

Tijdstip 14:00 – 18:00

Ontmoetingsformaat: Presentieel

Plaats: Sint Nicolas 3 plein

Thema: Validatie diagnostiek + projectie toekomst

Deelnemers: Open voor het publiek burgers actief zijn in het dagelijkse leven, kinderen

Aantal personen : 50-60 people at event, maybe 5-10 who will talk to us

Samenvating event

Tijdens een feestelijk evenement georganiseerd door het Franstalige cultureel centrum (Maison de la Création NOH), werd er een stand gehouden met de "ludomobile", de artistieke synthese van de lokale diagnose, en circus spelletjes.

Doel(en) van de activiteit:

- Gebruik maken van de "ludomobile" als tool voor publieke betrokkenheid, samen met de verschillende tools ontwikkeld voor burgerbetrokkenheid (subjectieve kaart/kunstzinnige synthese, Urbo).
- Identificeren van specifieke spanningspunten en ideeën voor projecten met betrekking tot de 3 thema's.
- Identificeren van tastbare projecten op kleine schaal die de kwaliteit van het leven in de openbare ruimte zouden verbeteren.
- Zich richten op een breder publiek, de bewoners van NOH in het algemeen in plaats van exclusief te concentreren op Versailles/Val Maria, om algemenere problemen en projecten te identificeren (breken van de silo's van projecten, concentratie op de mens-natuur ecologie van de wijk).
- Meer zichtbaarheid en tractie winnen rond het project.

Programma

- Ochtend (onderweg): Kleine hapjes in bulk kopen

13:00-14:00 aankomst van Bazile en Laetitia ter plaatse; langs de AMO gaan om de spellen op te halen + naar de scouts gaan om de 'ludo' op te halen.
14:00 alles is in de locatie, korte briefing tussen Bazile en Laetitia
14:30 start van de animatie
17:30 einde van de animatie
17:30-18:00 schoonmaken, verzamelen van alle spellen en terugbrengen naar de AMO, opruimen van de 'ludo'
18:00 ... blijven en genieten van de muziek 😉 ...

Methodologie en tools

Algemene workshop: open discussiegroep voor voorbijgangers en personen betrokken bij het MC-NOH

Doel: Projecten opsommen? Verbeelding uitbreiden? > Gebruik NBS-kaarten (vertaalbehoefte)

Kaart aan de voorkant:

Bevestiging van de stickers
Discussie over de kwesties
Collaboratief kleuren en discussie met kinderen, identificatie van hun referentiepunten in de buurt.
Kaart aan de achterkant:
Afhankelijk van de kwesties, identificeer waar thema's en concrete projecten moeten worden geplaatst.
Praat over dromen, verbeelding
Gebruik thema's om te zeggen "Ik wil meer van dit hier" + hoe?
Micro-trottoir:
In 20 jaar in NOH...
Wat ik wil voor mijn kinderen

Wat betreft het co-creatieproces, zijn hier de geïdentificeerde ankerpunten:

Zelfprojectie: behoeften, uitdagingen en beschikbaarheid identificeren om deel te nemen.

Presentatie van de artistieke synthese, discussie en dialoog rond de kaart en de geïdentificeerde thema's (met behulp van stickers)
Begeleid kinderen bij het kleuren + ouders bij de evaluatie
Ideevorming: ideeën identificeren om aan behoeften en uitdagingen te voldoen.

De toekomst van de artistieke synthese-kaart in combinatie met de micro-trottoir...
Ontwerp: Conceptualisering en clustering, mijn NBS, Urbinat NBS, overeenstemming van NBS

Identificatie van prioritaire locaties: ruimtelijke weergave van thema's
Ontwikkel een soort verlanglijstje van de buurt (dat kan worden bijgewerkt of niet): belangrijke projecten om te ontwikkelen
Gebruik stickers om de gebieden te identificeren die meer van het thema nodig hebben en vraag dan aan degenen die de stickers plaatsen wat ze zich op die plek voorstellen (noteer).

Resultaten en evaluatie

Observaties

• Positieve evaluatie van de illustraties, kinderen vinden het echt leuk om te interageren met de tekeningen, spelen het raadspel "kun je vinden...?" of identificeren hun favoriete elementen (het zwembad is een grote favoriet).
• Enkele ouders met kinderen, sommigen erg zwijgzaam of weinig geneigd om met ons te praten, anderen meer open (verveeld, nieuwsgierig, betrokken).
• De "toekomst" kant is moeilijker te mobiliseren voor het gesprek, mensen hebben moeite om zichzelf in de toekomst te projecteren (15-20 jaar, de toekomst van hun kinderen in de wijk), en abstracte dingen aanwijzen die veranderd moeten worden werkt niet echt.

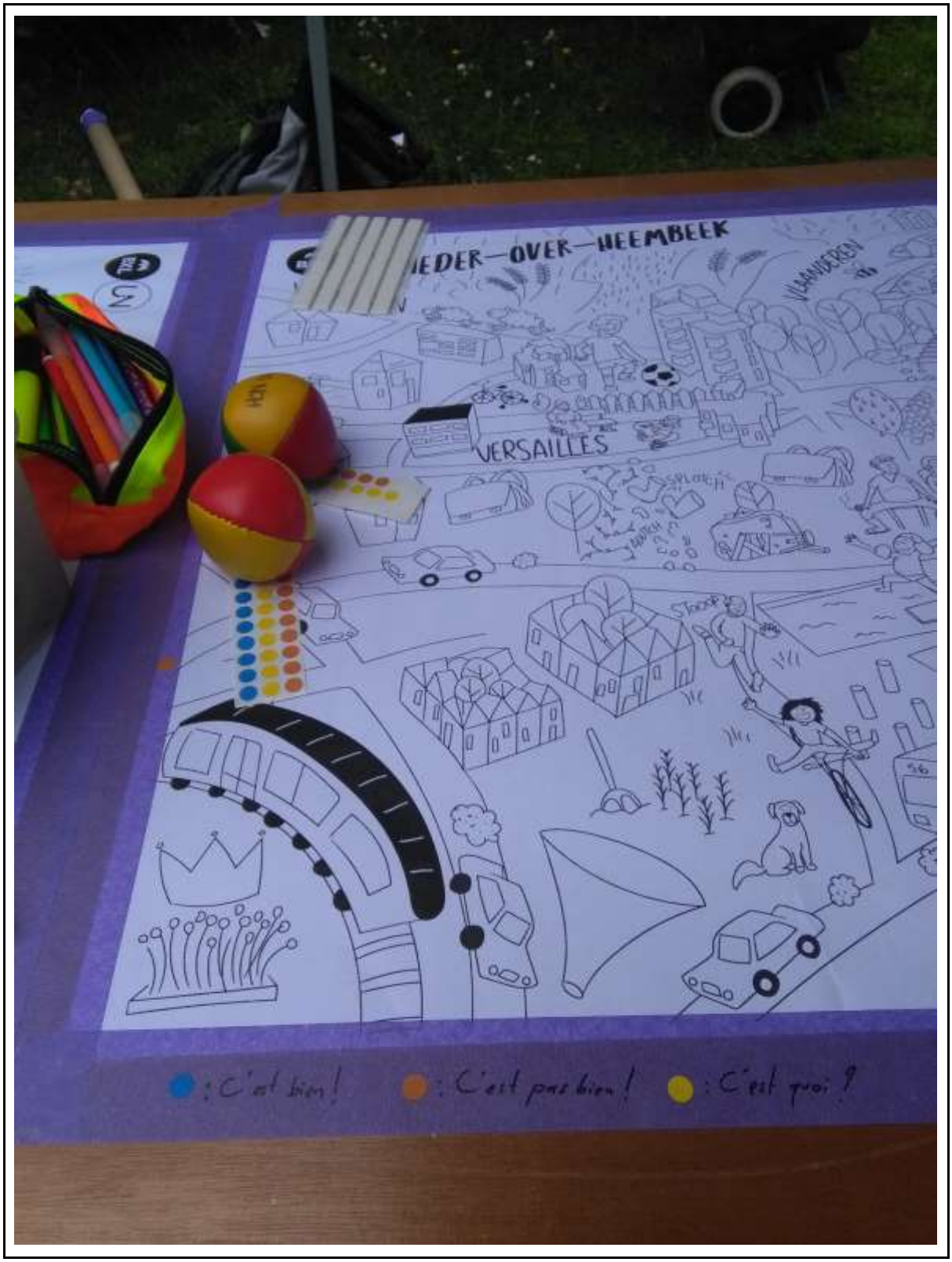
- Het belangrijkste element bij het praten over de toekomst is het behoud van groene ruimtes, nog steeds beschouwd als het belangrijkste aantrekkelijke punt van de buurt.
• - De verschillende spellen die zijn opgezet in het Lieu (voorraden van de AMO en de sociale coördinatie) werken heel goed met een grote verscheidenheid aan leeftijden, en kunnen zelfs ouders op een zeer actieve manier betrekken.
• - Ze doen het heel goed in het aantrekken van mensen naar een buurt en geven een voorwendsel om te praten.
• - We hebben rondgelopen om de A3-versies uit te delen, met de vraag "Wil je een kleurkaart?" en als er affiniteit/openheid is, het concept achter de kaart presenteren.
• - Wanneer mensen kinderen hadden, waren ze erg geïnteresseerd in het krijgen van een kaart.
• - Anders waren ze volledig ongeïnteresseerd en keken ze niet twee keer om te begrijpen wat er geschreven stond.
• - De sticker van het thema "connectiviteit" wordt soms verward met het Atomium.

Personen waarmee het team heeft geïnteracteerd:

5 volwassenen rond de kaart (2:3 man:vrouw, verenigingen en bewoners fifty-fifty)
10 kinderen (evenwicht tussen geslachten) tussen 4 en 14 jaar oud
20-30 volwassenen aan wie de kaart is uitgedeeld
Een groep van ongeveer 5 oudere dames voor de "micro-trottoir".
Een handvol mensen waarmee we informeel hebben gesproken, om de balans op te maken van het proces, te praten over specifieke thema's (bijvoorbeeld Annemie voor de composten).

Foto’s ontmoeting

VERSAILLES
: C'est bien !
: C'est pas bien !
: C'est toi ?

Ontmoeting #3 –

“Feest wijk van Versailles”

Procesfase co-creatie: Co-diagnostic / Co-design / Co-Implementation / Co-Monitoring

Datum: 2022-06-25 (zaterdag)

Tijdstip: hele dag

Ontmoetingsformaat : presentieel, event feest met stand URBiNAT

Plaats: Versailles speelplein

Thema: From co-diagnostic to self-projection ; URBiNAT visibility

Deelnemers: inwoners Versailles

Aantal deelnemers: passers-by, 10-20 interactions

Samenvatting activiteit

Ter gelegenheid van het jaarlijkse buurtfeest, waar traditioneel veel buurtverenigingen samenkomen, hebben de teams van CQD Versailles en URBiNAT samengewerkt om het evenement extra dimensie te geven.

Doel(en) van de activiteit:

• Gebruik maken van de "ludomobiel" als instrument voor publieke betrokkenheid, vergezeld van verschillende tools ontwikkeld voor burgerbetrokkenheid (subjectieve kaart/kunstzinnige samenvatting, Urbo).

• Specifieke spanningspunten en projectideeën identificeren met betrekking tot de 3 thematische assen. Concrete projecten op kleine schaal identificeren die de kwaliteit van leven in de openbare ruimte zouden verbeteren, in samenwerking met CQD Versailles (partnerschap in termen van ruimtelijke organisatie en activiteiten).

Programma

9u00-9u30 - ontbijt
10u00-11u00 - ophalen van materiaal (opgeslagen bij het politiebureau)
11u00-13u00 - opzetten van het materiaal + technische ondersteuning voor partners
13u00-18u00 - stand en activiteiten
14u00 - bezoek van schepenen aan de stand
18u00-19u00 - schoonmaken en opruimen van het materiaal in de opslagruimte

Methodologie en tools

Algemene/thematische workshop: 3 prioritaire URBINAT thema's om te plaatsen op de synthetische kunstkaart.

Resultaten en evaluatie

Een meer verspreid evenement, met veel logistieke ondersteuning nodig voor een verscheidenheid aan stands die sterk hebben bijgedragen aan de lokale inzet.

Actieve interactie van kinderen met kleurplaten.

Het gebruik van Urbo was effectief, met nieuwe blokken waarop elementen konden worden toegevoegd aan de "constructie van de stad van de toekomst"; maar ook enige omleiding van het gereedschap voor meer speelse toepassingen (stapelen als Jenga, enz.).

Foto's ontmoeting

Ontmoeting #4 –

"Val Maria on Fire" – a festive moment of public expression for youth of Val Maria et MENA from Fedasil, working on co-ideation for improvement of quality of life in public space

Procesfase co-creatie: Co-diagnostic / Co-design / Co-Implementation / Co-Monitoring

Datum: 2022-06-29

Tijdstip: 14:00-18:30

Ontmoetingsformaat: presentieel, informeel

Plaats: Val Maria

Thema: dromen uiten in het wijk

Deelnemers : Jeugd en familie (MENA en bewoners Versailles/Val Maria)

Aantal deelnemers 30 in de namiddag + 80 MENA Fedasil

Samenvatting van de activiteit

Samenwerking tussen verschillende buurtverenigingen met een gemeenschappelijke affiniteit en werkorintatie, en met de lokale werkgroep. Het doel was om een open en feestelijk evenement te creëren dat jongeren uit Val Maria (een buurt die vaak wordt vergeten door de verenigingen) en Fedasil (een open centrum voor jonge migranten, MENA) samenbrengt, met als doel de cohesie tussen deze groepen te bevorderen die niet vaak de kans hebben om elkaar te ontmoeten.

Doelstelling(en) van de activiteit:

Een moment van gezelligheid en ONTMOETING creëren; ruimte bieden om behoeften uit te drukken en deze om te zetten in openbare problemen via vrije en kritische spraak.
Een inclusief, culinair, feestelijk en muzikaal moment creëren voor de inwoners van NOH en met name de jongeren van Val Maria en de Mena van Fedasil.
De "verbeelding" van de bewoners (jong en oud) verzamelen met betrekking tot de behoeften/wensen/dromen van NOH die zij hebben geïdentificeerd.
Deelname van Collectif 1984 aan de organisatie van deze spraakverzameling omdat ze op briljante wijze artistieke en sociale kritiek combineren.

Programma

- • 12h30-14h: Opzetten + start barbecue voor MENA
- • 14u-16u: Theater, spelletjes & sport, ezel, zeefdrukworkshops
- • 14u: Bezoek aan de boerderij
- • 16u30: Bezoek aan de boerderij en terugkeer van de ezels
- • 16u-16u30: Open podium
- • 16u30-18u: Jam maken
- • 18u-19u: Afbraak

Méthodologie en tools

Collectief 1984: open podium (actietheater)

Karakters: waarzegsters
Nede bureau "droom" Over Heembeek "; de "dromers".
Mogelijkheid om in groep of in optocht te animeren
Open podium met veiling om 16 uur
Jam
Urbo + kleurplaat: aanpassing van het instrument aan een meer vloeibare context. Gevuld met nieuwe blokken.

Zeefdruk: in samenwerking met de ludomobile, 140 mogelijke t-shirts, 4 zeefdrukramen van tevoren voorbereid.

Gigantische spellen: 5 gigantische spellen, zelfgemaakte scrabble en ladderhoesjes.

Stadsboerderij: ezels + boerderijbezoeken, vertrek om 15 uur en 16.30 uur (oproep met potten en pannen).

Ludomobile: om mensen aan te trekken en materiaal te vervoeren (zeefdruk blijft bij de ludomobile, spellen zijn verspreid).

Veiling: een doos waarin kleine berichten kunnen worden geplaatst die aan het publiek moeten worden doorgegeven.

Barbecue: om een gezellig moment te creëren.

Jam: muziekinstrumenten: voornamelijk percussie, enkele gitaren. Begeleiding: let op de apparatuur, zet muziek op als er niets is.

Resultaat en evaluatie

Foto’s

Ontmoeting #5 **: Workshop over inclusief ontwerp van openbare ruimte(n)**
Procesfase co-creatie Co-diagnostic / Co-design / Co-Implementation / Co-Monitoring
Datum: 2022-09-27
Tijdstip: 14:00 (14:30) -17:00 (17:30)
Ontmoetingsformaat : Presentiele workshop biannuelle URBINAT à Bruxelles
Plaats: Craetbos communautaire zaal (TBC)
Thema: Workshop over inclusief ontwerp van openbare ruimte(n)
Deelnemers: Werkplaats met expert-leden van URBiNAT om de ontwikkeling van een inclusieve en intersectionele openbare ruimte te ondersteunen (gemeentelijke partners van het URBiNAT-project; interdisciplinaire partners die werken aan de Gender Task Force).
Aantal deelnemers: max 25, ondergroepen max. 10
Samenvatting activiteit Na een voorlopige gegevensverzameling bij burgers en bewoners die betrokken zijn bij de casestudy site, maken we gebruik van het bezoek van het consortium en de expertise van de partners om een gemeenschappelijke expertise en reflectie op te bouwen over hoe we ruimtes kunnen ontwerpen die inclusie centraal stellen in het definiëren van het probleem en de conceptuele oplossing.

Doel(en) van de activiteit

Hoofddoel = het voeden van het interne "projectfiche" (en op tijd een aanbesteding) die vervolgens kan worden gebruikt om interne budgetten te mobiliseren voor de ontwikkeling van een project in 2023 of 2024.

Hoofddoel = het delen van kennis en het openen van nieuwe perspectieven met beoefenaars uit andere steden over hoe inclusieve publieke/groene ruimtes kunnen worden ontworpen.

Secundair doel = een werkmethode ontwikkelen die de verschillende fasen van administratieve processen voedt bij de ontwikkeling van projecten, rekening houdend met de bijdragen en perspectieven van burgers, inclusief de meest gemarginaliseerde of perifere burgers in deze processen.

Secundair doel = het voeden van het werkplan van de Gender Task Force: Onderwerp 8. Genderbalans en optiek in stedenbouwkundige plannen en ontwerp van openbare ruimtes

Wat houdt in dit geval een inclusief intersectioneel ontwerp in?

● Leeftijd: kinderen/jongeren/ouderen; speelruimte voor 0-6-jarigen; zitplaatsen voor ouderen.

● Gender: volwassen begeleiders; mensen van kleur: hoe kan de ruimte worden ontworpen zodat ze zich op hun gemak voelen?

● Mensen met een (fysieke) handicap: hoe kan de (fysieke) toegankelijkheid worden aangepast, bijvoorbeeld trottoirbanden, straatmeubilair, speeltoestellen.

- ● Andere soorten handicaps (doof, blind, neurodiversiteit...): hoe te oriënteren, hoe veilige ruimtes te creëren?

Programma
Deel 1: Inleiding en presentatie van de context (1 uur, 14:30-15:30).

● Plenaire sessie

○ Definitie van de behoeften en doelstellingen van de locatie: presentatie door het VBX-team + bewoners?

○ Presentatie: contextuele elementen + hoe men in de wijk leeft + technische kadering (belangrijke EV-elementen).

○ Rollen geven (personages) (labels met beschrijving van personen) > elk personage een groepsnummer geven om de groepen goed te verdelen.

■ Ze vragen om zichzelf een naam te geven op basis van hun personagefiche en om een korte biografie/presentatie te schrijven: ze stellen zich voor aan elkaar in de subgroepen.

● Bezoek aan de casestudy site, rekening houdend met de rollen; vragen om verduidelijking, planningsproblemen te anticiperen.

Deel 2 (40 minuten, 15:30-16:10)

Subgroepen: speeddating-formaat met maximaal 2-3 personen?

● Uitgang: welke vragen te stellen bij de ontwikkeling van een project? (> doel = een "standaard" projectfiche ontwikkelen op basis van die van de stad).

○ Kaarten met de vragen van de GENDER-training + mogelijkheid om vragen toe te voegen of te verduidelijken; rangschikken per thema?

■ Wol en pinnen voor het maken van verbindingen.

■ Kurkbord?

■ Markers

○ Ze samenbrengen op een groot poster/bord + een kleine uitwisseling.

Deel 3: Ontwikkeling van een ontwerpvoorstel (1 uur en 20 minuten, 16:10-17:30).

Subgroepen: maximaal 10 personen

● Voorstelronde met fictieve personages: "Hallo, mijn naam is ... en ik ben ... en ik ben ...".

● Uitgang: kaart met zo'n gedetailleerd mogelijke beschrijving van het project > stickers + post-its + pennen.

○ Siteontwerp + materialen/meubilair + technische specificaties (bijvoorbeeld de hoogte van banken).

○ Inputs: BE-referenties + op natuur gebaseerde spelletjes (kinderen); GENDER- en STAD-training; geracialiseerde personen (dekoloniale herinnering).

■ Materialen voor knutselen en karton.

■ 3 omgevingsplannen

○ Een maximum van details : via een roleplay? > een identiteit geven gedurende de conceptiefase

Slot: Plenaire presentatie

Methodologie en uitrusting

- Zie programma

Resultaten en evaluatie

Ideëen voor interventies

Bomenrij om afscherming te creëren

Schaak-/speltafels

Feest om jongeren tijdens Ramadan bijeen te brengen

Pergola om te schuilen voor regen

Hangmat: rust voor kinderen

Auditieve signalen en tastbare vloer

Informatie in braille

Verschillende textuurlagen op de vloer in verschillende zones

Toiletten

Keukenfaciliteiten: barbecue

Faciliteiten voor dieren

Muziekinstrumenten

Behoeften geïdentificeerd op basis van "personas"

Veel licht

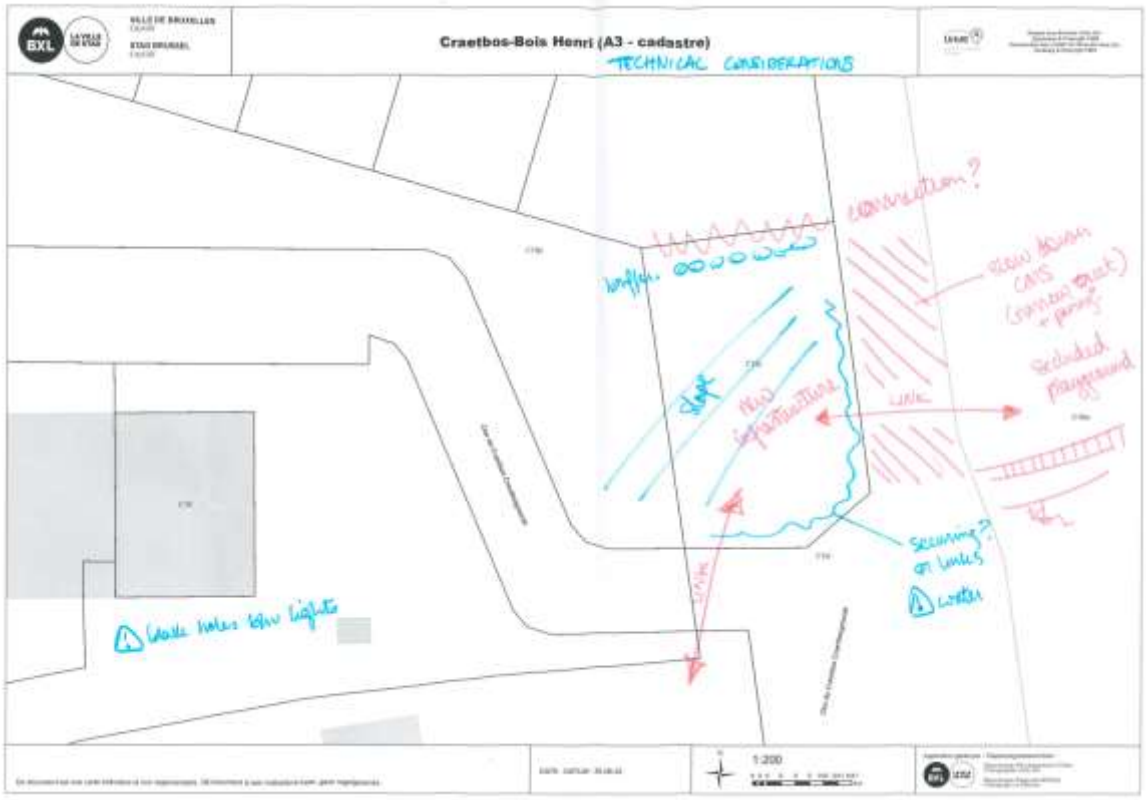
Vlakke en gelijkmatige vloer

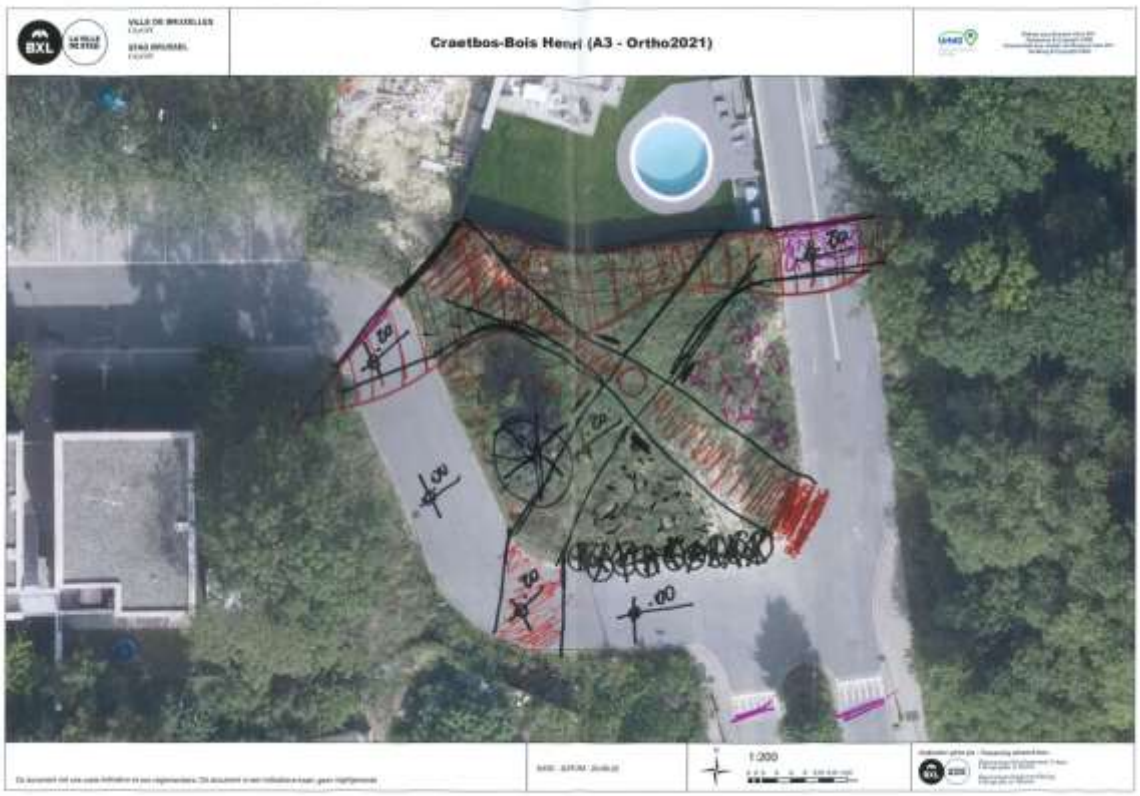
Zandbak

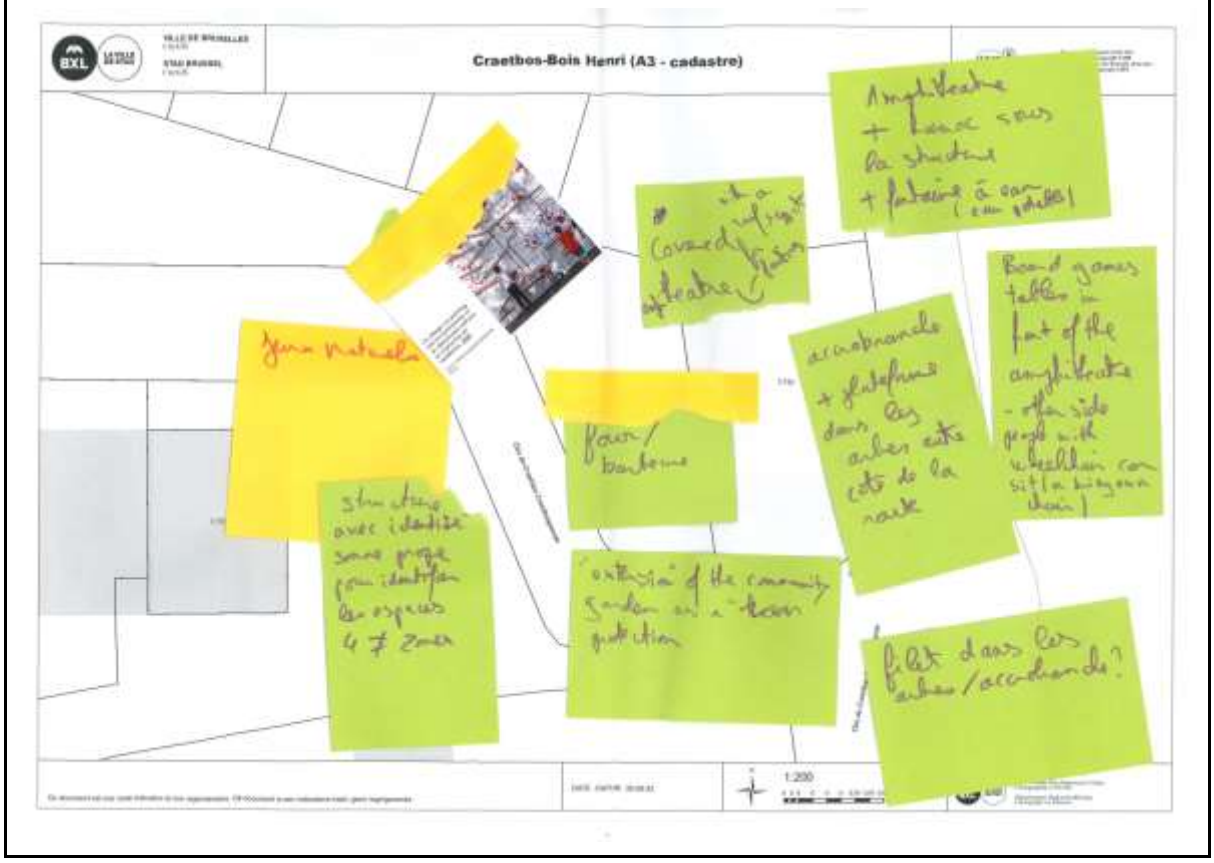
Meer privé-/geïsoleerde ruimtes

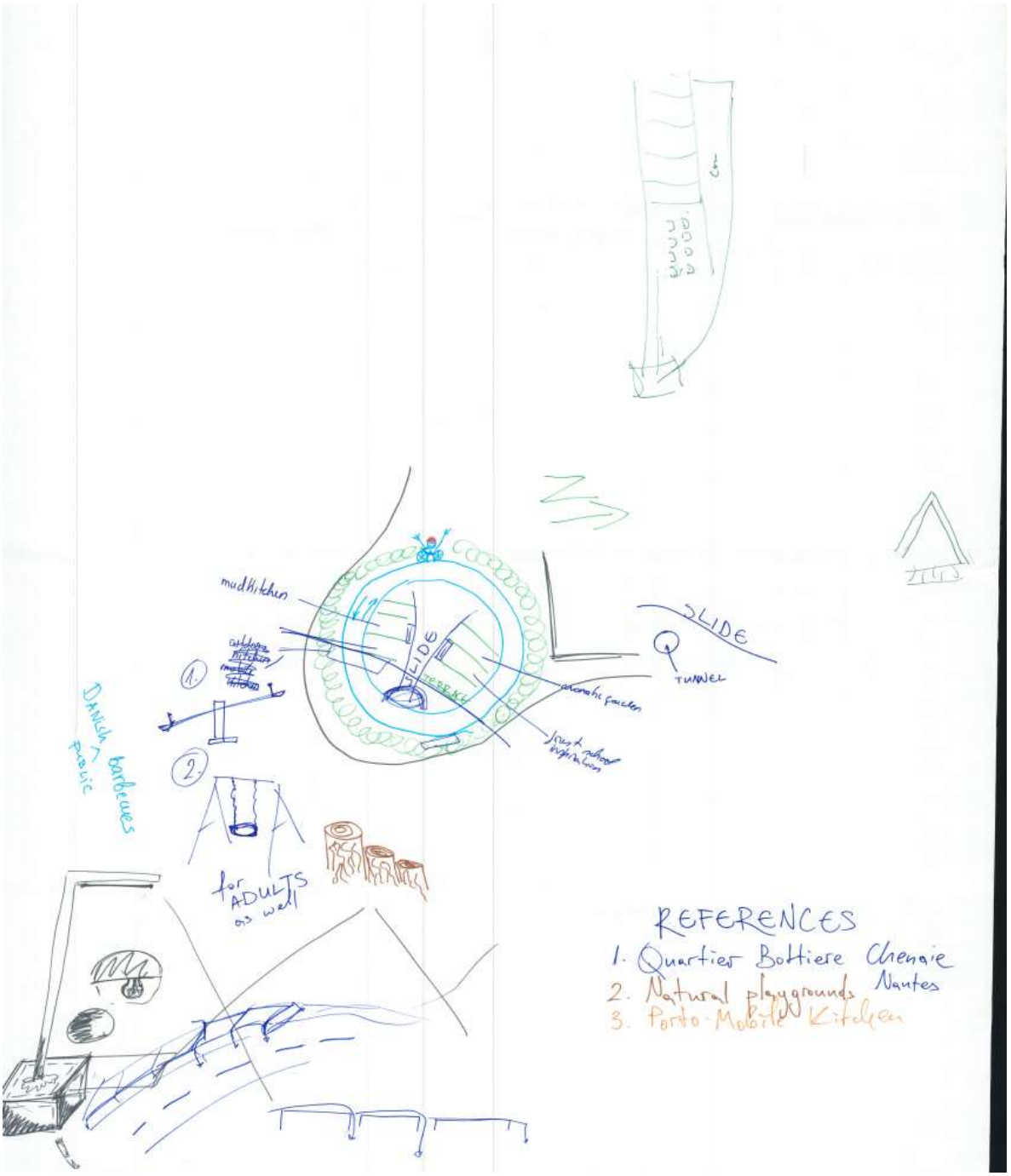
Mogelijkheid om in bomen te klimmen

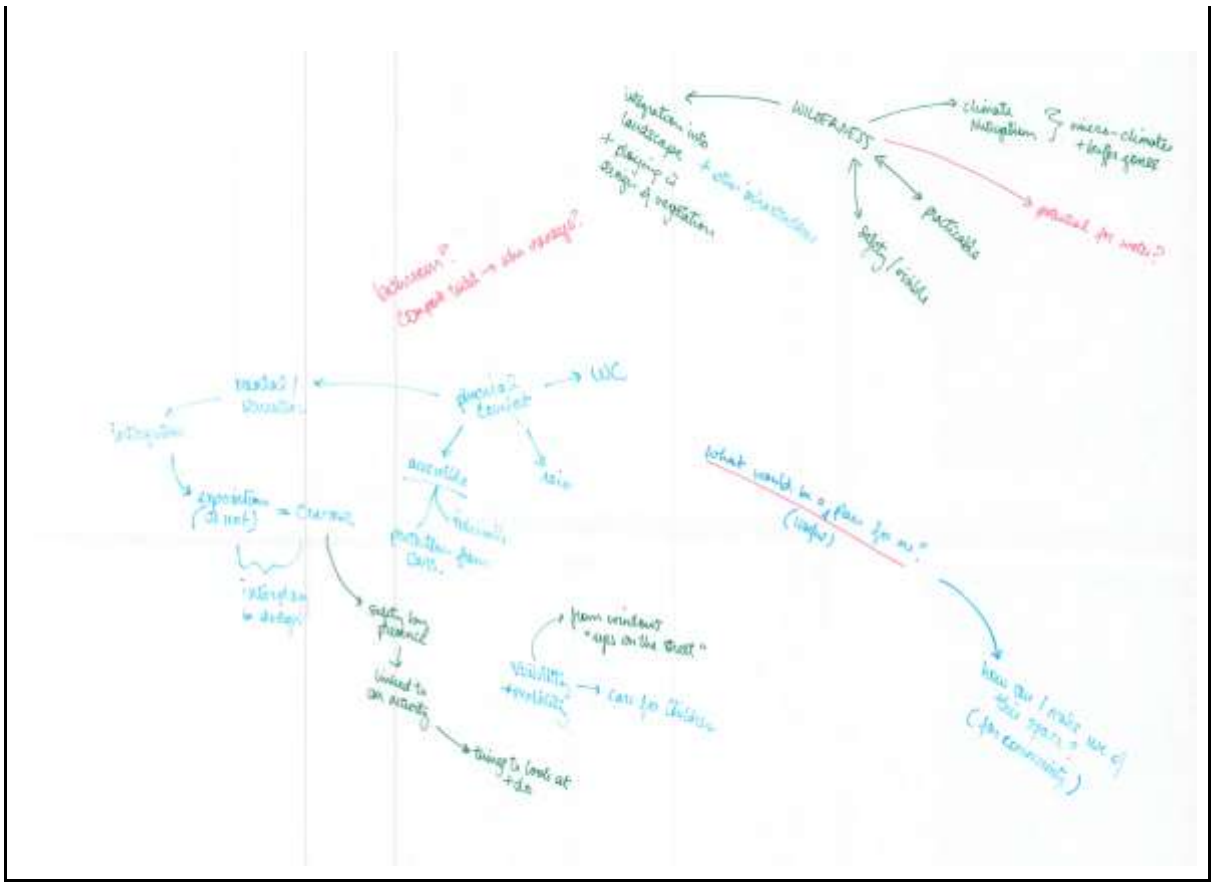
Manieren om te experimenteren

Craetbos-Bois Henri (A3 - cadastre)
Amphitheatre + heart sous la structure + fontaine à eau
Board games tables in front of the amphitheatre - other side people with wheelchair can sit (a bit your chair)
arcadia + glissoire dans les arbres entre côté de la route
Four / barbecue
structure avec identité sonore propre pour identifier les espaces 4 ≠ zones
"extension" of the community garden on a "town" petition
fil à sous les arbres / accrobranche?
1:200

mud kitchen
SLIDE
TUNNEL
1.
2.
for ADULTS as well
REFERENCES
1. Quartier Bottiere Chenaie Nantes
2. Natural playgrounds
3. Porto - Mobile Kitchen

WILDERNESS
climate mitigation
integration into landscape
+ planting
practicals
safety / visibility
what would be a place for us?
(useful)
accessible
visibility
from within
"eyes on the street"
can be visible
how do I make use of
this space?
(for exercising)

Photos de la rencontre

